

TEVISKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 24 (2207) 1992 BIRŽELIS-JUNE 9

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA — \$1.00

Didžiųjų bandymų gniaužtuose

Birželis – istorinių dienų mėnuo. Penkioliktoji – tai Lietuvos okupacija. Keturioliktoji – masiniai trėmimai į Sibirą. Dvidešimt antroji – pastangos atstatyti nepriklausomybę. Visos jos šūriopios ir tragiškos. Tikroji tragedija betgi yra dvasinė žūtis. To nebuvo. Atvirkščiai – fizinis naikinimas ir kančios, skriaudų ir neteisingumo įteisinimas užgrūdino, paruošė vilčiai ir gilesnei maldai.

PENKIOLIKTOJI birželinė diena – visų nelaimių pradžia. Ką reiškia būti okupuotiems, anuomet nenuėjau – ne daugelis mūsų valstybę vairavusių politikų, net kariuomenės vadų. Ne vienas pasitikėjo savitarpinio draugiskumo sutartimis, skleidžiamais šūkais apie socialistinį turinį ir tautinę formą, kai kas naiviai rėmėsi prieštara, kad rusai geri žmonės, ir nieko blogo negalėsia atsitikti. Pirmieji suėminėjimai, žiaurūs tardymai ir žmonių dingimai visiems pravėrė akis. Pasirodė tikrasis atėjūnų veidas, išryškėjo komunizmas tikrovėje. „Visų šalių proletarai vienykitės“ skambėjo kaip mirties sprendimas tiems, kuriuos okupantas ir jo statytiniai buvo numatę sunaikinti. Buožių, liaudies priešų sąrašai ilgėjo. Dieną naktį darbavosi enkavedistai. Teroro, siaubo ir išdavystės metai pasibaigė masiniu žmonių trėmimu. Keturioliktoji diena tapo baidų tautos naikinimo paveikslu: gyvuliniam vagonė mirštantis vaikutis – plačiosios tėvynės nusikaltėlis. Klasiška ir tikra. O komunistų didžiūnai, savieji, ne sveitimi, ne piršto nepajudino, kad tautos naikinimas būtų stabdomas. Šiandien ty pataikūnų mokiniai giriasi ir meluoja, kad dirbdami Maskvai bandė gelbėti Lietuvą. Jie kviečia pamiršti kas buvo, ramiai sau parlamente dėsto tėvynės atstatymo planus, atlieka suktą ir sudėtingą kritikos ir pažadų akrobatiką – gal tauta susižavės? ..

DVIDEŠIMT antroji diena – tautos valios pareiškimas ginkluotu sukilimu, naudojantis vokiečių trenktu smūgiu į pasipūtusių sovietų imperijos pašonę. Trumpas nepriklausomybės žybtelėjimas užgeso, kai „išlaisvintojai“ tapo naujais pavergėjais. Vėl rezistencija, pagrindis, intelektualinių jėgų glaudinimas ir – žvilgsnis į Vakarus: gal jie supras, gal padės? Tos visos trys birželinės patirtys, atrodo, galėtų būti naudingos dabar jau atstatant naują nepriklausomą Lietuvą. Jos teisingai apibūdinamos, plačiai aprašomos ir komentuojamos istorikų bei politikų rateliuose. Ko iš tos patirties galima pasimokyti? Kokių klaidų nebe kartoti atstatant valstybę? Nė vienas nebūtų lengva ateiti su išankstiniais konkrečiais siūlymais, ką daryti, ko saugotis, kaip painius klausimus spręsti. Skaudžios patirties palikimas turėtų tik plėsti vadovų orientacijos horizontus. Bendrinio požiūriu liečiant nelengva nepriklausomybės pradžią, galima būtų tarti, kad jokia būdu nebegalėtų būti toleruojama Trojos arklio politika, kad reiktų kaip galima greičiau nuimti kaukes nuo tų veidų, kurie vis suka žvilgsnius į senuosius centrus, tikėdamiesi išgelbėti asmeninę gerovę; teisingiau reiktų vertinti tuos piliečius, kurie siekia autonomiją, patys už tai nieko nežadėdami; apdairiau reiktų susumuoti didžiųjų valstybių politikavimus mažųjų sąskaiton; pavojaus atveju nepasitikėti tarptautinėmis pastangomis, o daugiau savo jėgomis. Naujosios Lietuvos geografinė padėtis nepasikeitė. Slenkstis tarp Rytų ir Vakarų lieka. Tik gal jis niekada nebebus karo žygeivių tryptas, gal toks birželis buvo paskutinis? Kaip bebūtų – budėti reikia. Svetimos kariuomenės daliniai dar nesijudina. Tarpusavio peštynės blaško dėmesį ir silpnina vieną reikalavimą: išeikite! Č. S.

KANADOS ĮVYKIAI

Kvebekas, senatas ir indėnai

Kanados konstitucinių reikalų ministeris Joe Clark vėl atidėjo nesibaigiančius konstitucijos reformų pasitarimus. Šiemet jie jau buvo pratešti iki gegužės 31 d., bet visiems pirminčių sprendimų nepavyko surasti. Pasitarimai vyko 19 dienų įvairiose Kanados miestuose, o paskutinėm penkiom dienom buvo perkelti Torontan. Dabar juos vėl žadama tęsti birželio 9-10 d.d. Otavoje. Nors konstitucijos reforma norima užtikrinti Kvebeko pasilikimą federacinėje Kanadoje, premjeras B. Bourassa vis dar atsisako tiesioginio išjungimo į derybas. Jis tik laukia angliškųjų Kanados provincijų paruošto galutinio pasiūlymo, kuris būtų priimtinas Kvebekui ir jį valdančiai liberalų partijai.

Toronte įvykiuose posėdžiuose buvo pripažintos savi valdos teisės Kanados indėnams bei jų įgyvendinimas neteismo pagalba po trejų metų. Didžiausia kliūtis liko Kanados senato pertvarkymas. Albertos premjeras Don Getty kovoja už balsavimu renkamą senatą, kuriame kiekviena provincija turėtų vienodą senatorių skaičių. Esą tokiu būdu būtų užtikrinta Kanados provincijų lygybė.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Žymusis žurnalistas Peter Worthington pateikia pluoštą minčių Kanados vienybės klausimu dienraščio „The Toronto Sun“ gegužės 29 d. laidoje. Jis stebisi, kad Kanados indėnai konstitucijon nori įrašyti savivaldos teises, o Kvebeko prancūzai – savo tautinį savitumą. Pasak P. Worthingtono, turėtų būti atvirkščiai. Po visą Kanadą išsisklaidžiusiems indėnams šiuo metu labiau turėtų rūpėti tautinis savitumas. Savivaldos pripažinimo turėtų siekti kvebekiečių lygybė.

MOTINOS TERESĖS LABDAROS VIENUOLIJOS seserys, dirbančios įvairiuose pasaulio kraštuose, jau darbuojasi ir Lietuvos Kretingoje. Dvi jų yra iš Indijos, viena iš Vokietijos, viena iš Lenkijos ir viena iš Lietuvos. Kitatautės mokosi lietuvių kalbos. „Katalikų pasaulio“ nuotraukoje – indietės sesuo VIVIANA tarp Kretingos vaikų

„Buvo malonių ir liūdnu valandų“

Pokalbis su buvusiu Lietuvos atstovu Vatikane STASIŲ LOZORAČIU, pasitraukusiu iš tų pareigų, kurias dabar eina jo brolis Kazys Lozoraitis

Neseniai radijas ir spauda pranešė, kad Lietuvos ambasadorius prie Šventojo Sosto Stasys Lozoraitis pasitraukė iš pareigų, pasilikdamas Lietuvos ambasadorium Vašingtone. Į jo vietą ambasadorium prie Šv. Sosto paskirtas St. Lozoraitio brolis Kazys.

Gegužės mėn. pradžioje Stasiui Lozoraičiui iš Romos grįžus į Vašingtoną ir čia kiek aptvarkius degančius ambasados reikalus, pareiškiau norą su juo susitikti ir gauti interviu specialiai skirtą „Tėviškės žiburiams“ ryšium su jo pasitraukimu iš ambasadoriaus prie Šv. Sosto pareigų. Pokalbiui susitikime ambasadoje gegužės 18 d., kai St. Lozoraitis ką tik buvo baigęs pokalbį Vilniaus radijui, o šalia manęs susitikimo dar laukė advokatė dr. Armonienė, atnešusi buvusios Lietuvos ambasados rūmų Berlyne dokumentus. Tuo rūpintis buvo jai pavadęs buvęs Lietuvos pasiuntinys Vokietijoje K. Skirpa, miręs Vašingtone.

Ambasadorių St. Lozoraitį pirmiausia ir paklausiau: kodėl pasitraukė iš ambasadoriaus pareigų prie Šv. Sosto?

— Nepasitraukiau todėl, kad aš būčiau labai norėjęs, bet buvo susidariusios tokios aplinkybės ir sąlygos ne dėlto, kad aš būčiau jų norėjęs, bet kurios, man atrodė, nebeleido toliau eiti tų pareigų ir atlikti jas kaip Lietuvos atstovui tikėtų ir reiktų. Žinot, labai sunku trumpame interviu visus dalykus paliesti. Kai kuriuos, aš manau, reiks paliesti tiksliai istorikams truputį vėliau. Mano atstatastydinimas, aišku, nesakyčiau, kad galėtų būti laikomas man malonių, bet jis buvo neišvengiamas.

— Kokie svarbesni įvykiai pažymėtini Jums būnant tose pareigose, berods, nuo 1970 metų?

— Galėčiau pasakyti, kad esu beveik gimęs (nors taip ir nebuvo, nes esu gimęs Berlyne) Šv. Petro kupolos paunksmėje, nes juk mano tėvas buvo Lietuvos atstovu kurį laiką prie Šv. Sosto nepriklausomybės laikais. Tad Vatikane aš jaučiausi lyg ir savas žmogus, nors toks ir nebuvo. Deja, aš atstovavau nepaprastai sunkiai Lietuvos situacijai, dėl katalikiškos Lietuvos turėjau kovoti. Nevisuomet sąlygos būrų palankios, nevisuomet su tikdavau palankiai nusistatčius žmones. Tada tai buvo beveik normalu, nes visas Vakarų pasaulis žiūrėjo į Lietuvos klausimą kaip baigtą, tragišką, galbūt liūdnu, bet baigtą.

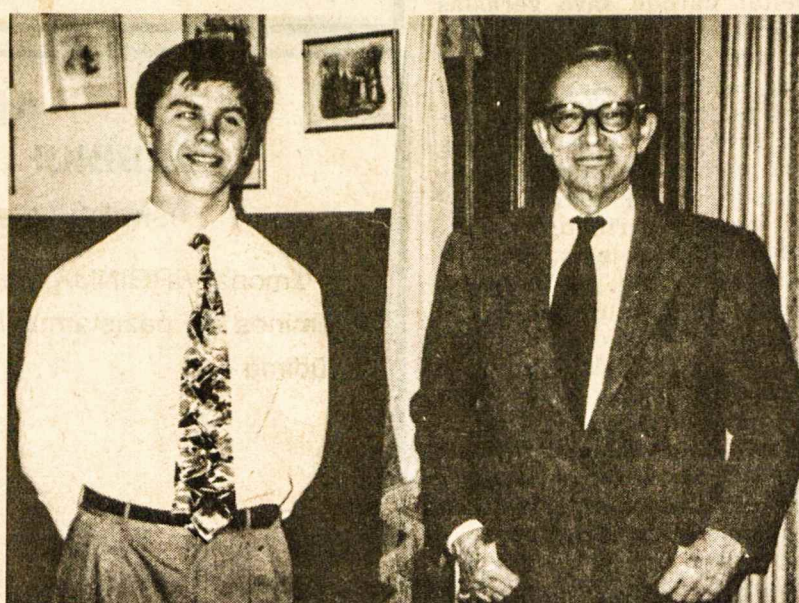
Prisiminimų galėčiau parašyti ištisas knygas, nes sutikau nepaprastai daug idomių žmonių. Esu turėjęs ir malonių valandų, ir labai nemalonių įvykių. Nereikia užmiršti, kad mūsų pasiuntinybė prie Šv. Sosto buvo vienu laiku uždaryta ir tik bendrų pastangų dėka išsilaikė, vėl atidarė. Buvo pripažinta, kad vis dėlto

reikia tokios pasiuntinybės. Kartą yra pasakęs labai atvira savo vienoje kalboje kardinalas Silvestrinis: „Aš turiu pripažinti, kad mes laikėm Lozoraitį tam tikroje karantinoje“. Deja, tą pareiškimą priėmiau su dideliu liūdesiu, nes laikyti karantinoje nebūrų reikalo. Man atrodė, kad galbūt tam tikros „Ostpolitik“ gynėjų iniciatyvos dėka taip atsitiko. Bet jūs suprantat, kad visa tai kada nors tikriausiai bus studijuojama, svarstoma, analizuojama ir priinama tam tikrų išvadų.

— Ar į Jūsų vietą paskirtas Tamstos brolis Kazys turi diplomatinę patyrimą, nes jis, rodos, daugiau radijo žmogus?

— Jis yra gimęs diplomato šeimoje, buvęs mūsų tėvo ilgus metus pagalbininkas, tvarkęs jam įvairius dalykus. Aš dėl jo jokių abejonių neturiu. O be to dabar juk mes turime ambasadorių, kurių vienas miškininkas, kitas muzikas, trečias vėl kitokiam darbui pasi-

(Nukelta į 3-čią psl.)

Ambasadorius STASYS LOZORAİTIS, buvęs Lietuvos atstovas Vatikane, su vienu iš savo dabartinio štabo narių Vašingtone. Nuotr. T. Landsbergienės

Dabarties įvykiai Lietuvoje

G. Vagnoriaus kalba

Vilniaus radijo pranešimu, gegužės 28 d. Lietuvos min. pirm. G. Vagnorius parlamente pasakytoje kalboje pareiškė, kad jis negali valdyti nei saugumo struktūrų, nei komunistinės struktūros, nei stiprėjančios korupcijos atstovų. Vyriausybę verčia ne Lietuvos žmonės, bet deputatai, prokomunistinis blokas. Min. pirmininkas atstatastydinimo pareiškimą buvęs priverstas paduoti gegužės 16 d., nes parlamentas neleidęs jam vykdyti vyriausybės nutarimų – per tvarkyti vykdomąją valdžią, teisėtarkos darbą bei paleisti savivaldybes. Trukdymas buvęs sąmoningas veiksmas sukelti netvarką ir nepasitikišimą žmonėse. Kairoji parlamento dauguma trukdanti atleisti tuos, kurie padarė šiurkščiausius nusikaltimus, kurie neveiklūs ar netinkami. Nešvarių darbų gynėjams toks premjeras ir AT pirmininkas yra nepriimtini. Prokomunistai tyčia blokuoja ekonomines reformas ir peržengia leistinas ribas.

Birželio 4 d. per Lietuvos radiją rusų kalba G. Vagnorius aiškino apie politinę padėtį, Lietuvos įstatymus, nutarimus, sprendimus ir ekonomikos reformą. Pabrėžė, kad savivaldybės vyriausybės nutarimus bei įsakymus turėtų vykdyti besalygiškai ir greitai. Kai bankas nestabilus, lito įvedimas būtų pražūtingas.

Koalicijos pareiškimai

Dešiniųjų deputatų koalicija gegužės 28 d. priėmė kelis pareiškimus, kuriuose pasisakoma už demokratinę Lietuvą, pabrėžė, kad reikia tvirtai laikytis nuostatų. Parlamento rinkimams siūlė rugsėjo 20 d. Išrinktiems deputatams suteikti politinį, teisinį mandatą parengti naują konstituciją. Taipgi pareiškė protestas dėl parlamento protokololno nutarimo atleisti „Lietuvos aidą“ vyr. redaktorių Saulių Stomą. Prie parlamento piketavo daug žmonių, reikalaujančių, kad šis nutarimas būtų sustabdytas. Algirdas Patackas dėl to yra pasirošęs pradėti badavimą.

Reikalavimas didesniu svoriu

Baltijos jūros valstybių – Lietuvos, Latvijos, Estijos, Švedijos, Lenkijos, Norvegijos, Danijos, Rusijos, Vokietijos – atstovų trijų dienų susitikime Palangoje gegužės 29 d. kalbėjo V. Landsbergis kviesdamas, kad visos valstybės reikalautų rusų kariuomenės išvedimo iš Baltijos valstybių teritorijos. Suvažiavime dalyvavo ir Europos bendruomenės atstovai. Susitarta

dėl Baltijos jūros valstybių bendradarbiavimo, kreiptasi į Rusiją dėl jos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos teritorijų. Nurodyta, kad Rusijos kariuomenė ir toliau pažeidinėja Baltijos valstybių nepriklausomybę ir kad tai gali tapti nestabilumo pasekmėmis Europoje. Kreiptasi į Europos Saugumo ir bendradarbiavimo organizaciją, kuri svarstys galimos grėsmės pašalinimą. Kita šių valstybių susitikimo sesija numatoma lapkričio mėn. Estijoje.

Jelcinas ir jo pareigūnai

Lietuvos AT pirm. V. Landsbergis susitikimo reikalui birželio 3 d. kalbėjosi telefonu su Rusijos prez. B. Jelcinu. Paskutinis jų susitikimas buvo sausio mėn. ir jame tartasi kariuomenės statuso, ekonominio bendradarbiavimo, nusikaltėlių išdavimo bei KGB archyvų grąžinimo reikalais. Susitikimas buvo įvertintas kaip gana konstruktyvus, tačiau šiandien matyti, kad Rusijos žemesnieji pareigūnai iš to pasitarimo išplaukiančių nurodymų nesilaiko.

AT informacijos centro pranešimu, birželio 1 d. Rusijos gynybos ministeris Grasovas telegramoje Landsbergiui pareiškė, kad dėl nestabilios visuomeninės bei politinės padėties Lietuvoje susidaro nepakentiamos sąlygos kariuomenei. Jis pažymėjo, kad kariuomenės ir kariškių atžvilgiu Rusijos vadovybė Lietuvoje yra teisėta ir ji imsis visų priemonių kariškių ir jų šeimų garbei ir orumui užtikrinti.

V. Landsbergis, atsakydamas į telegramą, pažymėjo, kad Rusijos kariuomenės išvedimas visiškai nepajudėjęs ir kad Rusija ne kartą pripažinusi, jog jos kariuomenė negali reikšti Lietuvos teritorijoje. Rusijos kariuomenės veiksmams prieštarauja Lietuvos įstatymams ir yra neteisėti Lietuvoje.

Vėl referendumas

Referendumas dėl Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos įvyks birželio 14 d. Paruoštas toks tekstas: „Aš reikalauju, kad buv. LTSR kariuomenės išvedimas iš Lietuvos Resp. teritorijos būtų pradėtas ir užbaigtas 1992 metais, ir būtų atsilyginta Lietuvos žmonėms ir Lietuvos Valstybei padaryta žala“.

AT prezidentams birželio 3 d. priėmė pareiškimą, kuriame griežtai pasisakoma prieš tyčines publikacijas laikraščiuose, kiršinancias piliečius ir juos nuteikiančius prieš referendumą. Pa-

(Nukelta į 3-čią psl.)

Šiame numeryje:

Didžiųjų bandymų gniaužtuose

Dvasinė stiprybė išsklaido pavojaus ir kuria ateitį

„Buvo malonių ir liūdnu valandų“

Lietuvos ambasadorius Vašingtone Stasys Lozoraitis pasakoja

Rusijos ateitis: ekonomika ar turgus?

Deficitas atsiradęs ne vien tik dėl gamybos trūkumų

Aiškėja sovietinių agentų veikla Lietuvoje

B. Gajausko vadovaujama komisija atidengia daug paslapčių

Pietuose šiltesni ir žmonės

Buvę Vasario 16 gimnazijos mokiniai aktyvūs veikloje

„Aš tik Dievo įrankis“

Prelato Justino Bertašiaus 50 m. kunigystės sukaktis

Visuomenės skurdo problema

Varge išryškėja didžiųjų sielų kilnumas

Sunkios dienos Suvalkijos širdyje

Prisiminimų pynė dvigubos sukakties proga

Svečiai atvažiuo – visi šoko ir dainavo

Ką matėme metiniame Toronto „Gintaro“ koncerte?

Kur bręsta išeivijos ateitis?

Pasirodė naujas 1991-1992 m. metraštis „Mūsų mokykla“

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$35, pusmetinė – \$20, mėnė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

RELIGINIAME GYVENIME

Krikščioniškos spaudos fondo premija, kurią įsteigė prel. dr. Juozas Prunskis, už 1991 metus visais balsais paskirta jaunimo žurnalui "Ateitis", kuris 1991 m. šventė 80 m. sukaktį. "Ateities" žurnalas metai iš metų skleidė krikščionišką mintį ir ugde idealizmą lietuvių jaunimo tarpe net ir sunkiausiais laikais, kai aplinkui siautė nihilizmas, oportunitizmas.

Premijai skirti vertintojų komisiją sudarė: pirm. kun. dr. Leonardas Andriekus, OFM, sekr. Paulius Jurkus, nariai – kun. Jonas Pakalniškis, Petras Ažuolas, Antanas Sabalis. Premija – 2000 dol. paskirta 1992 m. gegužės 30 d. Kultūros židinyje.

Metinis išieivijos lietuvių sielovados tarybos suvažiavimas įvyks 1992 m. liepos 4, šeštadienį, Čikagos Lietuvių jaunimo centre Čiurlionio galerijoje. Pagrindinė tema: "Tautos ir išeivijos sielovada – mūsų visų rūpestis". Darys pranešimus: kun. A. Saulaitis, SJ, kun. Vyt. Brilius, MIC, iš Lietuvos, sesuo Margarita, kun. E. Putrimas, vysk. P. Baltakis, V. Kolyčius, D. Polikaitienė. Svarstybų vadovė – A. Zailskaitė. Bus įteikta prel. J. Prunskio premija "Ateities" žurnalui. Sielovados tarybai vadovauja vysk. P. Baltakis, OFM.

Lietuvos vyskupų konferencijos nutarimu kreipiamasi į Kultūros ir švietimo ministeriją su prašymu įsteigti katalikų tikybos mokytojų rengimo katedras aukštesiose ir aukštesniose pedagoginėse mokyklose, kurios veikia Vilniuje, Šiauliuose, Marijampolėje, Panevėžyje, Kaune ir Klaipėdoje. Prašyme motyvuojama, kad Lietuvoje yra 119 mokyklų, neturinčių kvalifikuotų mokytojų tikybos dėstyvių.

Lietuvos Katalikų Bendrijai priklausiusias žemes, vykdančias nekilnojamo turto privatizavimą, tvarkingai atgauti yra Vyskupų konferencijos paskirta komisija, kuri pasirengusi tartis su AT prezidiumu ir vyriausybe.

Paruošti Lietuvos konstitucijos pataisas Vyskupų konferencija paskyrė šios sudėties komisiją: Vilniaus arkivyskupas Audrys J. Bačkis, Kauno arkivyskupo augziliaras vyskupas Sigitas Tamkevičius, jėzuitų provincijolas kun. Jonas Boruta, kun. Vaclovas Aliulis ir advokatas Povilas Šilas. Konstitucijos projekte rasta rimtų trūkumų. Konstitucijos rengimo kjos pirm. K. Lapinskas K. Bendrijos atstovus kviečia dalyvauti posėdžiuose.

Šv. Sosto nuncijus arkivyskupas Justo Mullor Garcia bal. 24 d. išvyko į Romą ir perdavė kard. V. Sladkevičiaus kvietimą Šv. Tėvui aplankyti Lietuvą 1993 m. rugpjūčio mėn.

Nekaltai Pradėtosios Šv. Mergelės Marijos vargdenių seserų kongregaciją įsteigė Palaimintasis arkivyskupas Jurgis Matulaitis. Kongregacijos konstituciją patvirtino Seinų vyskupas A. Karosas 1918 m. spalio 15 d. Nepriklausomybės laikotarpiu seserys sėkmingai veikė, globodamos senelių bei vaikų prieglaudas, kunigų seminarijos bendrabučius, turėjo 2 spaustuves, knygyną, liturginių dražužių dirbtuves, prižiūrėjo vaikų darželius, mokyklas.

Gerus jų darbus nutraukė 1940 m. sovietų okupacija. Turtas buvo atimtas, seserys išblaškytos, tremtos, kalintos. Pokario metais seserys veikė slapta. Daug dėmesio buvo skirta Gudi-jai, tačiau su vaikų katekizacija leistas ir toliau, pasiekta Vid. Azija, Užkaukazė. 1984 m. Č. Rasiulytė ir J. Laurinavičiūtė įsikūrė prie Tėvų redemptoristų Prokopjevske ir Novokuznecko. Čia buvo pastatyta ir pa-

šventinta koplyčia. Jos ten ir dabar tebeveikia.

Lietuvos nepriklausomybę atgavus, seserys gavo juridinio asmens statusą su centru Marijampolėje. Šiuo metu jos dėsto tikybą mokyklose, katekizuoja, dirba su jaunimu stovyklose, ateitininkų organizacijoje, "Caritas" federacijoje, prižiūri ligonius bei invalidus. Kongregaciją Lietuvoje dabar sudaro 96 seserys, 3 naujokės, 6 postulantės. Centro adresas – Marijampolė, Alyvų 6.

Dieviškosios Jėzaus Širdies seserų pranciškonų kongregacija įsteigta 1930 m. žemaičių vyskupo Pranciškaus Karevičiaus ir jo dukterėčios Onos Galdikaitės. Kongregaciją patvirtino Šv. Sostas 1931 m. Kauno arkivyskupas metropolitas Juozapas Skvireckas leido įsteigti vienuoliškus namus Kaune. Kongregacija tvarkosi pagal šv. Pranciškaus III-jo ordino regulą ir savo konstituciją. Pagrindinis tikslas – gyvenimu, auka, malda ir tobulu meile garbinti Švenčiausiąją Trejybę.

Prieš karą seserys buvo įsikūrusios Padvariuose netoli Kringos ir Kaune, kur turėjo bendrąbūtį neturtingoms mergaitėms ir Montessori sistemos vaikų darželį. Okupacija viską suardė, įsteigėja M. Augustina (Ona) Galdikaitė buvo suimta, kalinta ir pagaliau nuteista kalėti tremties lageriuose Abezėje ir Intoje.

1989 m. seserys įsijungė į "Caritas" veiklą, dabar globoja senelius ir ligonius, organizuoja jų maitinimą ir slaugą, dėsto mokyklose tikybą. Kongregacijai priklauso 45 seserys ir ketletas kandidačių. Dabartinis adresas – Narbuto 15, 3002 Kaunas, tel. 74-05-97.

Vokietijos vyskupų konferencijos ir Lietuvos atstovybės kvietimu 1992 m. kovo 22-29 d.d. Vokietijoje lankėsi vysk. S. Tamkevičius ir kun. R. Grigas. Svečiai susipažino su kunigų seminarijų ir katalikiškų mokyklų darbu ir jų teisine padėtimi valstybėje. Bonoje Katalikų biuro vadovas prel. P. Bocklet svečius painformavo apie K. Bendrijos dalyvavimą rengiant įstatymus ir konstituciją.

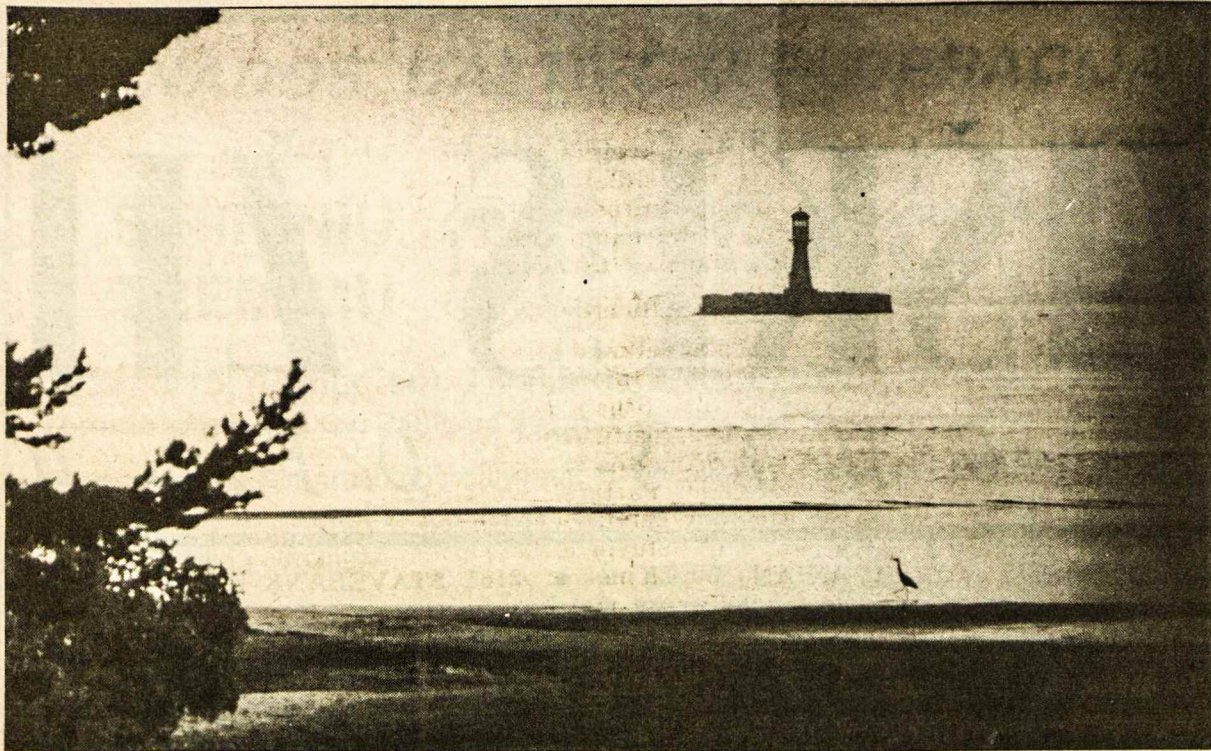
Eucharistijos bičiulių (EB) susitikimas įvyko Kaune kovo mėn. Bičiuliai pasiryžę savo aplinkoje skleisti tarpusavio meilės, atvirumo ir geranoriškumo šilumą. Nutarta rinktis kiekvieno mėnesio trečiąjį sekmadienį.

Lietuvos katalikų mokslo akademijos Šiaulių židinio narių susirinkimas įvyko balandžio 1 d. Po LKMA centro valdybos pirm. prof. dr. G. Uždavinio žodžio kalbėjo akademikai A. Kučinskaitė, V. Rimkus, M. Bloznelis, V. Karvelis, D. Klumbytė, J. Taujanskienė. Svarstyta čia gana aktuali sektų problema.

Europos krikščionių tautų sąjungos (UNEC) nariai bal. 18 d. aplankė Vilnių, kur Velykų sekmadienį dalyvavo arkikatedroje-bazilikoje Prisikėlimo Mišiose. Pirmadienį 30 piligrimų atvyko į Kauną, kur juos priėmė vysk. S. Tamkevičius. Sąjunga siekia jungti Rytų ir Vakarų krikščionis, saugoti krikščionybės palikimą Europoje.

Samariečių bendrija, įsikūrusi Kaune prie Karmelitų šventovės, bal. 20 d. aplankė vokiečių samariečiai, atgabėję kauniečiams medikamentų. Jie nuvyko į Jurbarką, kur nori įsteigti ligoninę, ir į Kelmę, kurios ligoninei jie pristatė greitosios pagalbos automobilį.

(Žinios apie religinę veiklą Lietuvoje – iš informacijos centro žiniarašcio "Katalikų Bažnyčia Lietuvoje").

Pervalkos švyturys Kuršių mariose. Neringoje pastarosiomis vasaromis daug vokiečių poilsiautojų. Kada į šias nuostabias vietas ims traukti mūsų tautiečiai iš užsienio?
Nuotr. Alf. Laučkos

RAŠO IŠ MASKVOS

Rusijos ateitis: ekonomika ar turgus?

UGNIUS TRUMPA

Nauji kūriniai ne visada pateisina savo kūrėjus. O kartais jie tiesiog paradoksaliai kopijuoją jau esančius kūrinius, tuo nemaloniant reklamuodami savo autorius.

Kažkas panašaus vyksta ir naujai pertvarkomoje Rusijos ekonomikoje ir politikoje. Pasakytiniu metu dažniausiai vartojamo žodžio vietą užima junginys "laisvoji rinka". Jisai tiek Rusijos spaudoje, tiek levizijoje, tiek ir parlamente ekonominiuose debatuose nuo mistiškos savo prasmės (kaip nuo visų ekonominių negandų padedančio vaisto) ir grynai mokslinio termino, perėjo į labiausiai nuvalkytą ir, ko gero, labiausiai nemėgstamą žodį. Kaip gi tai atsitiko, kad šį niekuo nekaltą naujadarą išliko toks likimas?

Sunkiausia ligą gydyti, kai nėra aiškos priežastys, sukelusios tą ligą, bet dar sunkiau tam gydytojui, kuris samonin-gai ignoruoja tas priežastis, užuot atidžiai jų ieškoms. Tokių būdų kol kas bandoma gydyti Rusijos ekonomiką. Tai ir pražudo daugelį tikrai produktivių iniciatyvų, kylančių iš naujai kylančių firmų, akcinių bendrovių ir bendrų jmonių, o taip pat sukelia didžiulę grėsmę užsienio kapitalui ir tai finansinei bei ekonominei pagalbai, kuria Rusija palaikoma iš visų pasaulio kraštų.

Rusijos ekonomikos perėjimas iš socialistinio planavimo ir tvarkymo bei visaliaudinės nuosavybės prie laisvos rinkos, matyt, kol kas dar neturi aiškaus plano, nes vieni tai supranta kaip visų pirma visuotinę privatizaciją, kiti mano, kad tai tiksliai pakirstų dar šiaip taip egzistuojančią tvarką, dabartinę ekonomikoje. Tačiau gyvenimas nelaukia, kol bus padaryti sprendimai, ir todėl tenka Jelcinui išleidinėti įsakymus, kurie arba prieštarauja vienas kitam, arba išsilaiko vos kelis mėnesius.

Taip atsitiko ir su mažosios prekybos demokratizavimu. Rusijos ir kitų buvusių socialistinių respublikų gyventojai jau seniai vertėsi perpardavinėjimu, tuo prasimanydami sau pinigų gyvenimui palaikyti. Patirties šiai veiklai toli ieškoti nereikėjo, galima buvo pasimokyti kad ir iš kaimynų lenkų, kurie į panašų gyvenimo sukūrį buvo jau anksčiau patekę. Tokia prekybos forma greitai parodė savo gerąsias ir blogąsias puses, tik tai aišku, kad nė vienas iš valdžios vyrų nesitiekė, kad ji išsivystys iki tokio lygio. Jau po savaitės prekybos visas Maskvos centras buvo užpildytas prekiaujančiais žmonėmis. Prekybai buvo pasirinktos pačios tinkamiausios vietos: prie didžiausių aikščių, parduotuvių, metro stotų. Turistai stebėjosi, kad Maskvoje dvigubai daugiau parduodančių negu perkančių. Tačiau, matyt, niekas nesidžiaugė, kai tekdavo numindytom kojom brautis per minias žmonių, kišančių vos tau ne į veidą savo prekes, einant prie eilinės parduotuvės ar į metro stotį. O vakare tik išspardyti lentiniai prekystaliai ir krūvos vėjo nešiojamų popieriaus gabalų "papuoda-

vo" Maskvos ir taip jau kontastingus vaizdus.

Tarp prekiaujančių žmonių galima būdavo lengvai atskirti, kas iš jų atėjo skurdo ir alkio vedamas, o kas pastovus šio reikalo specialistas. Kai paklausiau vieną senyvą moteriškę, kiek kainuoja jos parduodamas butelis degtinės (labiausiai paplitusi tarp prekiaujančių pensininkų prekė, nes jai visada yra didžiausia paklausa), ji apsisverkė ir pasakė, kad niekada neišeitų į gatvę stovėti su buteliu rankoje, jei ne sunkus gyvenimas. Jos dabartinė pensija du kartus mažesnė už pragyvenimo lygio minimumą, o ir tos pensijos dėl bendros pinigų stokos valstybė jau du mėnesiai nebeišmoka. Santaupos jau baigiasi, o darbą dėl senyvo amžiaus labai sunku susirasti. Ji visą gyvenimą dirbo pedagoginio instituto ekonomikos dėstytoja, kol neišėjo į pensiją. Po to jai dėstyti nebeleido, nes atsirado žmonių, artimesnių ir reikalingesnių jos viršininkui, taigi, galima sakyti, išvarė. Prekiauti ji buvo atsine-

šusi tik vieną degtinės butelį ir kelis gabaliukus muilo. Papasakojo, kad ir Maskvos centre prekiauti pavojinga, nes įvairios mafijos grupuotės neleidžia parduoti pigiau, o kartais, ypač iš senesnių žmonių, ir pinigų atima. Visa tai, jei dar įskaityti ilgas parduotuvių eiles nuo pat ankstyvo ryto, kad nusipirktų degtinę ar kitas prekes pardavimui, seniem žmonėms tampa nors ir vienintelium, bet pragariškai sunkiu būdu išsilaikyti. Nors dabar jau laisvos prekybos taisyklės pakeistos, ir jau nebeleidžiama prekiauti kur papuolė, tačiau tai nors ir pagerino bendrą miesto tvarką, daugeliui žmonių labai pasunkino gyvenimą, o gal net atėmė paskutinę gali-mybę užsidirbti duonai. Tačiau tai dar neužbaigė "tur-gaus" ekonomikos etapo, nes tiksliai taip įmanoma iš dalies kompensuoti didžiulį prekių deficitą, kilusį ne vien dėl gamybos trukumų, bet ir dėl pervežimo bei ryšių problemų. Todėl neaišku, koks naujas kultūrinis ar ekonominis fenomenas gali vėl atsirasti Rusijoje.

AŲA DOMUI ŠIURNAI

mirus,
žmoną ONUTĘ ŠIURNIENĘ ir gimines nuoširdžiai užjaučiame –

A. S. Steigvilai

Uoliam lietuviybės rėmėjui AŲA JONUI GUDELIUI

mirus, jo žmoną MARYTĘ ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

KL Bendruomenės ir Lietuvių fondo
Wasagos apylinkės nariai

AŲA JONUI GUDELIUI

mirus,

žmoną MARYTĘ, sūnų RIMĄ, dukrą DANUTĘ su šeima bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Krikšto dukra – B. Činčikaitė-Naccarato

E. K. Činčikai

J. A. Patašiai

E. L. Rudačiai

AŲA ALBINUI JURAIČIUI

iškeliavus amžinybėn,

jo žmoną VIRGINIJĄ, sūnų, dukras su šeimomis, gimines bei pažįstamus, giliai užjaučiame ir kartu liūdime –

Br. ir Br. Venclovai

A. ir S. Urbanavičiai

S. Labuckienė

G. Gudilienė

A. Žulys

AŲA

SOFIJAI PETRAVIČIENEI

mirus Miami Beach, Floridoje,

seserį DANĄ NAIKAUSKIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučia –

Windsoro lietuvių bendruomenė

AŲA

SOFIJAI PETRAVIČIENEI

mirus,

seseris – dr. DANĄ NAIKAUSKIENĘ, STASĘ BLIŪ-DŽIUVIENĘ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame –

A. Čerškienė

I. A. Čerškai

R. V. Valaičiai

AŲA

JONUI GUDELIUI

mirus,

žmoną, dukrą ir sūnų nuoširdžiai užjaučiame –

Stefa ir Antanas Petraičiai,
Jadvyga ir Adolfas Vanagai

AŲA

ANDRIUI VALAIČIUI

staiga mirus,

jo tėvus, brolius, senelį ir tetą RASĄ JUZUKONIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir prašome visiems Dievo palaimos bei stiprybės –

El. Jaškus

A. Mašalas

A. Puteris

P A D Ė K A

A.a. VINCUI JAKIMAVIČIUI

mirus, nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už maldas laidotuvių namuose, Mišias ir palydėjimą į amžino poilsio vietą. Ypač dėkingos esame Teresei ir Jonui Povilauskams už jų didelę pagalbą bei rūpestį.

Ačiū visiems, kurie atėjo prisieikinti su velioniu laidotuvių namuose; dėkojame už maldas, užprašytas Mišias, aukas Kanados lietuvių fondui ir Pagalba Lietuvos vaikams vajui; ačiū už dalyvavimą gedulinėse Mišiose ir palydėjimą velionies į kapines. Dėkojame karsto nešėjams ir ponioms už pyragus.

Jūsų parama suteikė mums didelę paguodą.

Liūdinčios dukters – Danutė ir Irena

P A D Ė K A

Prisimindami mirusius –

ONUTĘ REINYTĘ-DABKIENĘ ir PETRĄ MORKŪNĄ,

dėkojame kunigams už maldas koplyčioje, šventovėje ir palydėjusiems į amžinojo poilsio vietą Šv. Jono kapinėse Mississaugoje; visiems už užprašytas Mišias, karstų nešėjams, atsiuntusiems gėles, už aukas Slaugos namams, už pareikštas užuojautas žodžiu, Turner ir Porter laidotuvių namams ir mielai šeimininkei už puikius pusryčius.

Dėkingi –

J. Rainis, S. Morkūnienė, St. Dabkus

P A D Ė K A

1992 m. gegužės 15 d. netikėtai iš mūsų tarpo atsiskyrė mylimas vyras, tėvas, senelis

AŲA

JONAS MACIAUSKAS.

Gili padėka draugams ir visiems, gausiai dalyvavusiems laidotuvių namuose, šventovėje, ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Nuoširdžiai dėkojame karsto nešėjams. Labai ačiū A. Šmitienei ir V. Skabeikiui už jautrius atsisveikinimo žodžius, pasakytus kapinėse. Didelis ačiū Britų Kolumbijos Lietuvių medžiotojų ir meškeriojų klubui "Bebras" ir visai Vankuverio bendruomenei. Ačiū už pareikštas užuojautas žodžiu bei raštu šią skaudžią valandą. Dėkui aukotojams Kanados lietuvių fondui, širdies ligų draugijai ir už gėles.

Dar kartą nuoširdi padėka visiems už suteiktą pagalbą ir nuoširdumą, kuris liks mūsų širdyse.

Liekame dėkingi – žmona Leonarda, vaikai, podukra ir vaikaičiai

Pasitinkant Lietuvos ambasadorių Buenos Aires orauostyje. Iš kairės: Lietuvos informacijos biuro Argentinoje vedėjas ARTŪRAS MIČIŪDAS, S. KATINAS, ambasadorius dr. VYTAUTAS DAMBRAVA, L. KATINAITĖ, Lietuvos garbės konsulas ALGIMANTAS RASTAUSKAS

PRANEŠIMAS IŠ ARGENTINOS

Lankėsi Lietuvos ambasadorius

Ryšium su referendumu Lietuvoje dėl prezidento institucijos atsteigimo, Lietuvos ambasadorius dr. Vyt. Dambrava Pietų Amerikoje lankė Argentiną, Urugvajų, Braziliją ir Kolumbiją. Atsilankymo metu lietuviai gavo pilietybės atstatymo pažymėjimus, patvirtino referendumo komisiją ir ta proga išdavė vizas bei prailgino užsienio pasus Lietuvos pilietybę turintiems tautiečiams.

Buenos Aires orauostyje ji sutiko Lietuvoje garbės konsulas Algimantas Rastauskas (apie ambasadoriaus atvykimą buvo painformuotas Argentinos Užsienio reikalų ministerijos pareigūnų), Lietuvos

informacijos biuro direktorius Aleksandras-Artūras Mičiūdas ir tautiniais drabužiais pasipuošęs jaunimas. Trumpame Buenos Aires sustojime ambasadorius Dambrava tarėsi su pareigūnais, aplankė lietuvių parapiją, „Laiko“ redakciją, susitiko su Susivienijimo lietuvių Argentinoje pirmininku bei su kitais veikėjais.

Kelionėje į Montevideo Lietuvos ambasadorių lydyje jo ryšininkas A. A. Mičiūdas. Ten amb. Dambrava Lietuvos AT pirmininko vardu pasveikino lietuvių pamaldose, iškilmingų pietų metu bei duotame pasakalbėjime lietuvių valandėlei per „Amerikos“ radiją. Ke-

liuose posėdžiuose buvo detalios išsiaiškinti su pilietybės atstatymu bei referendumu susiję klausimai, patvirtinta referendumo balsų skaičiavimo komisija.

Urugvajaus ir Argentinos lietuviai vienbalsiai kreipėsi į Lietuvos ambasadorių, prašydami paveikti vyriausybę, kad Lietuvos pilietybė būtų suteikta šiuose kraštuose gimusiems piliečių vaikams ir net lietuvių savanorių vaikams, kurie kalba lietuviškai, save laiko lietuviams, aktyviai dirbo ir tebedirba Lietuvos nepriklausomybės atstatymui bei tolesnei jos gerovei.

Ši ambasadoriaus Dambrovos kelionė buvo visapusiškai sėkminga, glaudžiau sujungė lietuvių gretas tolimesniems Tėvynės atstatymo darbams.

LIBA

Dabarties įvykiai Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

reiškime kreipiamasi į parlamentą, siūlant konfrontuojančioms grupėms greičiau susitarti dėl naujų rinkimų datos, pranešė Vilniaus radijas.

Lituanizacija

Lenkų veikėjai aiškina, kad Šalčininkų rajone rusifikaciją pakeitusi lituanizacija. Žinoma, kad rusifikacijos procese buvo uždarytos 367 lietuviškos mokyklos. Pastaraisiais metais mokinių skaičius lenkų mokyklose ir lietuvių klasėse padidėjo. Lenkų mokosi apie 2,200. Lietuviškose mokyklose pridedo 44 mokiniai. Daugiausia betgi rusiškose — net 3,100 mokinių. Klasės esančios mažos, tik 11-12 mokinių. Kaikuriuose dar mažiau. Šie duomenys rodo, kad lenkų skleidžiamos žinios apie lituanizaciją neturi jokio pagrindo. Tai pranešė Vilniaus radijas gegužės 24 d.

Judėjimo kontrolė

Lietuvos krašto apsaugos ir Vidaus reikalų ministerijos patvirtino laikinam naudojimui taisyklės, nustatancias, kad sovietų kariuomenės autotransportas savo judėjimui turi turėti specialius leidimus. Be jų autotransportacija bus sulaikoma iki išsiaiškinimo.

Italijos mostas

Italijos vyriausybė Lietuvai paskyrė 200 tonų maisto, kurį Socialinės apsaugos ministerija paskirstys senelių ir vaikų namams. Pirmasis 10 tonų jautienos kroviny išvežiotas į šešias prieglaudas. Maisto paskirstyme dalyvauja Italijos atstovai.

Kitos žinios

— Į Lietuvos krašto apsaugos tarnybą numatoma pašaukti 3000 jaunuolių. Tas darbas jau vykdomas — daliai naujokų patikrinta sveikata, ir jie siunčiami į dalinius. Nėra dabar šaukiami baigę aukštąsias mokyklas, mokytojai, sveikatos apsaugos darbuotojai, žemės ūkio darbuotojai, farmacinin-

kai, muitinės tarnautojai, dalininkai.

— Vilniaus miesto burmistras A. Štaras siūlo sudaryti specialią darbo grupę, kuri galėtų atstovauti Lietuvai, įkuriant užsienio diplomatinės atstovybės, tuo pagerinant koordinavimą.

— Į pirmąjį Pasaulio lietuvių teisininkų kongresą, prasidėjusį gegužės 25 d., suvažiavo teisininkai bei svečiai iš JAV, Anglijos, Kanados, Italijos, Švedijos, Vokietijos, Australijos. Kongreso veiksmų pabrėžė Lietuvos teisingumo min. V. Pakalniškis. Taipgi čia buvo paskelbta, kad referendumo rezultatai būvę ne demokratiškai išvesti.

— Aukščiausiosios tarybos Centro frakcijos pirm. A. Sakalas atmetė V. Landsbergio kaltinimus dėl „šliaužiančio perversmo“. Jis ir jo frakcija negalvoja jungtis prie Sandraugos.

— Nuo birželio 1 d. vyriausiuoju Lietuvos radijo ir televizijos redaktoriumi tapo A. Morkūnas, 31 m. amžiaus, baigęs Vilniaus un-te anglų kalbą.

— Žemės konferencijoje, Brazilijoje, Lietuvai atstovauja 5 asmenų delegacija, vadovaujama Evaldo Vėbros.

— Lietuvos laisvės lygos (LLL) vadovas A. Terleckas kritikavo min. pirm. G. Vagnorių, kad šis nepašalinęs nė vieno komunistinio darbuotojo.

— Lietuvos demokratinės darbo partijos (LDDP), buvusios komunistų, vadovas A. Brazauskas pareiškė, kad partijos vienintelis tikslas buvo ir bus Lietuvos nepriklausomybė.

— K. Prunskienė birželio 7 d. išvyko į Vokietiją ir paprašė jai iškeltą bylą atidėti iki birželio 26 d. S.

Paremkite „Tėviškės žiburius“ auka, rėmėjų ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi —

„TŽ“ leidėjai

Aiškėja sovietinių agentų veikla Lietuvoje

Jau iškilo viešumon pavardės veikėjų — V. Čepaičio, J. Minkevičiaus, K. Prunskienės, A. Klimaičio, A. Matulionio, R. Dapkutės

Sovietų kompartijos keturioliktame suvažiavime CK narys Gusev pasakė: „Dar Leninas mus kadaise mokė, kad kiekvienas partijos narys turi būti Saugumo agentu, t. y. stebėti ir įskundinėti. Jeigu mes dėl ko nors kenčiame, tai ne todėl, kad per daug skundžiame, bet todėl, kad per mažai“. Pasakojama, jog vykdydami Lenino priesakus kai kurie Lietuvos socrealistiniai rašytojai savo pirmuosius „kūrinius“ pradėdavo žodžiais: „Pranešu, kad...“ KGB agentų tinklas Lietuvoje buvo platus.

Lietuvos „dekagebizacija“ prasidėjo nuo to, kai AT deputatas V. Čepaitis, turėjęs slapvvardį „Juozas“, buvo apkaltintas buvęs KGB agentu. KGB archyvuose Čepaičio byla nebuvo rasta, tačiau iš kai kurių dokumentų yra žinoma, kad jam buvo pavesta stebėti A. Štromo (KGB jį vadino „Pitonu“) ir T. Venclovos „Dekadento“ veiklą. Čepaitis tvirtina, kad KGB agentu jis nebuvo, tačiau turėjęs su šia organizacija ryšį nuo 1963 ligi 1988 m., kai jis jau buvo pirmaujančiu Sąjūdžio veikėju ir tais metais parašė pranešimą apie Lietuvos vidaus santykius. Čepaičio tvirtinimą patremė KGB generolas A. Karbainov, kuris pareiškė, kad Čepaitis niekad KGB agentu nebuvo. Tačiau KGB veiklai tirti komisijos pirmininkas B. Gajauskas pristatė pakan-

kamai įrodymų, kad Čepaitis sąmoningai bendradarbiavo su KGB, lankė KGB „saugius namus“ ir reguliariai susitikdavo su Saugumo tarnautojais. Lietuvos AT suspendavo Čepaičio mandatą, kadangi jis prieš rinkimus nuslėpė savo bendradarbiavimo su KGB faktą.

Vėliau ta pati Gajausko vadovaujama komisija paskelbė, kad buvusi Lietuvos min. pirmininkė K. Prunskienė („Šatrija“) ir AT narys J. Minkevičius irgi bendradarbiavo su sovietų Saugumu. Pastarasis prisipažino dirbęs sovietų NKVD karo metais, tačiau tai daręs dėl savo priešfašistinio nusistatymo. Jis yra kairiosios LDDP narys. Prunskienė šiai partijai nepriklauso, tačiau aiškiai jai simpatizuoja. „Gintarinė ledi“ tvirtina, kad jos apkaltinimas yra politinių machinacijų pasekmė. Atrodo, Gajausko komisija turi pakan-

kamai įrodymų apie Prunskienės bendradarbiavimą su KGB, ir jai dėl to teks aiškintis teisme. Tada sužinosime, ar ji yra „Šatrija“ ar „Gintarinė ledi“.

Gajausko komisijos nariai prasitarė, kad jie turi pakan-

kamai medžiagos apie Filosofijos, sociologijos ir teisės instituto direktorių A. Matulionį, kuris bendradarbiavęs su KGB ir yra kairiosios LDDP partijos narys.

Ne vien tik AT nariai ir Lietuvos žmonės yra minimi kaip KGB bendradarbiai. Pasaulio spaudoje buvo paminėta čekiagietė R. Dapkutė, buvusi AT informacinio biuro vadovė. Ji per pasikalbėjimą su savitrašio „Mažoji Lietuva“ korespondentu pasakė, kad 1986 m. viešint Lietuvoje jai

buvo duota suprasti esą ją domisi KGB. Grįžusi į JAV ji apie tai pasakė FBI dirbančiam savo pažįstamam. Vėliau ją aplankė viena FBI darbuotoja ir pasakė, kad jos biuras domisi, koku būdu KGB pasi-telkia JAV piliečius. Dapkutė sutiko tai sužinoti. Vėliau, jai dirbant Vilniuje, pristatė vienas tautietis, dažnai lydinčis užsienio lietuvių. Grįžusi į JAV Dapkutė pranešė FBI apie savo kontaktus. Jos ryšiai su KGB nutrūko 1990 m.

Š. m. gegužės 19 d. Lietuvoje buvo suimtas A. Klimaitis, buvęs Europos parlamento Baltijos grupės generalinis sekretorius. Jis yra kaltinamas žinių rinkimu ir jų perdavimu užsienio valstybės žvalgybai. Jo veikla galėjusi sudaryti grėsmę Lietuvos valstybės suverenitetui.

Apie visa tai plačiai rašė Maskvos dienraštis „Izvestia“ keliose laidose.

Iškelti viešumon šiuo metu KGB archyvai, deja, dar nėra istorija. Sovietų imperijos kompartijos centro komiteto ir KGB šaknys, žlugus Sov. Sąjungai, nebuvo išrautos. Rusijoje dabar vietoje KGB veikiantį Saugumo ministerija perėmė jos pareigas, šnipų tinklą, sekioja užsienio diplomatus, neišduoda kompromituojančių archyvų ir toliau skleidžia dezinformaciją. Jos veikla liečia ir Lietuvą. J.B.

“Buvo malonių ir liūdnu valandų”

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ruošės. Taip pat ir pats Lietuvos užsienio reikalų ministeris, man atrodo, ne diplomatiniam darbui ruošėsi. Taip kad reikia į tai žiūrėti su tam tikra filosofija. Aš ma-

nau, kiekvienas žmogus, sveiko proto vedamas, gali atlikti savo pareigą. Man taip atrodo, aš buvau už tokią idėją.

— Jūsų nuomone, ar Vatikanas palankiai Lietuvai išsprendė Vilniaus arkivyskupijos klausimą, ten arkivyskupu paskyręs Audrį Bačkį?

— Man atrodo, kad taip. Buvo visokių kitų projektų. Vyskupo Bačkio paskyrimas laikytinas pozityviu žingsniu.

Baigdamas pokalbį ambasadorius Lozoraitis dar pridūrė: „Tenka dar priminti, kad reikėtų visiems Kanados ir Amerikos lietuviams, turintiems teisę atstatyti savo pilietybę, pasinaudoti šita proga ir viską daryti, kad galėtų dalyvauti svarbiame procese, kaip pvz. referendumai. Ar jie norės vienaip balsuoti, ar kitaip, tai yra kiekvieno piliečio teisė. Bet svarbu dalyvauti, balsuoti“.

Kalbėjosi VI. Ramojus

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tikrai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

Kai kanadiečiai dirba drauge, mes galime pasaulyje pakilti ir laimėti.

Kad sektųsi šių dienų pasaulyje, kanadiečiai turi būti pajėgūs varžytis, nes mūsų darbai tiesiog nuo to ir priklauso. Save paruošt per mokymąsi padės mums konkuruoti ir užsitikrinti norimą gerovę sau ir savo vaikams.

Mes turime save investuoti būdami krašte, kuris sako... taip, mes galime.

COREL SYSTEMS CORP., OTTAWA

Šita Ontario bendrovė yra užėmusi 50% pasaulinės rinkos su Corel Draw, elektroninių smegenų grafikos programa IBM firmai ar panašioms. Ji eksportuoja 90% savo produktų į Europą ir JAV. Tai parodo, kad laisvoji prekyboja visa galima išvystyti sėkmingai iš Kanados, naudojant kanadiečių talentus ir iniciatyvą.

Taip, mes galime. Tam mes turime įrodymų.

Kanadiečiams sekasi kiekvieną dieną. Daug pavienių asmenų ir verslų pergyvena pasisekimą... patirdami naudą pavieniai asmenys, ar bendruomenės, kuriose jie gyvena, taipgi ir Kanados pramonė. Šimtai Kanados bendrovių pastiekia išskirtines tarptautines sėkmes. Jos organizuoja darbus, atskleidžia naujas specialybes ir galimybes tūkstančiams kanadiečių ir tuo sukuria kanadiečių gaminiams rinkas visame pasaulyje.

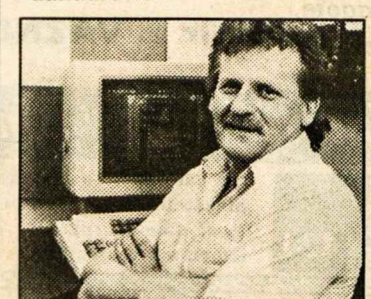

COMMUNITY TALKS

Gerovės ir klestėjimo iniciatyvą tvarkanti grupė ruošia darnumų paremtą planą veiklai, kuris kanadiečiams bus pristatytas rugsėjo mėnesį. Kanadiečiai mums yra pasakę, kad jie nori dalyvauti šio veiklos plano paruošime. Mes klausėmės... Per visą eilę „Bendruomenės pokalbių“ tūkstančiai žmonių iš 186 visos Kanados bendruomeninių apylinkių siūlė savo sumanymus. Jie kalbėjo apie tai, kaip uždegti norą lenktyniauti stovint prieš galimybes konkuruoti ir mokytis. Jie kalbėjo ir apie tai kaip tėti gyvenimo lygį ir kartu užsitikrinti ekonominę ateitį. Jie priėjo išvados, kad kiekvienas iš mūsų turi šitame procese dalyvauti... ir kad valdžia klausosi.

Taip, mes galime. Mums užtenka pajėgumo pasiekti laimėjimus.

Jau turime darbo, kooperavimo su kitais pasaulinio masto pasiekimuose taikos palaikyme, medicinoje ir erdvių tyrinėjimuose. Dabar su verslų, darbo jėgos, vyriausybės pagalba, su akademine ir socialinėmis grupėmis, dirbdami visi kartu, galime pasiekti gerovę tarptautinėse konkurencijose. Bet čia yra vienas kritinis veiksnys: Kanados galutinio potencialo rezultatas priklauso nuo kiekvieno individo įsipareigojimo būti geriausiu kanadiečiu.

FREEWILL SAUNDERS, BRITISH COLUMBIA

„Aš turėjau apsispręsti ir keisti savo karjerą. Pasirinkau kompiuterių programavimą ir mano pasirinkto kuro dalis buvo man bedirbant BC Tel, kur aš dabar dirbu kaip programuotojas analistas. Išmokti dalykai man tikrai praverė duris patrauktos pramonės ateitį“.

Taip, mes galime. Mes turime žmonių.

Jau pats laikas mums savo energiją nukreipti labai svarbiam ekonominiam reikalui... ir save paruošti didesnės gerovės ateitį.

Taip, mes galime!

Canada

LAISVOJE TĖVYNĖJE

TRYŠ KARALIAI

Sekmadieninę mokyklą Kau-
no mokytojų namuose turi Lie-
tuvų tautinės kultūros centras.
Trys karaliai — Baltazaras, Kas-
paras ir Merkelis mokykloje ap-
silankę jų šventei skirtoje va-
karonėje. Mokykla padeda kau-
niečiams surasti ir pažinti sa-
vo šaknis, prisiminti ir atgai-
vinti senuosius tautinius papro-
čius, tradicijas, apeigas, moky-
tis taisyklingos gimtosios kal-
bos.

BROLIJOS SUVAŽIAVIMAS

Gegužės 9-10 d.d. Vilniaus
sporto rūmuose įvyko pirmasis
Lietuvos nepriklausomybės gy-
nimo Sausio tryliktosios broli-
jos narių suvažiavimas. Įstatuo-
se skelbiama, kad ši brolija yra
visuomeninė nepolitinė huma-
nistinė organizacija, vienijanti
įvairių tautybių, religijų ir po-
litinių įsitikinimų žmones. Su-
važiavimas įsijungė pora tūks-
tančių iš visos Lietuvos atvyku-
jų atstovų. Tylos ir susikaupi-
mo minute buvo pagerbti žu-
visieji už Lietuvos laisvę. Sporto
rūmuose apsilankęs Lietuvos
aukščiausiosios tarybos pirm. V.
Landsbergis grupę dalyvių įtei-
kė Sausio tryliktosios atminimo
medalius, primindamas Lietu-
vai iškilius dabartinį pavojų.
Suvažiavusiuosius aplankė ir
Lietuvos sąjūdžio seimo tary-
bos pirm. J. Tumelis, juos svei-
kines krikščionių demokratų,
demokratų, tautininkų ir kitų
politinių grupių vardu. Svars-
tant brolijos įstatus, pasisaky-
ta už buvusį komunistų neįsi-
leidimą į vadovaujančius pos-
tus dešimtį metų. Tačiau buvo
nutarta neatsisakyti išimčių,
sprendimą šiuo reikalu palie-
kant tokį žmogų geriau pažin-
tiant vietinių brolių nariams.

KANČIŲ ENCIKLOPEDIJA

Sausio tryliktosios brolijos
pirmojo suvažiavimo dalyviai
taipgi nutarė paruošti Lietuvos
kančių enciklopediją, telkti
medžiagą apie laisvės kovas,
padėti nukentėjusiems prie-
spaudos metais. Naujosios bro-
lijos garbės nariais buvo pa-
skelbti visi žuvusieji už Lietu-
vos laisvę. Vilniūn suvažiavu-
siams Lietuvos nepriklausomy-
bės gynimo Sausio tryliktosios
brolijos nariams Mišias arka-
kardžioje atnaušo arkivyskupas
metropolitas Audrys Juozas
Bačkis. Suvažiavusieji Vilniu-
je aplankė su Sausio trylikta-
ja susijusias vietas ir žuvusiųjų
kapus Antakalnio kapinėse. Il-
giau buvo sustota prie Loretos
Asanavičiūtės kapo. Prisiminta,
kad ji š. m. balandžio 22 d. bū-
tų šventusi savo dvidešimt pen-
tąjį gimtadienį.

ŽEMĖS ŪKIO REFORMA

Duomenų apie Lietuvos žė-
mės ūkio reformos pirmąjį eta-
pą pateikia "Lietuvos aidas" pa-
skelbtas žurnalisto Antano Asa-
navičiūtės pasakojimas su pir-
muoju žemės ūkio ministerio
pavduotoju Kęstučiu Kristi-
naitiu. Lietuva turėjo 1.150
stambių kolchozų ir sovchozų.
Šį pavasarį savuose ūkiuose
sėjos darbus pradėjo 23.200
žmonių, spėjusių laiku susitvar-
kyti dokumentus. Apie 17.400
nesukubusių, bet pasirošū-

sių ūkininkauti tapo nuominin-
kais. Norinčių ūkininkauti da-
bar jau užregistruota 173.000
asmenų. Žemės dalijimas su-
stabdytas gegužės 1 d., kad ne-
būtų padaryta žalos derliaus
išauginimui. Tokių smulkesnių
ūkių buvo įsteigta 12.200. Vi-
dutinis ūkio dydis yra apie 11
hektarų. Į šį sąrašą įjungtos ir
akcinės ūkių bendrovės bei
ūkinės bendrijos, galinčios tu-
rėti įstatymu nustatytą mažiau-
sį ir didžiausią narių skaičių.
Ūkinei bendrijai reikia bent
dviejų narių, o jų negalima tu-
rėti daugiau kaip 20. Taip ligi
šio pavasario buvo išdalinta
370.000 hektarų žemės — da-
giau kaip dešimtadalis bendro
jos ploto. Žemės ūkio reforma
bus tęsiama nuėmus šiemetinių
derlių.

"COCA-COLA" UTENOJE

Balandžio 22 d. "Coca-Colos"
bendrovės Šiaurės Eurazijos
srities prez. Tore Kr. Bu pasi-
rašė sutartį su Lietuvos valsty-
binės įmonės "Utenos gėrimai"
direktoriui Gediminui Jacke-
vičiumi. Ta sutartimi įsteigiama
nauja akcinė bendrovė "Coca-
Cola-Utena". Dar šiemet bus
pradėti šios nealkoholinių gė-
rimų gamyklas statybos darbai
Utenoje. Tų gėrimų gamybos in-
frastruktūra bei jų pristatymo
sistema parūpins "Coca-Colos"
bendrovę, savo įmones turinti
179 pasaulio šalyse. Bendroji
įmonė Lietuvoje "Coca-Cola-
Utena" gamybą galės pradėti
po 12-15 mėnesių. Utenos įmo-
nėje bus gaminami "Coca-Colos"
gėrimai ir jiems reikalinga ta-
ra. Pirmaisiais darbo metais
gamybos kokybę prižiūrės "Co-
ca-Colos" bendrovės atstovas.
Ateityje tokių įmonių Lietuvoje
bus pastatyta daugiau, nes jų
už Lietuvą gyventojų skaičiumi
mažesnė Norvegija turi vienuo-
liką. Dalis gėrimų iš Utenos
bus siunčiami Latvijon.

PRALAIMĖJO PERRINKIMĄ

Aukščiausiosios tarybos at-
stovas Virgilijus Čepaitis, vado-
vavęs Lietuvos nepriklausomy-
bės partiją, buvo apkalintas
sąmoningu bendradarbiavimu
su KGB sovietinės okupacijos
metais. Kaltį jį pripažino kal-
tinimui ištyrusi Lietuvos aukš-
čiausiojo teismo kolegija. Jam
pašalinti iš Aukščiausiosios
tarybos reikėjo jį išrinkusių
asmenų pareikšto nepasitikėji-
mo papildomose rinkimuose.
Tie papildomi rinkimai nepa-
sitikėjimui pareikšti gegužės
9 d. įvyko Marijampolės pietnė-
nėje rinkimų apygardoje, tu-
rinčioje 16.832 rinkėjus. "Tie-
sios" atstovės Aldonos Svirba-
vičiūtės pranešimu gegužės 12 d.
laidoje, balsavimas įsijungė tik
2.148 rinkėjai, sudarantys 12,7%
bendro skaičiaus. Negaliojan-
čiomis buvo pripažintos 107 bal-
savimo kortelės, o dvi dingo,
matyt, išsineštos namo. Balsa-
vimo rezultatus pateikianti A.
Svirbutavičiūtė pasakoja: "De-
putato V. Čepaičio mandata pa-
tvirtino 1002, o už tai, kad jį anu-
liuoti, balsavo 1037 rinkėjai.
Pagal mandatų patikrinimo įsta-
tymą, neatsakyti balsuoti rinkėjai
laikomi balsavę prieš. Nutari-
ma, žinoma, priims Rinkiminė
komisija ir AT, bet jau dabar
aišku, kad V. Čepaitis neteko
deputato mandato". V. Kst.

Ontario Barrie mieste surengtoje daugiakultūroje parodoje ROKAS STE-
PULAITIS su savo kūriniais lietuvių skyriuje

Barrie, Ontario

DAUGIAKULTŪRĖ PARODA.
Gegužės 5 d. miesto burmistro bu-
vo suorganizuota įvairių tauty-
bių paroda miesto salėje. Dalyva-
vo 25 tautybių grupės su savo me-
džio drožiniais, paveikslais, mez-
giniais, tautiniais drabužiais,
maisto gaminiams, muzikos ir šokių
grupėmis. Be vietinių anglų, čia
buvo daug iš Europos ir Azijos re-
prezentacinių tautinių grupių.
Tarp Egipto ir Gudijos su savo
stalu ir medžio skulptūromis sto-
vėjo Rokas Steplaitis su įrašu
"Lithuania". Nors Barrie mieste
yra mažai lietuvių, Steplaitis
šėma pasirodė labai gražiai ir
susilaukė didelio susidomėjimo.
Čia buvo Lietuvos vėliava, Vytis,
Rūpintojėlis ir daug kitų medžio
drožinių — skulptūrų, reljefų ir
paveikslų. R. Steplaitis yra se-
niai žinomas ne tik Barrie mies-
te, bet ir toliau apylinkėse. Jis
kasmet dalyvauja įvairiose paro-
dose — turi daug pirmos vietos pri-
zų ir įvertinimų tarp kitataučių.
Jis yra karo meto pabėgėlis, bu-
vęs Lietuvos kariuomenės atsar-
gos karininkas, atvykęs į Kana-
dą 1948 m. iš Vokietijos. Čia visą
laiką pastoviai dirbdamas remia
lietuvių spaudą, organizacijas ir
visus lietuvių reikalus. P. Petkus

Hamilton, Ontario

SUSITIKIMAS-BALIUS "Home-
coming" turėjęs įvykti birželio 13,
šeštadienį, Hamiltono Vysk. M.
Valanciaus mokyklos mokslo me-
tų užbaigimo proga, dėl susidė-
jusį nepalankių aplinkybių
ATIDEDAMAS IKI RUDENS.

Rengėjai

PADEKA

Mūsų tėvėliui ADOMUI DZIE-
MIONUI mirus, nuosirdžiai dėko-
jame už užprašytas Mišias ir užuo-
jautas liudisios dienomis.

Julija Kamaitienė

Algimantas Dzimeonas

**VILNIAUS RINKTINĖS ATSTO-
VŲ SUVAŽIAVIMAS** ir DLK Algir-
do šaulių kuopos 25-rių metų veik-
los sukakties minėjimas įvyko ge-
gužės 16-17 d.d. Svečių susirinko
netoli dviejų šimtų. Inešus vėlia-
vas, trumpą kuopos veiklos apžval-
gą padarė kuopos pirm. P. Kanopa.
Maldą sukalbėjo Vilniaus Aušros
Vartų parapijos klebonas kun. Ju-
venalis Liauba, OFM. Sveikino
KLB vicepir. J. Kristolaitis, KLB
Hamiltono apylinkės pirm. R. Bag-
donaitis-Chiarelli, LSS išeivijos
valdybos pirm. M. Abarius, Vil-
niaus šaulių rinktinės Kanadoje
pirm. J. Šiaušėlis, Karaliaus
Mindaugo šaulių kuopos pirm. A.
Mylė, Vlodo Pūtviio šaulių kuopos
pirm. B. Savickas, "Neringos" jūrų
šaulių kuopos vardu A. Vaičekau-
skienė, Centro valdybos garbės tei-
smo pirm. St. Jokubaitis. Raštu svei-
kino Lietuvos generalinis konsul-
las Kanadai H. Lapas ir iš įvairių
vietovių šaulių daliniai.

Po trumpos oficialiosios dalies
sekė koncertas. Programą atliko
sol. G. Čapkauskienė ir Aušros
Vartų parapijos choras, vadovu-
jamas muz. D. Deksnys. Solistei
ir chorui akompanavo muz. J. Go-
vedas. Publika gražiam koncertui
negailėjo katučių. Programą įdo-
miai pranešinėjo L. Stungeviči-
nė, įppardama savo kūrybos. Po
koncerto buvo sesės Stasės Petke-
vičienės ir jos padėjęjų paruoš-
ta vakarienė. Stalus aptarnavo
I. Vasiljauskienė, R. Choromans-
kytė, A. Beržaitienė ir M. Boro-
sienė. Speciali padėka priklauso
R. Choromanskytei už salės papuo-
šimą gėlėmis.

HAMILTON TRAVEL BUREAU
764 Barton St. E., Hamilton, Ont.
Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba
549-4140. Sutvarkome keliones į
Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankan-
tiems Kanadoje duodame sveikatos
draudą. Pristatome jūsų pačių su-
darytus siuntinius į Lietuvą. Per-
vežame autobusų keleivius į Mont-
realį ir iš Montrealio.

**Įvedu šildymo ir vėsinimo
sistemą, atlieku visus
taisymo ir skardos
darbus**
(Esu "Union Gas"
atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

tytais. Yra įsteigta Lietuvoje kita
organizacija, kuri rūpinasi beglo-
biais vaikais, remdamasi šeiminiu
metodu ir vadinas "Pagalbos fon-
das Vaikų tėviškės namai". Kana-
doje jam aukas teikia KLB moterų
draugija per savo skyrius ir yra at-
dariusi sąskaitas lietuvių kredito
kooperatyvuose.

St. Catharines, Ont.

S. ŠETKAUS ir R. PAULIONIO
paveikslų paroda įvyko gegužės
30-31 d.d. Anapilio Parodų salėje,
Mississaugoje. Buvo išstatyta apie
40 darbų. Kor.

Winnipeg, Manitoba

A. A. HELEN MARY RAYMOND,
lenkų kilmės Šv. Kazimiero šven-
tovės parapijietė nuo pat para-
pijos įsteigimo ir dosni jos rėmė-
ja, mirė balandžio 17 d. Geduli-
nės pamaldas Šv. Kazimiero šven-
tovėje atlikė prel. J. Bertušius,
palaidota Visų Šventųjų kapi-
nėse. D.

London, Ontario

L. EIMANTO VARDŲ liuanis-
tinė mokykla, nuo atskirimo
prieš trejus metus, ir šiais moks-
lo metais veikė Šiluvos Marijos
parapijos salėje su 33 mokiniams.
Mokyklę dirbo: Kristina Jaku-
baitienė, kun. Kazimieras Kakne-
vičius, Rasa Kurienė (vedėja),
Andrius Petrašiūnas ir Ona Sen-
dienė. Mokykla yra viena iš akty-
viausių Londono apylinkės organi-
zacijų. Praėjusiais mokslo metais
ji surengė "Šėpos" teatro spek-
taklius, Šiaulių teatro literatūros
vakarą, Kaukių šeštadienį, Kalė-
dų eglutę, Kaziuko mugę ir Moti-
nos dienos minėjimą. Mokyklos
mokytojai aktyviai dalyvavo Lon-
dono miesto mokytojų seminaruose,
priklausė "Heritage Language"
grupę ir susilaukė didelio dėme-
sio bei nuolatinės paramos iš
katalikiškų mokyklų tarybos. Taip
pat mokytojai dalyvavo KLB
kultūros ir švietimo suvažiavime
Anapilio sodyboje, Mississaugoje.
Mokyklos mokiniai jau pasirošę
dalyvauti šokių šventėje Čikagoje,
kur jie bus dalis "Baltijos" ansam-
blo, kartu su veteranų grupe. Londo-
niškiai džiaugiasi ir didžiulį
L. Eimanto vardo mokyklą ir linki
mokiniams bei mokytojams sma-
gių atostogų, o rudenį grįžti su at-
naujinta energija ir ryžtu į moks-
lo darbą.

MOKSLO METŲ PABAIGA ir
mamčių pagerbimas įvyko gegu-
žės 3, sekmadienį, Šiluvos Marijos
parapijoje. Mokiniai aktyviai
dalyvavo 11 v. Mišiose, nešdami
tai šventei pritaikytas aukas, skai-
tydami skaitinius ir patarnaudami
Mišioms. Giedėjo "Pašvaistės"
choras. Po pamaldų parapijos sa-
lėje įvyko įdomi ir humoristinė
programa, kurią labai noriai atli-
ko mokiniai. Gražiai išdekoruoto-
je scenoje buvo įscenijuoti keli
vaidinimėliai, deklamuoti eilėraš-
čiai, o eilė jaunų muzikantų pa-
rodė savo gabumus prie pianino.
Puikiai pasirodė daug žadų mo-
kyklos choras, o tautinių šokių
gretos rodė, kaip jie pasirošę
Tautinių šokių šventei. Vedėja
Rasa Kurienė pranešė, kad mokyk-
la numato įsigyti skudutėlių ir
kankles. Taigi Londonas turės ir
jaunimo orkestrėlį. Šventė baigta
mokinių tėvelių paruoštais pie-
timais.

"BALTIJOS" ANSAMBLIS, vei-
kęs Londone daugelį metų vadovų
a. Miro ir Danos Chainauskų prie-
žiūroje, kurį laiką buvo pasyvus.
Nuo praeito rudens Rasos Kurie-
nės rūpesčiu susiformavo net dvi
šokėjų grupės — vaikų ir veteranų,
kurios pasiliko "Baltijos" vardą.
Abiem grupėm vadovauja Rasa
Kurienė.
Birželio 20, šeštadienį, 6 v.v.,
Šiluvos Marijos parapijos salėje,
"Baltijos" ansamblis rengia Joni-
nių vakarą. Programoje jis pašoks
Tautinių šokių šventei paruoštus
šokus ir vaišins vakariene. Visi
kviečiami dalyvauti, išlydint į Či-
kagą Londono šokėjų. Įėjimas —
\$10, moksleiviams — \$5. Pelnas
skiriamas kelionės į Čikagą išlai-
doms apmokėti. G.P.

Nuosirdžiai dėkojame visiems.
Pagalba Lietuvos vaikams komitetas
Red. pastaba. Šio komiteto pirm. F.
Povilauskienė informuoja, kad jų
grupė įsisteigė prieš dvejus metus
kaip organizacijos "SOS vaikai"
padalinys. Vėliau jį pasivadino
Pagalbos Lietuvos vaikams komi-
tetu dėl to, kad siunčia įvairius rei-
kmenis mažom grupėm tiegiogini
keliu (ne per centrą) Kašiadoryse
ir Šiauliuose. Tai komitetas daro
drauge su "SOS vaikai" grupe To-
ronte. Tautiečiai gausiai aukuoja
a. V. Venckevičiaus laidotuvių
proga, nes p. Venckevičienė yra
minėto komiteto narė, prašiusi au-
koti vietoj gėlių Lietuvos našlai-
čiams. — Pažymėtina, kad organiza-
cija "SOS vaikai" rūpinasi buvu-
sios sovietinės santvarkos našlai-

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV lietuvių jaunimo sąjungos
VI-sis politinis seminaras gegu-
žės 1-3 d.d. Vašingtone susilau-
kė 140 užsiregistravusių dalyvių.
Jų tarpe buvo ir 19 iš Kanados,
du iš Lietuvos. Seminaras pra-
dėtas JAV LJS Vašingtono sky-
riaus pirm. Viktoro Kaufmano
įvadininiu žodžiu. Kalbėjo ir at-
daryman įsijungęs JAV senato-
rius Donald Riegle bei kiti lie-
tuvų jaunimo atstovai. Baltųjų
rūmų informacijos salėje buvo
išklausti valdžios pareigūnų
pranešimai. Susipažinimui skir-
toje vakarieneje kalbėjo Vik-
toras Nakas — Lietuvos ambas-
adoriaus Stasio Lozoračio pava-
duotojas politiniams ir spaudos
reikalams. Seminaro dalyviai
daugiausia gvildeno įvairias
pagalbos Lietuvai temas ir sa-
vo organizacinius reikalus. Ido-
mu buvo advokato Povilo Žum-
bakio, ilgiau viešėjusio Lietu-
voje, pranešimas apie jos tam-
sesnes politinio gyvenimo apa-
riškais. Jis pabrėžė politinį
lietuvių susiskaldymą, pavydą,
neapykantą, buvusiuju "apara-
čikų išsilaikymą, privatizacijos
nesklandumus, moralinį nuo-
smukį bei kitas dabartinio gy-
venimo problemas.

Į politinį seminarą Vašingtone
buvo įjungtas ir JAV lietuvių
jaunimo sąjungos atstovų meti-
nis suvažiavimas, išrinkęs ir
naują valdybą. Jos branduolį
Los Angeles mieste sudarė
pirm. Gailė Radvenytė, nariai
Edvardas Mickus, Rūta Predke-
lytė ir Linas Vankus, papildytą
Rūtos Kvederaitės iš Arizonos
Phoenix miesto, Brigitos Novic-
kytės ir Ritos Starinskaitės iš
San Francisco. Šeštasis JAV
lietuvių jaunimo sąjungos po-
litis seminaras Vašingtone
buvo baigtas gegužės 3 d. pa-
maldomis ir atsiveikimu Lie-
tuvos ambasadoje. Mišias atna-
šavo ir pamokslą sakė kun. Kęs-
tutis Ramanauskas. Seminaro
dalyviams padėjo JAV lietu-
vių jaunimo sąjungos Vašing-
tono skyriaus pirm. V. Kaufma-
nas. Ambasadoriaus Stasio Lo-
zoračio vardu jaunuosius am-
basados svečius pasveikino jo
pavduotojas politiniams ir
spaudos reikalams Viktoras
Nakas.

Argentina

**Susivienijimo lietuvių Argen-
tinėje** naują centrą valdybą
1992-93 m. kadencijai sudarė:
pirm. Arnaldo Vezbekas, vice-
pirm. Alberto Stalioraitis, I
sekr. Luisa Zdanavičiūtė-Mag-
nasco, II sekr. Laima Levana-
vičiūtė, I išd. Marcelo Stane-
vičius ir II išd. Alberto Stukas.

**Tradicinį Motinos dienos mi-
nėjimą** sostinėje Buenos Aires
gegužės 3 d. surengė Lietuvių
centras su programai vadovu-
siais Silvija Ruplėnaitė, Nelida
Zavickaitė-Mahne skaitė lietu-
vių kalbon išverstą Alfonsinos
Storni eilėraščių apie motinos
meilę sūnui. Vaikiškomis melo-
dijomis programon įsijungė Eli-
dos Gaidimauskaitės paruoštos
trys instrumentalistės. Vaikai
suavaidino "Motinos namelį", ku-
riame gyveno tarp pamiškės gry-
bų ir gėlių žaidžiantys nykštukai.
Sol. Zuzana Valadkaitė-Lo-
pez su pianistės N. Zavickaitės
Mahne palyda padainavo kelias
motinoms skirtas dainas. Tauti-
nių šokių pyne atliko "Inka-
ro" ir "Spindulio" ansambliai.
Jų vadovas Juozas Pu-
likas pynė buvo įjungęs IX-
jai išeivijos lietuvių tautinių
šokių šventei Čikagos Rosemon-
to priemiestyje ruošiamus šo-

kus. Šventėje dalyvaus jungti-
nė "Inkaro" ir "Spindulio" šo-
kėjų grupė. Gėlių puokštėmis
buvo pagerbtos pasižymėjusios
motos — Yolanda Narusavi-
čiūtė-Clement, Ana Maria Pul-
kienė ir Lucia Muskėtas. Minė-
jimo dalyviams ir programos
atlikėjams padėjo Lietuvių
centro valdybos pirm. Julius
Mičiudis.

Australija

Kanberos lietuvių sporto klubo
"Vilkas" naują valdybą balan-
džio 7 d. sudarė: pirm. Pranas
Gružas, sekr. Liudas Budzi-
nauskas ir išd. Leonas Venslo-
vas. Visi jos nariai yra sporto
veteranai, daug kartų atstovavę
lietuviams įvairiose varžybose.
Tikimasi, kad veteranų valdyba
atgaivins sulėtėjusią lietuvių
sporto veiklą Australijos sostinė-
je. Po ilgesnės pertraukos ten
jau atsigavo "Vilko" krepšinin-
kų komanda.

Britanija

Vysk. Paulius Baltakis, OFM,
birželio 12-29 d.d. aplankys
Skotijos ir Anglijos lietuvius.
Skotijoje jis su lietuviams su-
sitiks birželio 14 d., Mančeste-
ryje — birželio 18 d., Bradfor-
de — birželio 20 d., Nottingham-
e — birželio 21 d., Londone — bir-
želio 28 d.

A. a. Juozas Kazlauskas po
trumpos, bet sunkios ligos kovo
10 d. mirė Londone Igoninėje.
Velionis kovo 17 d. iš Šv. Kazi-
miero šventovės palaidotas šei-
mos kape Šv. Patriko kapinėse.
Liko liūdintys šeimos nariai —
žmona, dukra ir žentas. Veli-
onis, sulaukęs šešiasdešimt se-
ptynerių metų, buvo namų deko-
ratorius.

Vokietija

Metinė VLB tarybos sesija ko-
vo 14 d. buvo surengta Romu-
vos pilyje Hutenfelde. Taryba
turi 15 narių, o sesijon įsijun-
gė tik 12. Trūko Ričardo Balio-
lio, inž. Roberto Šneiderio ir
Algio Vitkaus. Sesijai vadovavo
tarybos prezidento pirm. inž.
Jonas Valiūnas. Susikaupimo
minute buvo pagerbti trys pra-
ėjusius metų laikotarpį mirę
VLB darbuotojai — a. a. Mykolas
Žilinskas, a. a. Jeronimas Gul-
binas ir a. a. Veronika Sutkie-
nė. Metinės veiklos apžvalga
padarė valdybos pirm. Arminas
Lipšys, pabrėždamas Lietuvių
informacijos biuro įsteigimą.
Lietuvos aukščiausioji taryba
jam vadovauti atsuntė gerai
įvokiečių kalbą mokantį savo
atstovą Antaną Račą, turintį
plačius įgaliojimus ryšiams su
vokiečiais. Biurą teko įsteigti
dėl vokiečių labai padidėjusios
žinių apie Lietuvą paklausos.
Lietuvių informacijos biuro
veiklą finansuoja VLB vadovai.
Valdybos išd. Antanas Šiugž-
dinis supažindino su 1991 m.
finansine apyskaita. 1991 m.
šamata siekė beveik 140.000
markių, o balansas gruodžio
31 d. — apie 13 milijonų markių.
Apie Vasario 16 gimnazijos at-
eiti kalbėjo direktorius Andrius
Šmitas. Jos ir Romuvos at-
eitis tebėra neaiški. Čia galėtų
įsikurti Lietuvos informacijos
centras, Lietuvių kultūros in-
stitutas su savo skyriais, bet ga-
li likti ir gimnazija, jeigu lietu-
viai suras pakankamai lėšų jos
išlaikymui. Išrinkta VLB valdy-
ba, pasiskirsčiusią pareigomis,
sudarė buvusiosios valdybos
nariai: pirm. Arminas Lipšys,
vicepirm. V. Bartusevičius, sekr.
Elena Tesnau, Antanas Šiugždi-
nis ir narys Andrius Šmitas.

Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Sifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

**KAIRYS Siuntiniai į
Baltijos kraštus**

BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Road,
Stoney Creek, Ont. L8E 5A6
Tel. (416) 643-3334
FAX (416) 664-6097

**PRISTATOM JŪSŲ PAČIŲ SUDARYTUS SIUNTINIUS
Į NAMUS GAVĖJUI, KURIAM NEREIKIA PRIMOKĖTI.**

- \$3.50 už kg laivu, per 8-10 sav. nuo išsiuntimo.
- \$5.90 už kg lėktuvu, per 2-3 sav. nuo išsiuntimo.
- Mažiausia siunta — \$15, maksimumo nėra.
- Siuntiniuose gali būti naujų ir vartotų drabužių, batų, patalynės, asmeninių bei namų ruošos reikmenų, maisto ir vaistų.
- Sudarom įvairius maisto ir medicininių reikmenų siuntus.
- Pristatom pinigūs į rankas jūsų gimtinė Lietuvoje.
- Skambinti 9 v.r. — 8 v.v.; pristatyti — 10 v.r. — 6 v.v.; šeštadieniais — 10 v.r. — 3 v.p.p.
- Iš anksto susitarus priimsime visada.

Už mažą užmokestį paimsime Hamiltono rajone iš jūsų namų.
Mes esame EUROTRAX PARCEL SERVICE agentai.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavyuose namuose —

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 36 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 5%
santaukas ... 4.25%
kasd. pal. taupymo s-ta ... 3.75%
90 dienų indėlius ... 6.5%
1 m. term. indėlius ... 7.5%
1 m. term. ind. mėn. pal. ... 7%
3 m. term. indėlius ... 8%
RRSP ir RRIF (pensijos) ... 5%
RRSP ir RRIF 1 m. ... 7.5%
RRSP ind. 3 m. ... 8%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas ... 13.25%
nekiln. turto pask. 1 m. ... 9%
nekiln. turto pask. 3 m. ... 9.75%
Nemok

Pietuose šiltesni ir žmonės

Aplankius gausesnius lietuvių telkinius Pietų Amerikoje • Vizitas pas indėnų misijonierių kunigą profesorių Kazimierą Bėkštą Amazonijoje • Susitikimas su jaunu universiteto rektoriu Antanu Mockumi • Daug nuširdumo ir nepunktualumo

KUN. EDMUNDAS PUTRIMAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Naikinamos džiunglės

Buvo labai skaudu matyti, kaip Amazonijos džiunglės yra teršiamos ir net naikinamos. Yra iškertama tūkstančiai hektarų miškų per metus, ir niekas nesirūpina iš naujo apodinti tuos plotus.

Amazonijos upė yra septyni milijonai kvadratinį km ilgio.

Brazilijos valdžioje ir policijoje yra įsigalėjusi korupcija, ir niekas nesirūpina tų plotų priežiūra. Yra 50 slaptų orauosčių džiunglėse, iš kurių nelegaliai gabenami gaminiai: krokodilų odos, auksas, narkotikai, brangakmeniai. Jie dažniausiai parduodami pasauliui už didelius pinigus. Amazonijos džiunglės duoda 20% pasaulio deguonies. Kas bus už generacijos, jei taip bus naikinami tie plotai?

Manaus teko pajusti 40°C temperatūrą su 95% drėgmės. Po keturių valandų skridimo į Kolumbijos Bogotą, esančią 2,800 km virš jūros lygio, kai ten nusileidau, temperatūra buvo 16°C.

Kolumbijoje

Kolumbijos sostinėje gyvena 50-100 lietuvių. Dauguma jų atvyko po II D. karo. Jų sielovada rūpinasi psichologijos profesorius kun. Vytautas Mankeiliūnas.

Šiuo metu Kolumbijoje vėl pradėjo veikti KL jaunimo sąjunga. Nariai susirenka kas šeštadienį pasimokyti lietuvių kalbos. Kas nors papasakoja apie Lietuvą. Prieš Velykas visi dažė margučius.

Didžiausia Kolumbijos problema yra šiauriniai amerikiečiai vadinami "gringos", ir europiečiai, kurie moka didelius pinigus už narkotikus. Vietiniai mano, kad dauguma vakariečių yra narkoma-

ni. Jei čia pradėtų smarkiau kontroliuoti ir bausti tuos, kurie pardavinėja tuos narkotikus, Kolumbijos policijai reikėtų ieškoti džiunglėse ir Andų kalnuose bei naikinti tuos ūkius ir fabrikus, kurie gamina narkotikus.

Eksportuojama apie 700 milijonų narkotikų per metus per Venezuelą ir daro didelį pelną. Dalis kariuomenės ir miestų policijos yra narkotikų mafijos papirkti. O tarp tų narkotikų pirklių vyksta karas: 50-60 žmonių žūsta per savaitę.

Kolumbijos sostinės Bogotos valstybiniam universitetui vadovauja lietuvis mokslininkas Antanas Mockus, paskirtas to pareigom valstybės prezidento.

Šiuo metu Kolumbijoje vyksta neramumai. Ginkluoti radikalai studentai kartas nuo karto užima kokį nors universitetą, pagrobia kurį nors profesorių ar studentą, daro tuo būdu spaudimą ir bando praversti savo reikalavimus. Rektorius A. Mockus mano, kad tokius studentus galima nuraminti tikrai dialogu, bet policijos ir be ginklų. Kol kas jam sekasi.

Rektoriaus rezidencija apverta aukšta metaline tvora ir yra saugoma ginkluoto sargybinio (anksčiau buvo du). Perna prie jo namo sprogo bomba. Dažnai jis gauna grasinančių telefono skambučių. Dėl to jis visą laiką yra saugojamas ginkluotų sargybinių. Kur tik važiuoja, jį lydi du džypai kareivių, saugumiečių ir vietinės policijos (miestie).

Tą vakarą, kai lankiausi rektoriaus rezidencijoje, susipažinau ir su jo motina, ten išgarsėjusia skulptore Nijole Savickaitė-Mockuviene. Besivašinant suskambo telefonas — pranešė, kad ginkluoti radikalai studentai užėmė universiteto pastatą, kuriame vyksta

mokslinė konferencija ir kurioje prieš valandą dalyvavo ir pats rektorius. Kol rektorius pasiruošė važiuoti atgal į universitetą, pranešė policija, kad viskas nurimo. Tokie dalykai ten įvyksta net keletą kartų per mėnesį.

Venezueloje

Tarp Kolumbijos ir Venezuelos yra 2000 km. siena. Aišku, neįmanoma apsaugoti sienos nuo kontrabandininkų. Venezuela turi lengvesnius ir atviresnius ryšius su Šiaurės Amerika ir V. Europa. Tad yra patogiau narkotikus gabenti per tą kraštą.

Karakase, kur yra du milijonai gyventojų, gyvena 100-200 lietuvių. Jų ilgametis kapelionas kun. A. Perkumas mirė prieš keletą metų vysk. P. Baltakio apsilankymo metu. Dabar pasauliečiai, ypač Lietuvos ambasadoriaus V. Dambravos iniciatyva, rengia nereguliariai lietuvių pamaldas, kurias laiko italų kilmės kunigas. Dalyviai atsako ir gieda lietuviškai.

Beveik visi lietuviai atvyko į Venezuelą po II D. karo. Anksčiau veikė skautai, sporto komandos ir tautinių šokių grupės ne tik Karakase, bet ir Valencijoje ir Maracay. Bet, kaip ir visose išėjusių kolonijose, nutautimas visur jaučiamas. Šiuo metu vėl veikia VL jaunimo sąjunga, kuri norėtų suorganizuoti jaunimo stovyklą ir VLB. Vis mėgina suorganizuoti kokį nors kultūrinį renginį.

Ambasadorius dr. V. Dambrava yra plačiai pagarsinęs Lietuvos vardą per spaudą, radiją, televiziją ir asmeninius ryšius. Jis yra daug nusipelnęs Lietuvai ir vietos lietuviams.

Baigiant

Visur P. Amerikoje, kur lankiausi, pajutau ir pastebėjau, kad net ir trečios ar ketvirtos kartos lietuvių kilmės žmonės pasižymėjo nuširdumu ir vaisingumu. Buvo malonu matyti, kad didelė dalis buvusiųjų Vasario 16 gimnazijos mokinių aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje. Buvo betgi gaila išgirsti apie tuos, kurie grįžo iš gimnazijos su entuziazmu, bet nepajėgė perduoti entuziazmo bendruomenei ir iš nusivylimo pasitraukė.

Aplamai, mes turėtume atkreipti didesnę dėmesį į PA lietuvių bendruomenes. Iš jų galime patirti, kad įmanoma išlaikyti tautinę dvasią net ir po kelių generacijų.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5 (prie Lietuvių namų)

Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Venezuelos sostinėje Caracas su vietos kardinolu šių išpūdžių autorius kun. EDMUNDAS PUTRIMAS, Vasario 16 gimnazijos kapelionas

„Aš tik Dievo įrankis“

Prelatas Justinas Bertašius atšventė auksinę kunigystės sukaktį

E. KALASAUSKAS

Kanadoje

1992 m. gegužės 17 d. Winnipeg Šv. Kazimiero parapijos komiteto rūpesčiu pakilioje nuotakoje iškilmingai atšventos parapijos klebono prelato Justino Bertašiaus 50-os kunigystės metinės, dalyvaujant Winnipeg arkivyskupui Leonard James Wall, vyskupui Pauliui Baltakiui, OFM, kurijos prelatams, kunigams, daugeliui kitataučių ir lietuvių svečių.

Žemaitijos sūnus

Prel. Bertašius, Žemaitijos sūnus, gimė 1915 m. kovo 21 d. Šauklių k. Mosėdžio par. Kretingos aps. Keturių brolių ir vienos sesers šeimoje buvo vyriausias ūkininkų Kunigundos ir Eligijaus Bertašių sūnus. Nuo pat jaunystės ūkyje turėjo sunkiai dirbti ir siekti mokslo pirma Mosėdžio pradžios mokykloje, vėliau Skuodo gimnazijoje.

1934 m. įstojo į Telsių kunigų seminariją, kur studijavo iki sovietų okupacijos. Sovietams uždarius seminariją, nuvyko į Kauną tęsti studijų. Kunigū įšventintas vyskupo Boriševičiaus 1942 m. gegužės 14 d. Telsiuose. Pirmąsias Mišias atnašavo savo tėviškės Mosėdžio šventovėje birželio 14 d. Vikaru buvo paskirtas į Vieksnius. Vėliau VD universitete Kaune studijavo teologiją. Antarajai sovietų okupacijai artėjant, 1944 m. pasitraukė į Vakarų ir apsigyveno Fuldoje.

Vokietijoje

Pradžioje darbavosi Fuldos katedroje, vėliau vikaravo kitoje vokiečių parapijoje ir buvo kapelionu vienuolyno ligoninėje Neuen Baken. 1945 m. įstojo į Münsterio universitetą, kur ketverius metus studijavo istoriją, tautotyra ir liturgiją. Kartu dirbo pabėgėlių stovyklos kapelionu Osnabriuke. 1949 m. buvo paskirtas kapelionu lietuvių sargybos ir transporto daliniams britų okupuotos zonos kariuomenėje. 1951 m. sausio 25 dieną emigravo į Kanadą, kur apsisitojo St. Jean, P.Q., seminarijoje, o vėliau kurį laiką darbavosi Šv. Jurgio parapijoje organizuojamas jaunimą.

Sveikino kitataučiai

Dabar jau žilagalvis prel. J. Bertašius sekmadienį, gegužės 17, atšventė auksinę kunigystės sukaktį. Įspūdingai chorui giedant „Kristus nugali — Kristus karaliauja“, iškilmės pradėtos vyskupo Pauliaus Baltakio, OFM, Mišiomis anglų kalba kitataučiai (Nukelta į 6-tą psl.)

Visuomenės skurdo problema

Marksizmo ir krikščionybės idėjos

VYTAUTAS SKUODIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Vargo ir skurdo problema yra viena iš aktualiausių šandieninio pasaulio problemų. Jeigu į šią problemą pažvelgsime regioniniu požiūriu, ypač kris į akis nenormali padėtis Pietų Amerikos žemyne. Nenagrinėsime priežasčių, kodėl šiame kontinente vargšų ir skurdžių yra daugiausia, tačiau pateiksime faktą, kad jam 96% turto priklauso tikrai 5% gyventojų. Taigi čia 95% visų gyventojų yra beturčiai.

Tiesiog klaidų išpūdį palieka Brazilijos daugiamilijoninio miesto Sao Paulo priemiestis, kuriame didingų dangorių fone didelį plotą užima viena prie kitos prisišliejusios landynės, prieš kurias ir sulindusi į žemę lūšna tiems varguoliams atrodytų kaip rūmai. O juk tose landynėse gyvena tokie pat žmonės kaip ir mes visi, tik be galo skursta.

Rašytojas Viktoras Hugo „Vargdieniuose“ rašo: „Kas yra matęs tik vyro skurdą, tas nieko nėra matęs — reikia išvysti moters skurdą; kas yra matęs tik moters skurdą, tas nieko nėra matęs — reikia matyti vaiko skurdą.“

Patekęs į paskutinį skurdą, vyras netenka visų savo išteklių ir vilčių. Vargas beginklėms būtybėms, kurios yra kartu su juo! O jis iš karto visko netenka: darbo, uždarbio, duonos, šilumos, drąsos, geros valios. Dienos šviesa gėsta viduje; tuose patamsiuose vyras randa silpną moterį ir vaiką, ir juos žiauriai įtraukia į nešlovę ir gėdą.

Tada jau viskas galima. Tada jau nėra jokių varžtų. Nevilties pertvaros silpnos, o už jų — ydos ir nusikaltimai.“

Tačiau, kaip rašo V. Hugo, „skurdas, kaip visa kas gyvenime, ilgainiui tampa pakenčiamas. Per ilgesnį laiką jis įgauna formą ir nusistoja. Vėgetuojai, tai yra surandi tam tikrą vargingą būdą šiaip taip gyventi“.

Būtų klaidinga manyti, kad Katalikų Bendrija yra abejinga socialinėms žmonių problemoms. Ji yra įsitikinusi, kad jeigu žemėje būtų įgyvendintas Kristaus mokslas ne tik forma, bet ir dvasia, skurdas turėtų išnykti.

Vatikano II suvažiavimo dekretas „Ganytojinės vyskupų pareigos Bažnyčioje“ sakoma: „Tiesiogiai pagal išgales lengvinti kitų diecezijų arba krašto sričių skurdą.“

Pastoracinėje konstitucijoje „Bažnyčia dabartiniame pasaulyje“ rašoma: „Jei tik būtų protingai bei žmoniškai tvarkomas ir derinamas išsivystęs ūkis, mūsų meto gyvenimas galėtų sušvelninti visuomenės nelygybę. Tačiau labai dažnai jis kaip tik veda į tos nelygybės paastrėjimą arba kai kur net į silpnųjų padėties blogėjimą ar panieką beturčiams.“

Kai nesusikačiuojamos minios dar neturi būtiniausių dalykų, kurių net mažiau išsivysčiuose kraštuose, gyvena ištaigingai ir eikvoja gėrybes. Prabanga ir skurdas stovi greta. Nedaugeliui yra duota didžiausias pasirinkimo laisvė; tuo tarpu daugybė neturi veik jokių galimybių veikti savo iniciatyva ir apsisprendimu, o dažnai yra įstatyti į asmenį žeminančias gyvenimo ir darbo sąlygas.“

Tos pačios konstitucijos kitoje vietoje taip rašoma: „Krikščionys noromis ir visa širdimi teprisiideda prie tokios tarptautinės santvarkos kūrimo, kur būtų nuširdžiai gerbiamos teisėtoms laisvės ir visų brolybė bendraujant. Prisdėti prie to kūrimo yra juo svarbiau, kad didesnė pasaulio dalis dar taip labai tebe-

skursta, jog vargšuose pats Kristus tarsi šauktų šaukiasi savo mokinių meilės. Tebūnie šalinamas žmonės piktingas dalykas, kad kai kurios šalys, kurių dažnai didesnė gyventojų dalį puošia krikščionio vardas, turi apstiai gėrybių, o tuo tarpu kitos stokoja būtiniausių dalykų ir kenčia badą, ligas ir visokeriopą skurdą. Juk neturto ir meilės dvasia yra Kristaus Bažnyčios garbė bei ženklas.“

Skurdžius — dvasinis turtuolis

Tačiau kyla klausimas, ar neturtas ir skurdas kaip socialinės blogybės tuo pačiu yra ir moralinės blogybės? Ar vargšas ir skurdžius negali būti dvasiškai turtingesnis už milijonierių? Ir ar turtuolis visada jaučiasi esąs laimingas?

Viktoras Hugo „Vargdieniuose“ rašo: „Neturtingas jaunuolis (...) tiek stebi žmonių, kad išvysta Dievą. Jis svajoja ir pasijunta didus; dar svajoja ir pasijunta geras. Jis nugali egoizmą, kurį turi kenčias žmogus, ir jame atsiranda altruizmas, kurį turi galvojęs žmogus. Jame išsiskleidžia nuostabus jausmas, užmiršimas savęs ir gailingumas visiems. Matydamas, kokią daugybę džiaugsmų gamta dalina atvertoms sieloms, o visai neduoda uždarytom sieloms, jis, šitas dvasios milijonierius, pagaliau ima gailėtis milijonieriaus pinigų. Lig tik jo sielą nušviečia toji įstabi šviesa, dingsta iš jo širdies visa neapykanta. Ar jis nelaimingas? Ne. Jaunuolis skurdas niekada nėra paskutinis skurdas. Bet kuris vaikas, kad ir kažkokiam varge begyventų, kad ir koks būtų neturtingas, būdamas sveikas, stiprus, gyvas (...) visada sukelia pavydą senam imperatoriui“.

Žinoma, čia kalbama tiksliai apie dorą žmogų. Kitoje vietoje tas pats rašytojas apie skurdą taip aiškina: „Skurdas, kai jaunystė perpildo širdį imperatoriškos puiybės (...), būna toks nuostabus ir žiaurus bandymas, kuris silpnuosius parbloška ir padaro niekšais, stipriuosius užgrūdina ir padaro tauriais. Tai žaizdras, į kurį likimas įmeta žmogų, kai nori padaryti niekšą arba pusdievį.“

Ir smulkiose kovose atliekami dideli darbai. Yra nežinomy narsių žmonių, kurie atkakliai grumiasi patamsiuose su fatališkai juos užplūstančiu skurdu ir gėda. Niekam nematomos, tačiau didžios ir taurios pergalės, kurių nevainikuojia vieša garbė, kurių negarsina jokie trimitai. Gyvenimas, nelaimė, vienuoma, neturtas, — tai kovos laukas, kuriame yra tikrų herojų; tai nežymūs herojai, bet jie kartais tikresni ir didesni, negu išgarsintieji karžygiai.

Šitaip sukuriama tvirtos retos asmenybės; skurdas beveik visuomet yra pikta pamotė, bet retkarčiais būva ir tikra motina; neturtas išugdo sielos ir proto galią; negandas — išdidumo žindytė; nelaimės — didžiavasių maistas“.

Sioms V. Hugo mintims pritaria ir žymusis vokiečių rašytojas Fridrichas Šileris, sakydams, kad tik varge išryškėja didžiųjų sielų kilnumas.

Prancūzų rašytojas Šatobrianas yra tos nuomonės, kad didžiausiam neturto ir varge gimsta genijai, ir tik noras ir darbas daro žmones didžius.

Ukrainiečių kilmės rusų rašytojas Nikolajus Gogolis rašė: „Didis yra Dievas, kuris mus padaro išmintingesnius. Kurio būdu Jis tai siekia? Dažnai panaudodamas tą patį vargą, nuo kurio mes bėgame ir nuo kurio norime pasislėpti. Mums skirta kentėjime ir varge surinkti tuos išminties grūdus, kurių negalima rasti knygoje“.

Kolumbijos sostinės Bogotos lietuvių jaunimas dažo velykinius margučius
Nuotr. E. Putrimo

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgus sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDA.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ontario M9B 2L8

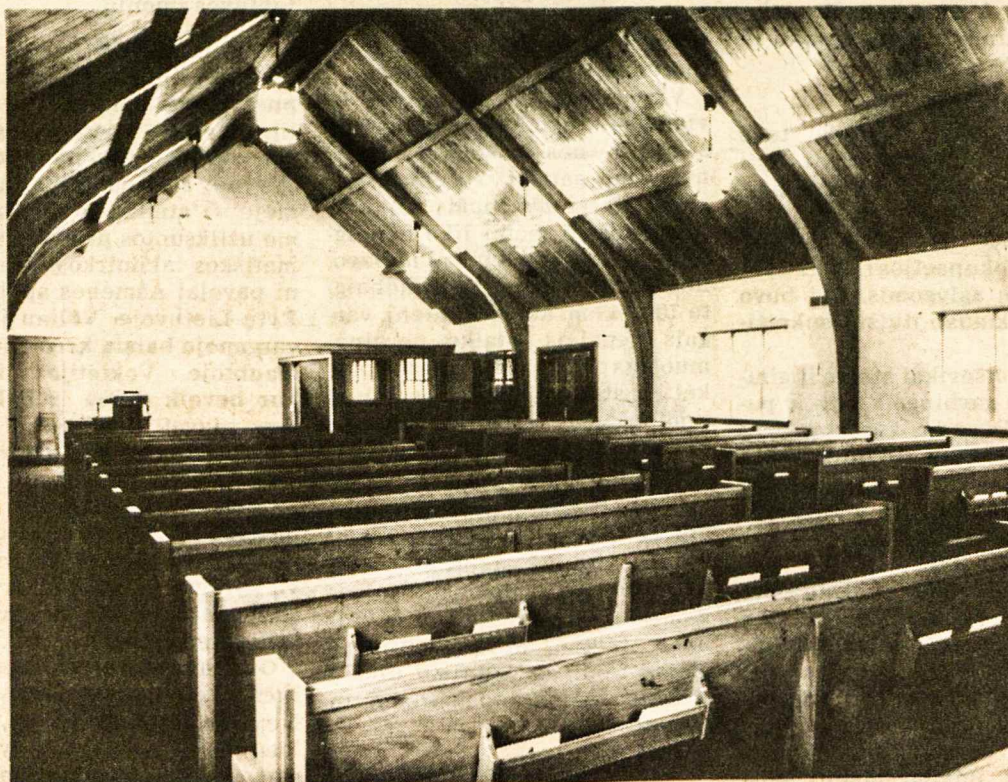
AMBER GLOBUS UNITED TRADE INC.

Susipažinkime su nauju siuntų į Lietuvą patarnavimu

- Dovanų siuntos pristatomos per mėnesį tiesiai į gavėjo rankas lėktuvais per Rygą. Jokio maito. Nauji ar vartoti drabužiai, maistas ir kt. \$5.99 už 1 kg.
- Standartiniai maisto siuntiniai pristatomi į namus per savaitę
- Lėktuvų bilietai į Baltijos kraštus ir atgal skrendant Sterling Airways — Toronto-Kopenhaga-Vilnius...\$1110 įskaitant mokesčius LOT CHARTER — Toronto-Varšuva-Vilnius.....\$939 įskaitant mokesčius (kaina priklauso nuo sezono, be nakvynės Varšuvoje)
- 21st Century Travel Insurance Co. Drauda Kanados lankytojam — \$1 dienai Skrydžio atšaukimas — nuo \$10
- Dolerių pristatymas iš rankų į rankas per 2 savaites.
- Greitas laišku persiuntimas FAX būdu
- Automobilų pristatymas laivais Paslaugos perkant nebrangius vartotus automobilius
- Naujų „Bielarus“ traktorių, naujų automobilių „Lada“ pristatymas
- Gimininių pervežimas iš Montrealio Mirabel orauosčio į Toronto ir atgal.

Mūsų adresas:

257B Willard Ave., 2nd floor, Toronto, Ontario M6S 3R1
Tel. (416) 604-8446 FAX (416) 604-9436

The J. B. MARLATT Funeral Home, (1985 Ltd.)

615 Main Street East
HAMILTON, Ontario
Telefonas: 528-6303

195 King Street West
DUNDAS, Ontario
Telefonas: 627-7459

Laidotuvių namai
ir koplyčia

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Baranauskaitė-Bates

Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė verslo 769-3300 namų 769-1835

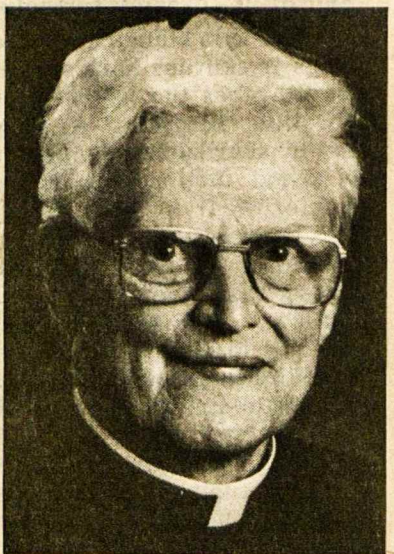
- Patarnauja lietuvių kalba.
- Nemokamas namų įvertinimas.

2254 Bloor St.W. Toronto, Ontario M6S 1N6

Pirkite namus geresnei savo atečiai

"Aš tik Dievo įrankis"

(Atkelta iš 5-to psl.)
taučiams apylinkės katalikams, pastoviemis mūsų šventovės lankytojams, kurių visais šventadieniais būna gausu. Taip pat ir tą dieną šventovė buvo sausakimšai pripildyta. Per visas pamaldas Paulinos Arquillano suorganizuotas choras giedojo diena pritaikytas giesmes. Po pamaldų kitataučiai šventovės salėje prel. Bertašius ir vyskupui Baltakiui surengė oficialų pagerbimą ir šaltų užkandžių pietus, paruošus Elizabeth McRae su talkininkėmis.

Prelatas JUSTINAS BERTAŠIUS, Winnipegio lietuvių katalikų parapijos klebonas, 1992 m. gegužės 17 d. atšventęs 50 metų kunigystės sukaktį

Prelatą visų susirinkusių vardu pasveikino Mary Capri, o tosta pasiūlė Annette Young, pagrindinė šio renginio organizatorė. Prelatas nusteibintas ir sujaudintas tokio nuosirdaus ir spontaniško pagerbimo, rengėjams nuosirdžiai padėkojo. Pažymėtina, kad apylinkės kitataučiai, nuolatiniai mūsų šventovės lankytojai, mūsų prelatą labai gerbia. O mūsų prelatą žavi jų religingumas ir pareigingumas, nors jie ir nėra mūsų — lietuvių parapijos nariai.

Pagrindinė iškilmė

Iškilmingasis sukaiktis minėjimas lietuviams ir kvietims svečiams, kurių buvo pilna šventovė, prasidėjo 4 v.p.p. procesija, kurioje dalyvavo naujasis Winnipegio arkivyskupas Leonard James Wall, vysk. Baltakis, kunigai, skaitovai ir patarnautojai. Prieš pradėdant pamaldas, parapijos pirmininkas Juozas Grabys pasveikino pirmą kartą pas mus apsilankiusį Winnipegio arkivyskupą, o klebonas prel. Bertašius pakvietė visus melstis ir išreikšti padėką Aukščiausiam už galimybę jam tarnauti per 50 metų. Mišias atnaujo pats prelatas ir koncelebrantai prelatai Jamieson ir Moore, kunigai Desmond ir Driscoll, SJ, asistuojant diakonui Kowalski. Skaitymus atliko M. Capri, V. Daubaraitė, M. Timmermanas angliskai, V. Daruga ir E. Kalasauskas — lietuviškai. Tai diena pritaikintą pamokslą pasakė vyskupas Baltakis. Baigiant pamaldas, prel. Bertašius kreipėsi į visus tikinčiuosius, pabrėždamas, kad tik jų dėka, jis turėjo taip sėkmingus ir prasmingus penkis kunigystės dešimtmečius, būdamas tik įrankiu Aukščiausiojo rankose.

Arkivyskupo "labas"

Po pamaldų visi, pasirašydami svečių knygoje, rinkosi į šventovės salę pokyliui. Arkivyskupui Wall sukalbėjus maldą, pasiūlė tostus: B. Gravenė už ka-

ralienę, kun. Driscoll — už popiežių, V. Daubaraitė — už sukaiktuvininką Bertašius.

Po pietų, pristatius garbės stalą, dalyvaujančius dvasisčius ir iš toliau atvykusius svečius, pirmuoju kalbėtoju buvo arkivyskupas Wall, pasveikinęs susirinkusius lietuvišku "labas", pažymėdamas, kad su lietuviu jis yra jau iš ankščiau pažįstamas ir ypač daug gero yra girdėjęs apie Šv. Kazimiero parapiją ir jos kleboną iš ankščiau čia buvusį vyskupą. Baigdamas savo kalbą arkivyskupas įteikė prel. Bertašiumi specialią vyskupijos plaketę šiai dienai paminėti. Kadangi skubėjo į Torontą, tuoj po savo kalbos, lydėdamas gausių katučių, išvažiavo namo.

Prelato giminaitė Monika Povilaitienė iš Toronto pasveikino prelatą Kanadoje bei JAV gyvenančių giminių vardų ir trumpai papasakojo keletą jaunystės prisiminimų.

Pagrindinis kalbėtojas ir sveikinimai

Pagrindinį dienos kalbėtoją vyskupą Baltakį svečiams pristatė E. Fedaras.

Vyskupas savo kalboje iškėlė lietuviškų parapijų reikšmę išeivijoje, paminėdamas ir prel. Bertašius nuopelnus, toliau nuo didžiųjų centrų atskirtam Winnipegui.

KLB Winnipegio apylinkės vardu sveikino Egidijus Bugailiškis, įteikė dovaną ir padėkojo prelatui už neuilstamą paramą bendruomenei. Parapijos komiteto pirmininkas Juozas Grabys, būdamas ir šio minėjimo organizatorius, sveikindamas sukaiktuvininką, nuo visų svečių įteikė dovaną. Winnipegio centrinio dekanato vardu sveikino kun. Gerry Desmond. Baigdamas, dekanato vardu įteikė piniginę dovaną Telšių kunigų seminarijai, kurios ir mūsų prelatas yra dosnus rėmėjas.

Po visų kalbėtojų buvo skaitomi gausūs sveikinimai raštu, kurių tarpe buvo iš Kanados ir Manitobos gubernatorių, Kanados ministerio pirmininko ir Manitobos premjero, vyskupo Vaičiaus iš Telšių, giminių iš Lietuvos ir daugelio draugų Kanadoje bei JAV.

Labai jaudinantis buvo a.a. vyskupo Vincento Brizgio sveikinimas, rašytas prieš jo mirtį. Perskačius jo sveikinimą abiem kalbom, velionis buvo pagerbtas tylos minute.

Winnipegio miesto valdybos atstovai minėjime nedalyvavo, nes netrukus planuojamas specialus prel. Bertašiaus pagerbimas miesto valdybos rūmuose. Be to, iš valdybos gautas raštas, kad viename iš miesto rajonų prel. Bertašiaus pagerbimui "Justin Way" vardu bus pavadinta gatvė.

Skaidrių montażas

Po oficialios minėjimo dalies buvo rodomas humoristinis skaidrių montażas su komentarais iš prel. Bertašiaus gyvenimo nuo pat gimimo dienos. Kur truko nuotraukų, skaidrės buvo papildytos šaržais, linksmai prajuokinusios svečius. Minėjimui baigiantis, kalbėjo pats prelatas, dėkodamas prisidėjusiems prie šio minėjimo rengimo ir visiems atsilankiusiems svečiams. Baigminę maldą sukalbėjo didelis lietuvių draugas kun. Driscoll, SJ.

Minėjimo programą pravedė, skaidrių montażą paruošė ir komentavo E. Kalasauskas. Iškilme organizavo parapijos komiteto pirmininkas J. Grabys, talkinamas žmonos B. Grabienės, V. Daubaraitės, E. Fedaro, E. Kalasausko ir M. Timmermano.

Visi Winnipegio ir apylinkių lietuvių linki mielam klebonui prelatui Justinui Bertašiumi dar ilgai būti mūsų ganytoju ir rūpintis mūsų sielovados bei lietuvių reikais.

Vakaru Kanados lietuvių sąskrydis-gegužinė Edmontone 1962 m., kurioje dalyvavo ir vyskupas VINCENTAS BRIZGYS, atvykęs iš Čikagos. Pirmoje eilėje antras iš kairės — kun. IZIDORIUS GRIGAITIS, viduryje — vysk. V. BRIZGYS

Sunkios dienos Suvalkijos širdyje

Rygiškių Jono gimnazijai 125, o Marijampolės miestui — 200 metų • Ten subrendo būriai Lietuvos šviesuolių, skatinusių tautos atgimimą

D. N. BALTRUKONIS

Šie metai Marijampolei, Suvalkijos (Sūduvos) sostinei, yra ypatingi. Pirmą: jos J. Jablonskio vidurinė mokykla — Rygiškių Jono gimnazija 1992 m. gegužės 15-17 d. paminėjo 125 metų veiklos sukaktį; antra: Marijampolės miestas mini savo 200-ias įsteigimo metines.

Suvalkijos praeitis

Kaip skaičiai sako, tai labai neilgas amžius. Kodėl taip? Mat Suvalkija, ilgus šimtmečius buvusi niekieno žemė, per kurią nuolat traukdavo kryžiuočių būriai ir pakeliui prie Nemuno išsidėsčiusia Lietuvos gynybinės pili — Punią (Pilenus), Mėrkine, Liškiavą, Alytų, Kauną ir Vilnių. Tai buvo miškai apaugęs kraštas, kuriuose medžiavo Lietuvos kunigaikščiai.

Šis derlingas žemės lopinėlis tarp Nemuno ir jau kryžiuočių nukariuotų ir beveik išnaikintų mūsų gentinių prūsų, kodėl buvo nuolat niokojamas ir labai retai ar net visiškai negyvenamas kryžiuočių galybė buvo galutinai sutriuškinta ties Žalgiriu 1410 m. Tik po šio mūšio Suvalkija pagaliau susilaukė ramybės ir joje ėmė kurtis žmonės iš visos Lietuvos. Tai dėl to mūsų Suvalkijos istorija yra tokia trumpa.

Per tą palyginti trumpą laikotarpį Suvalkija — Sūduva vis dėlto susėjo įnešti į Lietuvos istoriją daugelį gražių epizodų. Be ne ryškiausios užduoties lietuvių tautos atgimimo laikotarpyje teko manajai Suvalkijai. Ten buvo išauginti "Aušros" ir "Varpo" vyrai — dr. J. Basanavičius, dr. V. Kudirkas ir kiti.

Veikėjų brandintoja

Tie balti, kaip gūbė, renesansiniai Marijampolės Jono Jablonskio-Rygiškių Jono gimnazijos rūmai išauklėjo Lietuvai per tuos 125 metus būrius garsių vyrų ir moterų. Čia mokėsi ir Vilniaus arkivyskupas palaimintasis Jurgis Matulaitis, marjonų vienuolių steigėjas, Lietuvos bažnytinės provincijos formuotojas. Šios gimnazijos rūmuose brenė bendrinės lietuvių kalbos tėvas Jonas Jablonskis. Čia išaugo būriai literatų (V. Mikulaitis-Putinas, V. Pietaris ir kiti), garsių lietuvių, dvasininkų, valstybininkų ir kitų mokslo žmonių.

Barbarų darbai

Čia rašančiamjam taipgi teko garbės ketverius metus lankyti šią garsiąją mokyklą. Tose dramatiškais, labai nenormaliais laikais: 1940-1941 pirmosios bolševikinės okupacijos ir 1941-1944 karo metų sąlygomis. Tai buvo bene sunkiausi, didžiųjų sukrėtimų metai.

Rusai-bolševikai atėmė iš gimnazijos tą garbingą vardą ir pavertė ją Pirmąja vidurine mokykla. O 1941 m. birželio 14-15 d.d. išvežė Sibiro tremtinį jos senutį direktorių J. Daniliauską ir vicedirektorių J. Dailidę su šeiminiais.

Vos pasibaigus mokslo metams, birželio 22 d. anksti rytą miestą nusiaubė prasidėjęs darys Nacių-Sovietų karas. Marijampolės miestas buvo barbariškai vokiečių "Heinkel" ir "Junker" bombonešių subombarduotas. Bombų sukelti gaisrai siautė tris dienas ir naktis.

Visas istorinis miesto centras su daugeliu istorinių architektūrinių paminklų buvo visiškai sunaikintas. Tik per stebuklą išliko gražuolė dvibokštė barokinė parapijinė šventovė, bizantinio stiliaus Šv. Vincento šventovė, marjonų vienuolynas ir vi-

šios trys gimnazijos: marjonų, Rygiškių Jono ir mergaičių. Miestas neteko viso prekybinio centro Vytauto, Gedimino bei Kęstučio gatvės ir apie 70% visų gyvenamųjų namų. Nepalietos taigpi liko kareivinės, pilnos raudonarmiečių.

Sunku suprasti, koks buvo vokiečių tikslas taip barbariškai sunaikinti visą Marijampolės miesto centrą. Net gražiosios kapinės ir miesto parkai bombų neišvengė. O ir pati barokinė Šv. Mykolo parapijinė šventovė, kurioje ilsisi palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio palaikai, tik per plauką teišvengė sunaikinimo. Jų aplinka buvo subombarduota, tačiau pačios šventovės su Palaimintojo palaikais nepalietė.

Alkana jaunystė

Patys gražiausi jaunystės ir mokslo metai prabėgo pačiais blogiausiais laikais. Tai buvo Lietuvos nepriklausomybės dveji paskutiniai metai ir dviejų okupacijų vargai. Pats nuomžiausias buvo 1941-1944 karo metų laikotarpis. Teko gyventi išdegusio miesto pakraščiuose susispaudus. Trūko visko: apšvietimo, maisto, o labiausiai — ramybės.

Per tuos trejus karo metus kluvo ir pats didžiausias mokslo krivis. O vis dėlto mokėmės. Apsirengę kaip kas sugebėjome, pavalgę kaip kas turėjome, varganai apsidomose klasėse mokėmės. O virš mūsų galvų nuolat kabojo vokiečių okupacinių organų grėsmė.

Vokiečiams siautėjant

Ypač atmintini buvo 1943 m. kovo mėn. įvykiai. Rytų frontui nuolat artėjant atgal į Vakarų, vokiečiai darėsi nerviškesni. Po nepavykusio SS legiono organizavimo Lietuvoje, vokiečių karinė valdžia ėmė uždarinėti Lietuvos aukštąsias mokyklas bei gimnazijas. Savo pasiutimui nekreipė prieš Marijampolės inteligentiją. Tarpe sumištų kitų Lietuvos intelektualų, pagrindžio vadų, sumiti buvo Marijampolės Pirmosios (Rygiškių Jono) ir Antrosios (mergaičių) gimnazijos direktoriai — J. Januševičius ir Z. Masaitis, mokytojas L. Puskunigis ir agronomas Budrys. Iš šių keturių brangių žmonių tik L. Puskunigis grįžo gyvas iš Stutthoffo koncentracijos lagerio.

Vyresniųjų klasių moksleiviams jau teko iš gimnazijos pasišalinti, nes vokiečių Saugumas ėmė gaudyti vyrukus įvairioms karo tarnyboms Vokietijoje. Mokslo metai liko nebaigti. Vasaros atostogų irgi nebuvo, nes teko privačiai išeiti nebaigti 1942-43 m. kursą. Rudenį, vargais negalais išlaikę pereinamuosius egzaminus, buvome perkelti į abiturinę klasę ir jau su žymiais pajaunintu mokinio pažymėjimu.

Sunkiai besiidami per nežmoniškai perkrautą abiturinės klasės kursą, po nacių pavasarinį 1943-jų siautėjimą, be jokių vasaros atostogų, sulaukėme lemtingųjų 1944-jų m. Tai buvo metai, atnešę tūkstantams Lietuvos jaunimo didžiū odisejų, baisių apsisprendimų laikus.

Mokiniai kareiviai

Tų metų pavasarį, gen. P. Plechavičiui užimamąs teigti Vietinė Lietuvos rinktinę su centru Marijampolėje, daugelis vyresniųjų klasių vyrukų stojome į pirmuosius organizacinius batalionus. Pakliuvau į 301-jo bataliono štabą majoro Bobelio vadovybėje. Batalionui jau pilnai

susiformavus, buvome dislokuoti Ašmenos apylinkėse, o pats bataliono štabas veikė Ašmenos mieste. Kapitonas Jakūčionis pasirinko mane savo adjutantu ir iš Ašmenos teko abiem keliauti į Rinktinės štabą Kaune. Pasikrovę "Saulės" gimnazijos rūmuose reikalingos aprangos savo batalionui, vėl geležinkelio grįžome į štabą Ašmenoje.

Už kelių dienų mūsų batalioną užklupo žiaurios nelaimės. Po labai nesėkmingų naktinių kautynių su lenkų "Armijos Krajovos" iki dantų ginkluotais ir labai kovose patyrusiais daliniais, mūsų jaunos kuopos Mūrinėje Ašmenoje, Graužiškės ir Alšenuose, netekusios apie 40 žuvusių, susirinko Ašmenoje. Didžiuliame parke mūsų kuopų likučiai buvo išrikiuoti keturkampiu. Plk. Vidugiris pranešė savo žodyje ir demoralizuotus Rinktinės jaunuolius, jog Vietinė Lietuvos rinktinė išformuojama, ir mes visi esame vokiečių SS dalinių žinioje bei apsaugoje. Iš tikrųjų netrukus Ašmenos miestą prigužėjo vokiečių sunkvežimių kolonų, lydimų šarvuotųjų. Išeities mums jau jokios nebuvo — beliko pasiduoti likimo valiai.

Sudiev, Lietuva!

Ilgomis kolonomis dardėjo nauju pavasariu pasipuošusiais Rytų Lietuvos keliais atgal į Kauną. Čia mūsų laukė IX forto spgyluotos užtvartos. Netrukus buvome apgrenti pilka vokiečių "Luftvaffės" uniforma, ir ginkluotos sargybos palydėti į Kauno geležinkelio stotį, kur buvome suvaryti į prekinis vagonus. Lydimi ginkluotų vokiečių uždaruose vagonuose dardėjome per žydinčius Suvalkijos laukus ir karo pragaru vandėnčią Vokietiją. Ešelonui trumpai stabtelėjus Kazlų Rūdos ir Vilkaviškio stotyse, mus palydėjo ten atsukęjusių motinų bei sesių aimanos ir raudojimai. Daugeliui mūsų tai buvo gal paskutinis atsiveikimas su Tėvyne, kuri pati jau bus netrukus nusiaubta vėl sugrįžtančio raudonojo okupanto. Tai buvo širdį veriančio, protą triuškinančio baisaus apsisprendimo metai šimtams tūkstančių Lietuvos žmonių...

O dabar...

Dabargi, praslinkus beveik pusei šimtmečio nuo tų apokaliptinių 1944 metų, tenka rašyti šias eilutes, gyvenant toli nuo Tėvynės svetingoje Kanados žemėje. O atmintinė, lyg kino filmas užfiksuotos prabėgusios dramatiškos akimirkos, tie mirtini pavoja Ašmenos apylinkėse, Rytų Lietuvoje. Vėliau jau toje varganoje baisyti karo audrą nusiaubtoje Vokietijos žemėje, kur beveik dieną ir naktį tekėjo saugotis pragariškai sprogdintųjų anglių ir amerikiečių bombų, desperatiškai kastingi žemę nuo puolantių jų naikintuvų... O kiek kartų teko dar laimingai išvengti virš galvų sprogdantių minų ar žemės smiginčių kulų kažkur Vestfalijos laukuose...

O galėjo būti ir kitaip. Šių eilučių jau nebūtų tekę rašyti. Nežinoma galinga ranka, išbloškusi mane iš Tėvynės, lydėjo ir saugojo per visas karo meto negandas iki šios dienos...

Dėkingas ir laimingas esu, kad galiau rašyti šiuos pasveikinimo žodžius savo ALMA MATER, švenčiančiai savo 125 metų gyvavimo sukaktį, ir savo jaunystės miestui MARIJAMPOLEI, mininčiam 200-ias metines. ILGAUSIŲ METŲ!!!

Pas lietuvių misijonierių Indijoje

Kunigas Donatas Slapšys, vienuolis jėzuitas, jo darbai bei rūpesčiai

Kun. K. AMBRASAS, SJ

Kun. Donatui Slapšiui — už miesto ribų, gal per penkis šesias kilometrus atstu nuo misijų namų, kasamas šulinys. Šiame misijų stočiai priklauso mame sklype saulės išdegintą dykynę Donatas nori paversti žaliuojančiais medžiais ir javais siūruojančia žeme. Tačiau kietas ir atkaklus podirvis, užsispyrusi uolienu teįveikiama vien dinamitu. Čia grūntą reikia sprogdinti, gręžti, trupinti. Be mašinų, be technikos — nė žingsnio. Kol galės čia augti ryžiai, mango ir kitos gėrybės, kurių užteks ne tik šventovės tarnams, bet ir kitiems, reikia surasti giluminius vandens sluoksnius keliasdešimt metrų tūnančius tvirtoje uolienoje, kuri jau 10-20 metrų įveikia, bet vos lašelį kitas tebesiskverbia. Reikia brautis dar giliau. Todėl kun. Donatas gabenasi būrį vyrų ir čionai, dykynėje, kur akis žlibina saulės dosnūs spinduliai, aptaria tolimesnius darbus.

— Čia turi būti vandens. Tik-tai dar reikia kasti. Vanduo dažniausiai tepasirodo po dvidešimties metrų gylis. Tai giluminės srovės. Matote viršuje jau radome gyslą, bet per kaitras ji išdžiūvusi. Kaimynas greitai aptiko paviršiuje, mums reikės dar kiek metrų sprogdinti akmenis ir leisti gilyn — aiškina kasėjams vietine kalba kun. Donatas. — Kur vanduo, ten gyvenė. O štai aplinkui — verkia. Verkia žemė. Drėgmės stoka.

Kad būtų ramesnė širdis, kun. Donatas dar kartą prisideda prie krūtinės mašinos raktelių. Jis šitaip tikrina, ar tebėra šioje vietoje giluminės vandens gysla. Rakteliai, tarsi vėjo gūsių bloškiami, sušvyruoja. Vadinas, čionai tikrai vandens esama. Žmonės ne kartą prašo, kad kun. D. Slapšys ir jiems atrastų vandens šioje vėjo ir saulės galandamoje dykumoje: "Nesupėjū viems ieškoti. Reikia labai daug laiko. Kartais išvaikštai pusdienį ar dieną, nieknieko nesurandi, o ir suradęs nesi tikras, ar ten didelė gysla, ar ten galima prisikasti" — sako kun. Donatas.

Taip, nelabai turi laiko kun. Slapšys ieškoti kaitrų išdegintą dykynę vandens sluoksnių. Nelabai. Juk žiūrėk, prie durų raštinės, kuri jau atstoja ir miegamąjį, ir svečių kambary, ir darbo kabinetą, jau laukia sužadėtiniai tartis dėl jungtinių. O čia, pakylst, iš kažin kurio pašalio katechetas su savo bėdomis ir reikalais. O kur laidotuvis, krikštai! Iš 76 kaimų, kurių netrukus dar keliais padaugės. Mat ten susi-

kūrė ar tebesikuria naujos didelės bendruomenės, kurių pirmasis branduolys yra veiklus katechetas. Vis atsiranda koks parapijietis su prašymais, vargais, reikalingas vienokio ar kitokio patarnavimo.

Visai pašonėje, už kelių dešimčių metrų, liginė irgi reikalauja laiko. Ne tik sergantį aprūpinti sakramentais ir ilgiau pabūti su mirštančiu, bet ir sveikstantys, ir visi laukia ateinančio skubių žingsnių ir dar tiesaus kaip žvakė, trumpu ežiuku pakirpto misijonieriaus kun. Donato. Jis mat kasrūt, atėjęs į liginę, pereiną visas palatas. Palaimina kiekvieną liginį, nepaisant ar jis būtų musulmonas, ar indusas, ar krikščionis. Visi laukia jo, kad prišėdęs prie lovos ar sutikęs koridoriuje uždėtų ranką ant kiekvieno galvos, sukalbėtų maldą, paklaustų apie sveikatą, šeimą, vaikus, apie reikalus. Jei kurį rytą būna labai su lankytojais užsiėmęs ar išvažiuoja kur toliau į nuosalius kaimus, jau kitadien atėjęs neretai išgirsta:

— Kodėl, Tėve, vakar nebuvote? Taip Jūsų laukėme ateinančio! — žiūri gailiomis akimis į misijonierių senutę ar mažas berniukas, kuris taip ir nenuleidžia savo žvilgsnio nuo aukštaūgio dar gan guviai po palatą bevaikštinėjančio kun. Donato.

O juk kelių kongregacijų seselės vienuolės irgi savo reikalą turi. Negali jų aplenkiti. Vienoms reikia pridėtinų pamaldų, kitoms dvasinio susitelkimo arba išpažinčių klausyti prašo. Dera kasdien ir į bendrą butelį kelskart pasižiūrėti, ar ko nors netrūksta, ar kas tvarkos nedarė, o vakarais — vis į kurį artimą ar tolimą kaimą su savo vikaru kun. Denis. Čionai jiedu, pasiskirstę į du kaimus, pereina per pirkias, aplanko ligonius, senukus ir šitaip pamažu visas kaimas jau žino: "Atvažiuo kunigas! Bus Mišios". Iš cukrašvėdrių stambais dengtų, iš molio krėstų keturkampių namelių, kurie šen ten vos besilaiko, renkasi po vieną kitą šeimynykštį prie kurios nors pirkios, kur didesnė molinė plūta aikštelė, ar prie medžio, kur visi sutūpę užsidega vieną kitą žvakę. Atvykus misijonieriui ir pasidėjus ant lagaminėlio ar kokios nors platesnės kėdutės mišiolą, vėnų su vandeniu ir mažą kieliką bei kitus Mišių aukai reikalingus daiktus, būgneliui ar gurgždančiam nuo senuomo, vargonėliams pritariant, suskamba marathi kalba giesmė. Jos aidas nuplaukia pro viena kitos susispietusias nepriteklių ir skurdo globojamas lūšnas.

VERFOL INTERNATIONAL LIMITED

1. Per 2-4 dienas į Lietuvą pristatomi pinigai pagedaujama valiuta (doleriais, rubliais)
2. Parduodami NVS gamybos traktoriai, lengvieji automobiliai "Lada", "Volga", šaldytuvai, televizoriai, dulkių siurbiai ir kitos prekės su pristatymu į Lietuvą (žemiausia kaina Toronte!)
3. Pristatomos dovanos Lietuvoje
4. Verčiami ir tvirtinami dokumentai
5. Sudaromi iškvičimo dokumentai
6. Teikiamos profesinės teisėnės paslaugos Lietuvoje
7. Siuntinių pristatymas į namus
8. Prekyba ir jungtinės bendrovės (Joint ventures) su Lietuva ir NVS bei konsultacija investicijų klausimais

Tel. (416) 512-2127 FAX (416) 512-9260
2299 Dundas Street W., Suite 105, Toronto, Ontario M6R 1X7

Susipažinkime iš arčiau su Baltijos šalimis pasinaudodami

EDERSEN world tours

savaitiniais skrydžiais iš TORONTO į
VILNIŲ, LIETUVĄ —
centrinę Baltijos kraštų dalį, jungiančią
Taliją, Rygą, Lvovą/Ivano-Frankovską.
Ypatinga pasiūla

**Naujovė — B 757 tiesioginis skrydis
Kaina nuo \$1149 + mokesčiai**
Išskrendame iš Toronto pirmadieniais
birželio 29 arba liepos 6

(šią kainą įeina vienos nakties nakvynė bei pusryčiai
Kopenhagoje ir nemokamas įėjimas į pasaulinio garso TIVOLI)

STERLING AIRWAYS / LITHUANIAN AIRLINES

Vasaros metu savaitiniai skrydžiai —

iš Kalgario ir Vankuverio.

Informacijų reikalau skambinti

tel. (416) 882-5470.

Dėl rezervacijų kreipkitės į savo kelionių agentūras.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

RE/MAX
Roseland Realty Ltd., Realtor
Independently Owned and Operated
Regina (Gina) Gregorian
Associate Broker
Namų pirkimo ir pardavimo atstovė
Patarnauja lietuvių kalba.
Burlingtono, Hamiltono ir Oakvillės apylinkėse.
Nemokamas namų įvertinimas
720 Guelph Line
Burlington, Ontario L7R 4E2
Toronto Line: (416) 827-6454
Res: (416) 336-2814 Fax: (416) 333-3616
(416) 333-3500

Svečiai atvažiavo – visi šoko ir dainavo

Metinis Toronto jaunimo ansamblio “Gintaras” koncertas įvyko gegužės 24 d., Anapilio salėje

Pavasariniam koncertui Toronto “Gintaras” pasirinko temą “Oi, motinėle, svečiai atvažiavo”. Dainuojant “Volungės” chorui, šokamą grindų plotą užpildė “Gintaro” šokėjai, pradedant nuo mažiausių “gintarių” ir baigiant veteranais.

Pirmosios pasirodė vaikų ir jaunųjų grupės, kurių Toronto “Gintaras” turi net po keleta. Vadovaujami A. Bubulienės, L. Kaminskienės ir V. Tirilienės vaikai pašoko “Noriu miego”, “Grybs, grybs...” ir “Seini”. Gera R. Yčienės paruošta jaunųjų grupė gražiai atliko “Kertinį Jonkėlį”, “Džukų polką”, “Rugučius” ir “Žiogelį”. Tarp vaikų ir jaunųjų skambiai įsiterpė “Gintaro” dainininkų ir instrumentalistų pasirodymas. Dainininkės, vadovaujamos muz. Dalios Viskontienės, padainavo sutartinę “Antela” ir labai seną, lyrišką dar mūsų tėvų mėgstamą dainuotį – “Ko liūdi berželi, ko liūdi...?”

Pirmoji programos dalis baigta šokių “Aušrelė”, vėl sujungus “Volungės” chorą, kapelą ir veteranus šokėjus. D. Viskontienė yra labai gražiai sukomponavusi ir sujungusi dainos žodžius ir muziką, ir tai labai papildė šokį “Aušrelė”.

Antroji programos dalis buvo skirta studentų grupės pasirodymui. Šokiams “Juodbėliui”, “Linams”, “Aštuonyčiui” ir “Kupoliniui” kapelą gražiai papildė “Volungės” choras. Aplanai koncerto programa, sujungus du stiprius meninius vienetus, vadovaujamus energingų ir gabių – R. Karasiejienės ir muz. D. Viskontienės, pasižymėjo geru atlikimu ir jaunatviška nuotaka. Daugumas šokių dažnai matomų, populiarių. Tai “Aštuonytis”, “Rezginėlė”, “Sadutė”. Gaila, “Sadutė” buvo taip sutrumpinta, jog žiūrovui, dar nespėjus įsijungti į lyrišką ilgesingą nuotaiką, šokis ėmė ir pasibaigė.

Paprastai vadovai, ruošdamiesi koncertui, nori publikai pateikti ką nors naujo, nema-

tyto. Šį kartą “Gintaras” pasirinko lyg ir apeiginį Joninių šokį “Kupolini”. Šis šokis yra sukurtas ir aprašytas J. Lingio ir 1968 m. pirmą kartą šoktas “Lietuvos” ansamblio Vilniuje 1968 m. Tai šokis, vaizduojantis “kupolių” – įvairių lauko gėlių ir žolelių rinkimą. Su surinktomis gėlėmis merginos atlieka lyg ir ritualines apeigas, pina vainikus, su jais šoka ir dainuoja. Šiam šokiui labai svarbu šviesų efektai. Vyrai įeina į sceną nešdami lyg ir deglus, padarytus iš rato stebulės. Su deglais jie šoka, o vėliau sudeda juos, sudarydami tartum Joninių laužą, per kurį bando peršokti poromis susikabinę šokėjai. Šviesų efektai būtų buvę ryškesni, stipriau atpemdymoje salėje.

Pabaigai “Gintaro” vadovai pasirinko dainą “Tykus buvo vakarėlis...”. Šios dainos fone vėl pasirodė visas ansamblis, “Volungės” choras ir kapela, kuriai vadovauja Teodoras Pabrėža ir Inga Pivoriūtė. Šokėjai vaizdavo saulės ir mėnulio pasikėlimą, o daina sudarė subtilią romantišką nuotaiką. Visa buvo skirtinga negu esame įpratę matyti, programas užbaigiant trankiu ir gyvu šokiui. Tai labai gerai, nes vadovai ieško įvairumo ir naujų kelių.

“Gintaro” ansamblis yra tvarkingas, drausmingas, gerai paruoštas. Programa ėjo be pertraukų, ir malonu buvo stebėti tokių šaunų jaunimą, o ir prieauglis gausus laukia savo eilės užimti vyresniųjų gretas. Tad reikia tikėtis, kad ansamblis ilgai gyvuos, o abi pagrindinės vadovės – R. Karasiejienė ir D. Viskontienė, gražiai papildydamos viena kitą, suteiks mums ne vieną tokią popietę. Jų pasirodymas nebuvo prastėsnis, o kai kuriais atvejais net ir geresnis už ansamblius iš Lietuvos.

Programą gražiai lietuvių kalba pranešinėjo I. Sungailienė. “Volungei” akompanavo muz. J. Govėdas. **G. Br.**

Muz. Dalios Viskontienės vadovaujamos “Gintaro” ansamblio dainininkės, gražiais saskambiais įsijungusios į metinį šio ansamblio koncertą gegužės 24 d. Anapilio salėje

Kur bręsta išeivijos ateitis?

Susipažinus su mūsų mokyklų metraščių

Malonu paimti į rankas Kanados lituanistinių mokyklų 1991-1992 m. metraštį “Mūsų mokykla”. Gražus jis pasižiūrėti, pavartyti: didelis formatas, geros kokybės blizgantis popierius, gausybė ryškių nuotraukų ir nuosirdžiai kūrybingų mokinių piešinių, gražus rašinėlių telkinys, atspindintis lietuviškoje mokykloje besimokančiųjų jauseną ir galvosėną. Iš viso 136 psl., dargi pamarginti įvairiomis prašalaitiškomis užsklandomis. Čia nebūtų pakenkęs pačių mokinių grafiškas braižas, daugiau sujungęs ir papildęs jų pačių darbų. Tai tokia išorė.

Visu tuo gražiu drabužiu besidžiaugiant, atsiskleidžia ir tikroji to leidinio vertė, jei tik paskaitai, pagalvoji ir su pasitenkinimu nusišypsai. Aplanai mokyklų metraščiai yra ne tik albumai prisiminimams – štai kaip mes tada atrodėm – ir ne mokinių pažangos registracijai ir rodyklei. Tai greičiau nuosirdžiam ir tikram sąvės atskleidimui ir prasišiančio talento vystymui, kuriam nuo pat mažens turi būti kokia proga vienaip ar kitaip pasireikšti, save parodyti, paskatinti ir pamokymo susilaukti. Tuo būdu tokie leidiniai tampa viešoju forumu, į kurį einant jau ir pirmakuriams reikia pasitempti. Kokie mes buvome naivūs ir juokingi – po daugelio metų pavartęs metraštinę ne vienas pasakys. Gal tai kai kam pagelbės orientuotis mąstant apie keitimąsi ir pastovumą.

Įdomiausi ir autentiškiausi prisistatymai pačių mažiausiųjų: mergaitės norėtų būti balerinos (“Man patinka baletas dėl to, kad aš noriu šokti ant scenos” – Lina Yaeger), o berniukai – sportininkai (“Jei pateksiu į komandą, būsiu garsus ir uždirbsiu daug pinigų” – Tomas Bušinskas). Gabrielė Nekrašaitė, I sk. – “Jei aš būčiau daktare, aš padėčiau visiems vaikučiams Kanadoje ir Lietuvoje”. Andrius Povilaitis, – III sk. “Aš norėčiau turėti sporto reikmenų krautuve. Aš nenorėčiau apsisvesti”. Jonas Birgiolas, IV sk. – “Jeigu aš būčiau Maironio mokyklos vedėjas, aš turėčiau tris pertraukas”.

Aukštesnių skyrių mokinių svajonės jau atspindi platesnius akiračius. Lina Sapijonytė, IX sk. – “Dabar aš norėčiau būti atletu daktare, ypatingai dėl “Chicago Bulls...”. Aidas Batūra – “Aš būsiu labai turtin gas ir su savo gražia lietuvaite žmona auginsiu tris vaikus, ir gyvensim kaip karaliai”. Aukštesniųjų lituanistinių kursų abiturientai aiškiai pozityvūs. Gintaras Karasiejus: “Iš laikykime tą lietuviybę, už kurią kovojome. Esame vienos tautos vaikai”. Ramunė Gaižutytė: “Be laisvės mes, lietuviai, gal net pamirštume kultūrą, papročius ir kalbą”. Vaiva Underylė: “Išeivijos lietuviams Lietuvos laisvė turėtų būti simbolis didžiulio atsieikimo ir noro dirbti”.

Galima prileisti, kad rašinėlių temomis mokiniai domėjosi: laiškai giminėms, svajonės, kuo aš būsiu užaugęs, kaip padėsiu Lietuvai, kas geriausiai patinka, kokie ir iš kur tie seneliai ir t.t. Skaitydamos rašinėlius jauti šviežio, ne atšildyto, produkto skonį. Žinoma, kai kuriam gal ir reikėjo geraširdės mamos ar mokytojos pagalbos. Šitomis sąlygomis gal ir sunkiau viso to išvengti norint gauti geresnį įvertinimą. Išvengti betgi buvo galima i

akis krantinčių “kasdieninių” kalbinių silpnųjų, jei ne nuodėmių. Pvz. “septynių metų” (t.b. septynerių), “galius susikalbėti su mano giminėmis” (t. b. savo giminėmis), “kad sustiprinti Lietuvos ekonominį gyvenimą (t.b. sustiprintų). Išnykę ir kai kurie būtinai reikalingi skirtukai (kableliai) prieš “nes”, prieš “kad”, prieš “bet” ir t.t. Tikėkime – jie sugrįš į ateinančių metų leidinį. Klaidės, neapsižiūrėjimai ar kokie kiti kalbiniai negalavimai jokių būdu nemenkina leidinio, o tik išpėja, kad ir geriausių dalyką galima padaryti dar geriau.

Metraštyje dalyvauja Vysk. M. Valančiaus mokykla Hamiltone, vedėja Onutė Stanevičiūtė; Vytauto Didžiojo mokykla Kalgaryje, vedėja Nelė Astmavičienė; L. Eimanto mokykla Londone, vedėja Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė; Dr. Vinco Kudirkos mokykla Otavoje, vedė-

Kultūrinio turto apsauga

Darbas Kanados lietuvių muziejuje-archyve Anapilio sodyboje

LINA MOCKUTĖ

Kai dr. Rasa Mažeikaitė mane paprašė jai padėti Kanados lietuvių muziejuje-archyve, aš maniau, kad didžiausią dalį darbo sudarys bendras tvarkymas. Labai greitai paaiškėjo, kad tvarkymas yra tik mažą dalį visų muziejaus darbų.

Daugiausia laiko užima įvairių fondų katalogavimas: Elzės Jankutės (Mažosios Lietuvos patriarcho Martyno Jankaus dukters), Martyno Anyso, Adolfo Šapokos ir daugelio kitų. Prieš kataloguojant, reikia sunaikinti ant visų retų knygų, dokumentų, nuotraukų randamus vorus bei kitus vabzdžius, nuvalyti voratinklius, dulkes, pelėsius, išimti sudžiūvusius lapus bei kitus augalus, suklijuoti suplysusias vietas. Tada reikia kiekvieną daiktą atskirai apibūdinti ir viską įrašyti į kompiuterį. Visa tai užtrunka labai ilgai, ypač kai knygos būna daug sudžiūvusių lapų ar gelių.

Muziejus renka ne vien tik žymių žmonių palikimus. Jame taip pat galima rasti daug įdomių dalykų apie Lietuvos ir išeivijos istoriją. Pavyzdžiui, iš senovės Lietuvos istorijos turime pinigų rinkinį iš XV š. Yra taip pat išsamus žinių rinkinys, apimantis visus svarbius įvykius Lietuvoje per pastaruosius dvejus metus ne tik Lietuvos spaudoje bet ir Kanados. O reikšmingiausia užsienio lietuviams – tai visi seni periodiniai leidiniai ir dokumentai iš Nepriklausomos Lietuvos, kuriuos lietuviai pabėgėliai tautę ir saugojo daugiau kaip 50 metų. Kai kurie žmonės paaugę periodinius leidinius ir dokumentus iš pabėgėlių stovyklų Vokietijoje, įvairius suvenyrus iš savo kelionių laivu per Atlantą į naująjį gyvenimą. Jiems įsikūrus, nuo 1946 m. pradėjo eiti leidiniai, kurie mums visiems gerai žinomi: “Skautų aidas”, “Ateitis”, “Pasaulio lietuvis”, “Tėviškos žiburiai”, “Laiškai lietuviams” ir daug net tokių, kurie nebeįna. Visuose juose yra surašyta mūsų istorija, kuri mus suformavo tokius, kokie mes šiandien esame. Jaunimas taip pat juose gali rasti savo tėvų nuotraukas, kai jų tėvai dar nešiojo trumpas kelnas, dar trumpesnius sijonus, ilgus plaukus ir ilgas barzdas.

ja Rūta Kličienė; Maironio mokykla Toronte, vedėja Giedra Paulionienė. Pasigendama Montrealio. Norėtume jį pamatyti ateinančiais metais.

Jau visa eilė metų, kai tų metraščių paruošimu praktiškai rūpinasi Maironio mokyklos vedėja Giedra Paulionienė, šį kartą jau lyg ir iš pareigos, būdama KLB Švietimo k-jos pirmininke. Leidinį finansuoja KLB krašto valdyba. Galima tik palinkėti geros sėkmės ir ateityje. O mokinių tėvams ir visai lietuviškajai visuomenei – glaudumui ir bendradarbiavimui su tais, kurie labai daug dirba ir rūpinasi, kad atžalės bręstų lietuviškai.

MŪSŲ MOKYKLA. Kanados lituanistinių mokyklų metraštis 1991-1992. Redaktorė – Ramunė Sakalaitė-Jonaitienė. Korektūra – T. Pabrėža ir B. Dainaitienė. Viršelio iliustracija – V. K. Jonynas. Perrašymas kompiuteriu – I. Paskauskienė. Nuotraukų apipavidalinimas – R. Pranaitis. Spaudė – Danaitis Associates, Inc. Kaina ir tiražas nepamėti. **Snk.**

Kadangi žmonės visuomet atneša naujų daiktų, muziejuje visuomet su dideliu dėkingumu priimami savanoriai, kurie norėtų rūšiuoti spaudą.

Muziejui taip pat reikia finansinės paramos, nes konservavimas ir daiktų apsauga, patys pirmieji muziejus-archyvo tikslai, brangiai kainuoja. Pavyzdžiui, viena archyvinė dėžė, kurioje yra laikomi dokumentai, knygos, nuotraukos ir t.t., kainuoja \$7.20. Todėl jokia auka muziejui nėra maža. Jei norime, kad mūsų istoriniai dokumentai išliktų, turime užtikrinti jų apsaugą. Organizacijos galėtų savo aukomis užmokėti už dėžes savo organizacijos istoriniams dokumentams. \$10 auka nuperka du paketus kopijavimo popieriaus, o \$25 auka nuperka dėžę archyvinę bylą. Tokios medžiagos dažnai naudojamos ir jų todėl kartais pritrūksta.

Muziejaus-archyvo tikslas yra daug platesnis ir svarbesnis negu vien tik parodų rengimas. Parodose matosi tik labai mažą dalis muziejaus turto. Visa kita yra sukrauta dėžėse ant lentynų ir ant grindų saugykloje. Kadangi šis kambarys nėra rodomas muziejaus lankytojams, jie galbūt mano, kad tie, kurie muziejuje dirba, nuobodžiauja.

Visa muziejuje renkama medžiaga nėra vien tik parodoms, o tam, kad norintys ir besidomintys Lietuvos ar išeivijos istorija galėtų ją pasinaudoti. Tačiau prašome istorinius dokumentus liesti tik šviam rankom!

ROKAS STEPULAITIS prie savo sukurto Rūpintojėlio antro savo sukurto Rūpintojėlio antro barie mieste surengtoje daugiaakultūrinėje parodoje 1992.V.5

Tėviškos žiburiai • 1992. VI. 9 – Nr. 24 (2207) • psl. 7

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dail. Jadvygos Dobkevičiūtės-Paukštienės apžvalginė paroda, atidaryta balandžio 11 d. Lietuvių dailės muziejuje prie Čikagos, atskleidė jos nuėitą ilgą kūrybinį kelią. Dailės veteranė J. Paukštienė yra gimusi 1913 m. birželio 13 d. Liepojoje, Petro Kalpoko tapybos klasę Kauno meno mokykloje baigusi 1938 m. Studijas gilino Paryžiuje ir ten jau 1937 m. laimėjo aukso medali už kilimo projektą pasaulinėje parodoje. Išeivijoje ji priklausė Čikagoj įsteigta Lietuvių dailininkų draugijai, dalyvauja jos metinėse parodose, įsijungdama ir į amerikiečių parodas. Ji taipgi yra turėjusi ir kelias individualias savo parodas. Dail. J. Paukštienė – tapytoja, bet šiai apžvalginę parodą parūpino 163 įvairaus žanro kūrinius, tarp kurių buvo ir piešinių, grafikos, akvarelių, akriklos, gušo darbų. Vyravo piešiniai ir akvarelės.

Čikagos lietuvių opera savo XXXVI-jam sezonui buvo pasirinkusi G. Verdžio “Otello”, numatydamu du spektaklius balandžio 26 ir gegužės 2 d.d. Mortono aukštesniosios mokyklos salėje. Talikon buvo pasikviesti Lietuvos operos ir baleto teatro atstovai iš Vilniaus. Dėl didelių išlaidų, pasiekusių \$100.000, teko atsisakyti antrojo spektaklio gegužės 2 d. Salėje, turinčioje 2.500 vietų, Čikagos lietuviams užteko vieno spektaklio balandžio 26 d. Ji paruošė čekigietis dirigentas Alvydas Vasaitis, vilnietis rež. Eligijus Domarkas, chormeistrai Ričardas Sokas ir Manigirdas Motekaitis. Pagrindinius vaidmenis atliko vilniečiai solistai: Virgilijus Noreika – Otello, Irena Milkevičiūtė – Desdemonos, Arvydas Markauskas – Jago, Zėnonas Žemaitis – Cassio, Laimutė Jonutytė – Emilijos. Keturi pagalbiniai vaidmenys teko čekigiečiams solistams: Rodrigo – Julijui Savrimui, Montano – Vaclovui Momkui, Heraldso – Bronnii Maciukevičiui, Lodovico – Jonui Vazneliui. “Otello” operai reikalingą vaikų chorą paruošė čekigietė Rasa Paskocienė, jam panaudodama lituanistinės Lemonto mokyklos mokinius. Čikagos lietuvių operos chorą papildė dirigento Vytauto Viržnio iš Vilniaus atsivežti jaunieji solistai, jau baigę ar tik baigiantys dainavimo studijas konservatorijoje – Laimutė Jonutytė-Li-leikienė, Erika Navickaitė, Giedrė Zeicaitė, Vida Vaičiulytė-Valkienė, Irena Zelinkauskaitė-Brazauskienė, Algirdas Drevinskas, Vytautas Juozapaitis, Mykolas Nehajus, Liudas Norvaišas, Linas Sprindys ir Vaidas Vyšniauskas.

Vilniaus jaunųjų solistų grupė, Čikagos lietuvių operai atsiskakius G. Verdžio “Otello” antrojo spektaklio, išlaidoms sumažinti gegužės 3 ir 9 d.d. surengė du koncertus Jaunimo centre. Į juos įsijungė ir du iš Čikagos neskubėję išvykti Lietuvos operos solistai – tenoras Virgilijus Noreika ir baritonas Arvydas Markauskas. Dėl kitų išpareigojimų šiems koncertams Čikagoje negalėjo pasilikti sopranas Irena Milkevičiūtė. Abiejuose koncertuose skambėjo operų arijos, duetai, ištraukos, lietuvių liaudies ir kompozitorių dainos.

Vieninteliu G. Verdžio “Otello” spektakliu jo atlikėjai pasidžiaugė gegužės 3 d. padėkos pobūvyje Jaunimo centre. Ten ji surengė Čikagos lietuvių operos valdyba su savo pirm. Vytautu Radžiumi. Vakarėnė turėjusias pobūvį išijungė beveik visi čekigiečiai ir vilniškiai balandžio 26 d. spektaklio solistai ir dainininkai. Trūko tik Desdemonos vaidmenį atlikusios Irenos Milkevičiūtės, grįžusios Vilniun. Jiems ir visiems šio pastatymo organizatoriams padėjojo Čikagos lietuvių operos valdybos pirm. V. Radžius, neužmiršdamas ir mecenatų. Be jų neįmanoma išsiversti. Juk ir XXXVI-jam sezonui skirtos G. Verdžio “Otello” operos biudžetas liko nesubalansuotas. Visų spektaklio išlaidų nepavyko padengti. Vis dėlto Čikagos lietuvių opera nepraranda ateities vilčių, kurias dabar stiprina bendradarbiavimas su Lietuvos operos ir baleto teatru Vilniuje. Sekančiam sezonui jau yra pasirinkta Vincenzo Bellinio (1801-1835) opera “Norma”, kurios pagrindinį vaidmenį Vilniuje atlieka sol. I. Milkevičiūtė. Sėkmingi šios operos spektakliai džiugina vilniečius. Tikėkime, kad jais bendrų pastangų dėka galės pasidžiaugti ir Čikagos lietuviai.

Panevėžio miesto kamerinį orkestrą suorganizavo meno vadovas ir dirigentas Vidmantas Kapučinskas, subūręs Panevėžio operetės ir senovinės muzikos ansamblio muzikantus.

Kalbininkas prof. Juozas Balčikonis (1885-1969) gimė ir yra palaidotas dabartinio Panevėžio rajono Eriškiuose. Savo tiesioginius pėdsakus Panevėžyje jis paliko kaip gimnazijos ir mokytojų seminarijos direktorius 1918-20 ir 1920-24 m. Lietuvių kalbos draugijos Panevėžio skyriaus iniciatyva velionies atminimą norima įamžinti šiame mieste ant Senvagės kranto pastatytu paminklu. Aukomis ir paminklo pastatymą kviečiami įsijungti akademiko J. Balčikonio auklėtiniai, kiti lietuviai, įmonės ir akcinės bendrovės.

Stasio Santvaro poezijos ir atsiminimų vakaras “Žinau, kas būsiu aš” balandžio 27 d. įvyko viešojoje Kauno miesto bibliotekoje. Jis buvo skirtas velionies devyniasdešimtajam gimtadieniui ir antrosioms mirties metinėms. Jo kūrybą ir jos vietą lietuvių literatūroje aptarė literatūros kritikas Robertas Keturakis. Įvardinti žodį savo poezijos pasaulin iš palikto įrašo tarė pats Stasys Santvaras. Kauno dramos teatro aktorė Rūta Staliūnaitė deklamavo jo eilėraščių ir skaitė dešimtį metų trukusio susirašinėjimo ištraukas. Su Stasio Santvaro eilėraščiais apie meilę, persirašytais sąsiuvinį, vakaro dalyvių supažindino aktorius Egidijus Stančikas. Programą papildė kelios moterys, iš salės atėjusios scenon ir padeklamavusios atmintyje išsaugotus Stasio Santvaro eilėraščius. Vakaro rengėjams ir programos atlikėjams našlės Alės Santvarienės vardu padėjojo ir puokštes gelių įteikė jos giminės. Vakaras buvo įrašytas vaizdajuos-tėn ir parodytas žiūrovams Lietuvos televizijos laidoje gegužės 3 ir gegužės 27 d. Siemietinio almanacho “Ažuolynas” 20 nr. buvo skirtas Stasio Santvaro gyvenimui ir jo kūrybai.

Velykinę dailės darbų parodą “Argi mūsų širdys nebuvo užsidegusios?”, atidarytą Vilniaus dailės parodų rūmuose balandžio 20 d., surengė Vilniaus arkivyskupijos kurija, Lietuvos kultūros ir švietimo ministerija, Lietuvos dailininkų sąjunga ir Lietuvos dailės parodų rūmų direkcija. Kūriniai šiai parodai buvo surinkti iš Lietuvos muziejų ir bibliotekų fondų, dabartinių profesionalios religinės dailės kūrėjų. Parodų rūmuose balandžio 21 d. buvo surengta konferencija “Dabartinis religinis ir šventovinis menas”. Pranešimus šia tema skaitė M. Matuškaitė, D. Juozėnas, A. Dapkutė, A. Uždavinys, prof. A. Andrijauskas ir V. Žukas. Abu šiuos renginius rėmė vysk. Antanas Deksnys Vokietijoje, Lietuvos pranciškonai, JAV ambasados Vilniuje kultūros skyrius, Šiaurės šalių ministerių tarybos informacijos biuras, kelios akcinės bendrovės ir tarptautinės firmos.

Poetė Vilija Šulcaitė, gimusi 1929 m. balandžio 5 d. Jonavoje, mirė Vilniuje š. m. balandžio 18 d. ir buvo palaidota Antakalnio kapinėse balandžio 22 d. Velionė 1953 m. baigė Vilniaus universiteto istorijos ir filologijos fakultetą, mokytojavo Kaune 1956-64 m. Jos kūrybai atstovauja gausūs poezijos rinkiniai – “Kalba moteris” (1956), “Sauja kmynų” (1970), “Laukinės vynuogės” (1973), “Vilniuje jaučia lietu” (1974), “Kraitis” (1976), “Tu ir dangus” (1982), “Duona ir liepsna” (1985), “Gulbė, krentantis” (1985), “Norėčiau būti žuvėdra” (1979), “Žaibas gimdo griauštinį” (1986). Velionė taipgi yra parašiusi poemų ir vieną eilėraščių rinkinį vaikams. “Tarybų Lietuvos enciklopedijoje” primenama, kad V. Šulcaitės poezijai būdinga revoliucinės kovos tematika, moterų revoliucionių paveikslai, meilės, draugystės, gamtos motyvai, pilietiškas, romantinis pakilumas. Du jos rinkiniai yra išleisti rusų kalba. Atrodo, buvo atiduota duoklė ir sovietiniam komunizmui. Žurnalistas Petras Keidošius, “Tiesoj” paskelbtam nekrologui palietęs velionės džiaugsmą Lietuvos atgimimu, vis dėlto rašo: “Žinoma, atgimimo epocha daug ką išbrauks, daug ką atiduos užmarščiai. Ir ne tik iš Vilijos Šulcaitės, bet ir iš kitų jos bendramičių kūrybos, tačiau palikime tai spręsti Laikui – geriausia teisėjui ir vertintojui...” **V. Kst.**

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 5.50%	Asmenines paskolas nuo 10.75%
180-364 d. term. ind. 5.50%	Sutarties paskolas nuo 10.75%
1 metų term. indėlius 5.75%	Nekiln. turto paskolas: su nekeičiamu nuosimčiu 1 metų 8.50%
2 metų term. indėlius 6.25%	2 metų 9.00%
3 metų term. indėlius 6.75%	3 metų 9.50%
1 metų GIC-mėn. palūk. 6.25%	Su keičiamu nuosimčiu 1, 2 ir 3 metų 8.25%
1 metų GIC-met. palūk. 7.00%	
2 metų GIC-met. palūk. 7.50%	
3 metų GIC-met. palūk. 8.00%	
RRSP, RRIF ir OHOSP. 6.25%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 7.00%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 7.50%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 8.00%	
Taupomąją sąskaitą 5.25%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 5.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.iki...3.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 53 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PENSININKAMS PATARNAUJU JAU 10 METŲ.
Skambinkite tel. 232-9000

RE/MAX Professionals Inc. 1 East Mall Crescent, Etobicoke, Ontario M9B 6G8
Res: 231-2839

ANTANAS GENYS

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS • ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavičienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1 (Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION
Greitas ir tikslus patarnavimas

DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
1270 Central Parkway West, Suite 608, Mississauga Ontario L5C 4P4
Tel. 566-1866 namų 766-5857 Fax 566-1102
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Čikagos "Lituanicos" pirmoji futbolo komanda, šiemet gerai žaidžianti "Metropolitan" lygos aukščiausioje divizione. Stovi iš kairės: G. Bielskus, V. Marčinskas, D. Adams, A. Glavinskis, G. Kavaliauskas, R. Siniakovas, V. Žuromskas, J. Cortney, J. Putna, D. Brandonisio. Klūpo iš kairės: T. Maestre, R. Urbonavičius, T. Žukauskas, G. Grigas

SPORTAS
—Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

42-sios ŠALFAS žaidynės

(Tęsinys iš pr. nr.)

Ledo ritulys. Dalyvavo 5 komandos: Toronto "Jungties" (dvi pirmosios ir veteranai), Hamiltono "Kovas", Detroito "Kovas" ir Čikagos "Gintaras". Varžybos vyko Hamiltono ir joms vadovavo Rimas Kuliavas. Iš viso sužaista 9 rungtynės.

Pirmose Hamiltono "Kovas" 5-3 laimėjo prieš "Jungties" veteranus. Antrose "Jungties" 1-ji 3-2 nugalėjo Detroito "Kovą". Trečioje Čikagos "Gintaras" pasiekė pergalę 4-2 prieš "Jungties" veteranus. Ketvirtose Hamiltono "Kovas" net 6-1 įveikė Detroito "Kovą" ir penktose rungtynėse "Jungties" 1-ji 5-2 laimėjo prieš "Gintarą". Komandos: "Jungties" 1-ji ir Hamiltono "Kovas", pasiekę po du laimėjimus, ir Čikagos "Gintaras", vienas rungtynės laimėjęs ir vienas pralaimėjęs, pasitūmė į pusiaubaiginimus susitikimus.

Turintiems po du pralaimėjimus – "Jungties" veteranams ir Detroito "Kovui" buvo leista dar sužaisti vienerias rungtynes. "Jungties" veteranai 1-0 laimėjo ir buvo sugrupuoti pusiaubaiginimams rungtynėms su Hamiltono "Kovu", kurios baigėsi lygiomis 3-3, ir čia reikėjo 5 šūvių varžybų (Shoot Out). Hamiltonas 3-1 laimėjo ir užsitikrino vietą baigėme.

Kitose pusiaubaiginėse rungtynėse "Jungties" 1-ji 3-0 nugalėjo Čikagos "Gintarą", taip pat pasiekė baigme. Baigimines rungtynes buvo sunkios. Pasibaigus normaliam rungtynių laikui, rezultatų lenta skelbė lygybą 3-3. Tik pratęsimas "Jungties". A. Palašičio įvarčiu buvo pasiektas laimėjimas ir "Jungties" 1-jai suteiktas 1992-jų meisterio titulas. Šiose rungtynėse įvarčius "Jungčiai" pelnė: S. Podadeckis, R. Bučys, A. Palašičius po vieno (jis antrą įvartį įkrito pratęsimu). Hamiltono "Kovui": G. Henderson, J. Švažas ir A. Vrbas po 1. Lentelėje komandos rikiavosi šitaip: 1 v. Toronto "Jungties", 2 v. Hamiltono "Kovas", 3 v. Čikagos "Gintaras", 4 v. Toronto "Jungties" veteranai ir 5 v. Detroito "Kovas".

Šimkus rinktinėje?

(Informuoja Remigijus Gaška)

Lietuvoje vykusiame paruošiamajame stovykloje mūsų atstovas Ričardas Šimkus pasirodė puikiai ir pateko į rinktinę. Pridėjus jo žaidimą Oslo gegužės 7-10 d.d. jam kelias į olimpinę rinktinę atviras. (Šiame turnyre Lietuva baigėme pralaimėjo 80:95 Latvijai, prieš tai paklupdžiusi Danijai 89:86, Norvegijai 142:94 ir Estijai 98:90, ir užėmė antrą vietą. Turnyre dalyvavo taip pat Švedijos, Suomijos ir Islandijos rinktinės. Lietuvos komandoje žaidė: Pazdradis, Knyza, Taraila, Jovaiša, Kurtinaitis, Krapikas, Šimkus, Einikis, Lukminas ir Visockas).

Vienas Lietuvos treneris pasakė: "Pastatyti du tokius vyrus – Šabonį ir Šimkų – ir be vargo galėtume tvarkytis". Gaila, kad jam liko dar viena kliūtis. Nors Ričardas turi Lietuvos pilietybę, dar nėra gautas FIBA sutikimas jam žaisti olimpiadoje. Panašų Aleksyno prašymą FIBA atmetė, motyvuodama, kad jis Lietuvoje prieš tai nėra gyvenęs. Dabar Lietuvos krepšinio federacija kreipėsi į patį Samaranch'ą. Tarptautinio olimpinio komiteto prezidentas, aiškindama, kad Lietuva tik dabar atgavo nepriklausomybę. Okupacijos ir karo metu daugelis jos gyventojų buvo išsklaidyti po visus kraštus – ir Sovietų Sąjungoje, ir Vakarų pasaulyje. Tik dabar atsirado progą sukviešti tuos išblaškytus lietuvius bei jų vaikus ir įtraukti juos į sportinę šeimą. Savo vizito metu Vilniuje Samaranch'as išklaušė šį prašymą su dideliu susidomėjimu.

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduojami kailiniai apsiustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

BALTIC CONSTRUCTION
Namų įrengimai ir pataisymai:
* staliaus darbai * vidaus sienų įdėjimas (drywall)
* dažymas * elektros įvedimai * vandentiekio sistemos įvedimas (plumbing) * įvairūs cemento darbai (masonry)
* kiemų sutvarkymas (landscaping)
* priepilaukos (decks) * tvoros. 15 metų patirtis.
Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronto Wasaga Beach tel. (705) 428-6502

Alfredas Kleinaitis yra Čikagos "Lituanicos" klubo narys, buvęs ilgametis pirmosios komandos žaidėjas, pernai su futbolininkais lankėsi Lietuvoje vykusiame IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse.

Ed. Šulaitis
Trumpus žinios. Š. m. lapkričio 27 – gruodžio 7 d.d. Lietuvoje įvyks moterų rankinio pasaulio pirmenybės, kuriose dalyvaus šių valstybių rinktinės: Švedijos, Vengrijos, Š. Korėjos, Olandijos, Ispanijos, Taivano, Bulgarijos, Prancūzijos, Japonijos, Čekoslovakijos, Italijos ir Lietuvos. Komandos yra paskirstytos į dvi grupes, kurių viena žais Vilniuje, o kita Kaune.

Sugrįžus Sovietų Sąjungai pakriko ir jos krepšinio lyga. Pirmieji iš jos išstojo lietuviai, tuoj po Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo, kurie sutiko žaisti kaip kitos valstybės atstovai. Š. m. balandžio mėn. St. Petersburgė Rusijos, Ukrainos, Gudijos, Latvijos, Estijos ir Lietuvos atstovai nutarė įsteigti tarpvalstybinę profesionalų krepšinio lygą. Lietuvai šioje lygoje atstovautų Vilniaus "Statybos" ir Kauno "Žalgirio" komandos. J.B.

Aukos Lietuvos olimpiniam fondui

Torontas: \$1,000 – kredito kooperatyvas "Parama"; \$500 – Prisiikimo par. kredito kooperatyvas; \$100 – V. Bireta, A. Brazys, E. Čuplinskis, M. Empakeris, I. Jurcevičius, Vl. Skirgaila (olimpiečiams boksiniškams); \$50 – M. Duliūnas, K. Gyrnas, Pr. Kazikonis, A. Mašalas, E. Šlekys, Pr. Žemaitis; \$30 – M. Putrimas; \$25 – Vl. Butkys, I. Kairys, A. Pakalnis; \$20 – A. Gatautis; \$10 – K. Budreckis; \$5 – D. Renkauskas, Vl. Stabas.

Montrealis: \$500 – kredito kooperatyvas "Litas"; \$200 – P. Varykis; \$100 – G. Montvila, R. Otto.

Hamiltonas: \$500 – kredito kooperatyvas "Talka"; \$100 – E. Repčytė.

Londonas: \$50 – P. Kuras. Milltown, NJ, USA: \$65.34 – R. Graudis.

Lietuvos olimpiečių vardu visiems aukotojams nuosirdžiai dėkojame. J.G.

Skautų veikla

• Prityrusių skautų dr-ė birželio 6 d. išvyko High Park'e. Tenai prie "Rambyno" sk. tundo vėliavos 8 kandidatai – pl. Linas Narušis, pl. Petras Steponaitis, Vincas Ličas, Aidas Batūra, Vytautas Mokus, Tomas Pajaujis, Aras Paškus, Ričardas Raskauskas – priėmė įvodį ir gavo prityrusių skautų kaklarašius. Išsklaidė vadovavo sk.v. v. sl. Marius Bijūnas.

• Birželio 22 d., 7.30 v.v. skautų būkle "Rambyno" sk. tundo vadijos paskutinis posėdis prieš stovyklą.

• Rugpjūčio 1-15 d.d. Kanados rajono stovykla "Romuvoje". M.

Paieškojimas

Apolonia Bilevičienė ieško Al-donos Mrazauskaitės-Sasnauskienės, 1941-1944 m. gyvenusios Vilniuje, Ladburių g. nr. 3. Rašyti: A. Bilevičienė, Žukausko g. 27-38, Kaunas, Lietuva-Lithuania.

Prašo pagalbos

Ričardas Daugvietis, 29 m. amžiaus, gyvenantis Lietuvoje, serga sunkia akių tuberkuliozės forma. Buvo apakęs. Reikalingas skubus gydymas Suomijoje, nes Lietuvoje tam trūksta priemonių. Šeima prašo finansinės paramos. Tam reikalinga atidaryta banko sąskaita: Canadian Imperial Bank of Commerce, Corresponding Banking Services, Head Office – Commerce Court, Toronto, Ont. M5L 1H1. Tel. (416) 980-2211, FAX (416) 980-7553. Sąskaitos nr. 18-10812/07000277 vardu Ričardas Daugvietis.

Vida Kiragalvytė, 36 m. amžiaus, šiaulietė, auganti 12 m. amžiaus dukterį, norėtų susipažinti ir Kanadoje įsidarbinti. Galėtų dirbti ūkyje ar namų ruošos darbus. Rašyti: V. Kiragalvytė, P. Cvirkos 65A-29, Šiauliai, Lietuva-Lithuania.

Knygų rišykla
"SAMOGITIA" meniška ir įraš.
knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (416) 625-2412

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į
Angele Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
5.50% už 90 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo 10.25%
5.50% už 6 mėnesių term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
5.75% už 1 m. term. indėlius	1 metų 8.25%
6.25% už 2 m. term. indėlius	2 metų 8.75%
6.75% už 3 m. term. indėlius	3 metų 9.00%
6.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.	(fixed rate)
7.00% už 1 m. GIC invest. pažym.	su keičiamu nuosimčiu
7.50% už 2 m. GIC invest. pažym.	1, 2 ar 3 metų 8.00%
8.00% už 3 m. GIC invest. pažym.	(variable rate)
6.25% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.
7.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
7.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
8.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
6.25% už OHOSP (variable rate)	
5.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	
5.00% kasd. pal. sąsk. virš 10,000	
3.50% už kasd. pal. čekių sąsk.	
3.00% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eilėje.

AKTYVAI per 95 milijonus dolerių

MasterCard Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross).

KASOS VALANDOS:
• Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
• Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
• Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai – 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 532-1149

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392
Taisau senas ir įvedu naujas:
• ELEKTROS INSTALACIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS
Taisau visų rūšių
• ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
• DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS
Skambinti Vytiui tel. 533-0923 arba (page) 237-2121, Toronto. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.
1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)
PARKANT – PARUODANT NAMŲ VISADA JUMS SĄŽINGINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS
STASYS JOKUBAITIS.
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

JUSCON AGENTŪRA

- PATARNAUJAME NORINTIEMS ATGAUTI LIETUVOJE NEKILNOJAMĄ TURTĄ
- PADEBAME SUTVARKYTI LIETUVOS RESP. PILIETYBĖS ATSTAVYTOJŲ DOKUMENTUS
- ORGANIZUOJAME KELIONES Į LIETUVĄ (žemiausiomis kainomis)

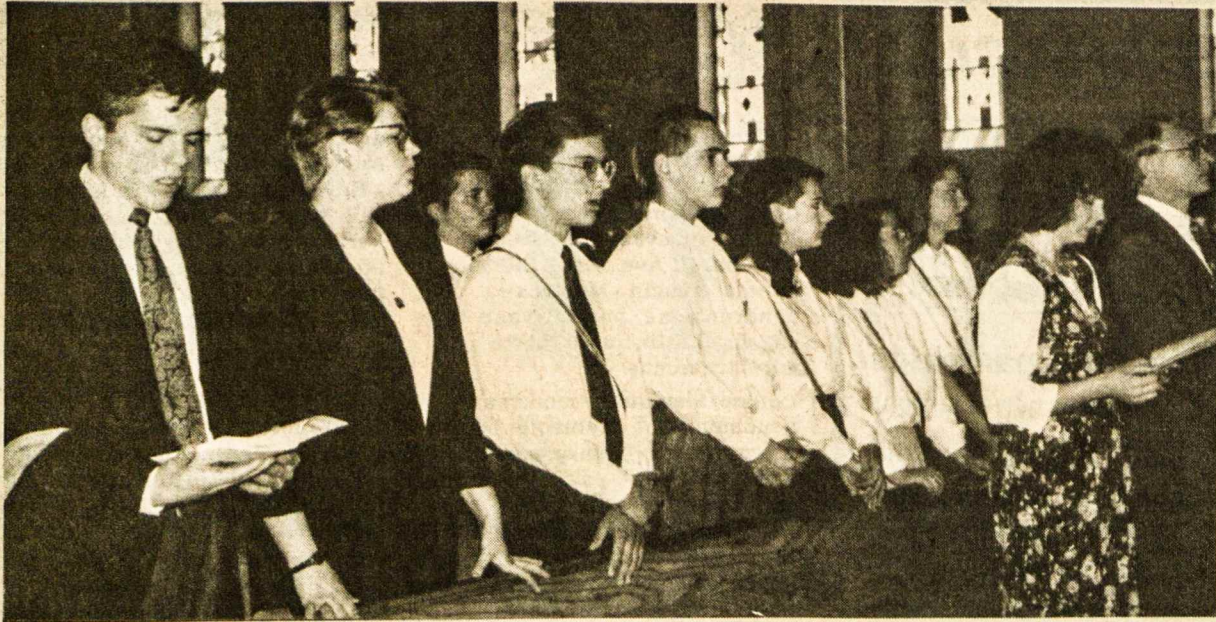
TORONTAS-KOPENHAGA-VILNIUS (Skambinkite kainų reikala. Bilietai pristatomi į namus)
4. PARŪPINAME BILIETUS IŠ LIETUVOS Į KANADĄ IR IŠKVIETIMUS
5. LABAI GREITAS (EXPRESS) SIUNTINIŲ PRISTATYMAS Į VISAS BALTIJOS ŠALIS PER 3-4 DIENAS

SKAMBINTI: 9 v.r. – 7 v.v. tel. (416) 533-6310, po 7 v.v. tel. (416) 767-8711

EUROTRAX PARCEL SERVICE
SIUNTINIAI LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON

- Garantuojamos žemiausios kainos
- Mes paimame siuntinius iš jūsų namų (nemokamai, jei siuntinys daugiau negu 15 kg).
- Siunčiame vartotų ir naujų drabužių siuntas.
- Siunčiame maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
- Nei minimumu, nei maksimumu siuntoms neribojamos.
- Siunčiame siuntas tiesiog gavėjo adresu.
- Į kainą įeina ir persiuntimo išlaidos. (Gavėjas nieko neturi primokėti).
- Perduodame pinigų iš rankų į rankas.
- Greitas nuo 2-3 savaičių siuntinių pristatymas.

Mūsų adresas: 614 The Queensway, Toronto, Ont. Tel. (416) 503-1601
Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r.-7 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r.-5 v.v. Neapmokama automobiliams vieta prie rąstines.
Mūsų atstovai Hamiltono: 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario Tel. (416) 643-3334, Vytas ir Gene Kairiai
Mūsų atstovas Montrealyje Vytas Gruodis, Jr., tel. 847-0881

Klivlando ateitininkijos šventėje jauni ateitininkai pamaldų metu Dievo Motinos nuolatines pagalbas šventovėje 1992 m. gegužės 3 d.

Kanados lietuvių bendruomenės krašto tarybos rinkimai 1992 m. spalio 4 d.

KLB krašto valdyba yra sudarusi sekančios sudėties Vyriausią rinkimų komisiją praversti rinkimams: pirm. Jonas Gustainis, nariai – Vilija Gačionytė, Alfonsas Juozapavičius, Vladas Melnykas, Valė Siminkeviciene.

Rinkiminės komisijos apylinkėse sudaromos ne vėliau kaip š.m. birželio 19 d. Kandidatų sutikimo lapeliai kandidatuoti į krašto tarybą gaunami per apylinkės rinkiminės komisijas arba LB apylinkės valdybas.

KLB krašto valdyba

KLB žinios

IX-ajai tautinių šokių šventei au-kojo: \$500 – a.a. M. Chainausko atminimui D. Chainauskienė; \$200 – L. Karbūnienė; \$100 – S. Dalius, P. Sidaras, S. Fredas, R. P. Kurai; \$65 – K. E. Gudinskai; \$50 – L. D. Gutauskai; \$25 – M. A. Garkūnai; \$20 – kun. K. Kaknevičius, A. Petrašiūnas, P. Kuzmienie.

St. Catharines LB apylinkės lietuvių: \$20 – J. K. Dervaitiai; \$10 – J. J. Šarūnai; \$5 – V. Satkus, J. Skeivėlas, P. Meškauskas, J. Lianga, A. Vaičkus, J. Žemaitis, S. Šetkus, V. Timosenko, S. Janušonis, K. Stankus, I. Tauteras, S. Gudaitis.

KLB krašto valdybos veiklai: \$750 – Montrealo LB apylinkė Vasario 16-sios proga; \$100 – M. J. Ignatavičiai; \$20 – J. Benetis, M. Stankaitis.

Pagalbos Lietuvai vajui: \$1,000 – dr. A. Lukienė; \$50 – L. D. Gutauskai. KLB krašto valdyba nuosirdžiai dėkoja už aukas jos šakotai veiklai paremti.

**"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"**

**The
Loughheed & Barnard**
šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury, Ontario

**Lietuva visuomet
laukia mūsų!**

**Skubėkime planuoti
savo atostogas:
vietos išparduodamos
greičiau negu tikimasi.**

**Siūlome keliauti SWISSAIR, STERLING AIRWAYS,
AUSTRIAN AIRLINES, LUFTHANSA ir
kitomis oro linijomis**

DĖMESIO! DĖMESIO! DĖMESIO!
AUDRA TRAVEL kelionių įstaiga Vilniuje!
Būdamai net Lietuvoje, jūs įsitaite mūsų globoj. Adresas:
T. Vaisganto 9/1, Vilnius, Lietuva. Tel. 22-66-20, 22-65-51.

MES – VISUOMET IR VISUR JŪSŲ PASLAUGOMS!
Garantuojame sąžiningą ir profesionalų patarnavimą:

- * Išperkant bilietus į Lietuvą
- * Parūpinant skridimus į Lietuvą ir Kanadą
- * Gaunant pasus ir lietuviškas vizas
- * Išrašant kelionės ir sveikatos draudimus
- * Sudarant išskvėtimus vizitui į Kanadą
- * Perduodant pinigų ir vaistus į Lietuvą

SMULKSNĖ INFORMACIJA VISAIS KELIONIŲ KLAUSIMAIS TEIKIAMA:
pirmadieniais-penktadieniais: 9.30 – 17.00 val.
šeštadieniais – pagal išankstinį susitarimą.

2100 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6S 1M7, Canada
Tel. (416) 769-2500 FAX (416) 763-6279

Nuotr. V. Bacevičiaus

"Lithuanian Up-date", 4 nr. išsiuntinėtąs Kanados valdžios pareigūnams ir KLB apylinkėms. Biuletenyje vyrauja žinios apie pastangas, kad rusų kariuomenė kaip galima greičiau paliktų Lietuvą.

KLB krašto valdybos posėdis po vasaros atostogų – rugsėjo 15 d. Ruošiamasi naujos tarybos rinkimams, kurie įvyks spalio 3-4 d.d. Toronte.

Humanitarinės pagalbos komisija, vad. V. Gačionytės, gegužės pabaigoje į Lietuvą išsiuntė įvairių daiktų bei reikmenų krovinį (konteinerį). Ruošiamas dar viena siunta. Persiuntimo išlaidos apmokamos iš tam reikalui valdžios paskirtų lėšų. Inf.

Dail. Helen Matthews iš Niujorko, lankydamosi Anapilyje, pasiūlė dovaną – dail. V. Jonyno vitražą "Rožinio Marija" 5'3" dydžio. Jei kas domisi tokia dovana, kreiptis šiuo adresu: Helen Matthews, 88 Bedford St., New York, NY 10014, USA. Tel. (212) 675-4089.

Kauno valstybinio dramos teatro aktorė Dolorosa Kazaregytė, lydimą J. Pacevičienės ir G. Balčiūnienės, ir aktorai – Antanas Žekas, Viktoras Valašinas, lydimi Juozo Norkaus, birželio 3 d. lankėsi "Tėviškės žiburiuose", domėjosi spaudos darbais ir papasakojo apie netikėtai atsiradusią galimybę atvykti į Kanadą ir dalyvauti tarptautiniame teatrų festivalyje, kuriame jie vaidino pereinamąjį Harbouro fronto scenoje J. Jurašo režisuotame veikalė "Smėlio klavirai". S.

Vilkijoje liaudies amatų mokykla organizuoja dviejų savaičių kursų-stovyklą liepos 20-rugpjūčio 2 d.d. Pirmoji savaitė bus bendrabutyje. Programoje – darbeliai, paskaitos, vakarinės pramogos. Antroji – kelionės, susipažinimas su gamta ir žmonėmis. Kviečiami jaunuoliai 16-19 m. amžiaus. Kursų kaina \$100 (JAV) asmeniui. Pareiškimus siųsti: Liaudies amatų mokykla, Kauno g. 11, Vilkija, Lietuva-Lithuania. Inf.

Lietuvos architektų sąjunga, turinti per 1000 narių, kviečia jungtis ir išeivijos architektus. Keturi jau yra padarę pradžią (3 iš JAV, 1 iš Australijos). Laukiama daugiau narių. Reikia paduoti pareiškimą, dvi 3x4 cm nuotraukas ir dviejų PLIAS ar Lietuvos architektų sąjungos narių rekomendacijas. (PLIAS nariams rekomendacijų nereikia). Stojamasis mokestis \$10 (JAV); metinis nario mokestis taip pat \$10 (JAV).

1993 m. numatoma paminėti architektūras patriarcho, garbės nario Vytauto Landsbergio-Zemkalnio 100-ųjų metų gimimo sukaktį. Tais pačiais metais gegužės mėn. įvyks sąjungos narių suvažiavimas. Rašyti: Lietuvos architektų sąjunga, Kalvarijų 1, 2600 Vilnius, Lietuva-Lithuania. Tel. (0122) 756483; (0122) 755948; FAX (0122) 354825. Inf.

Kanados užsienio reikalų ministrė Barbara McDougall, atskydama Lietuvos gen. konsului Kanadai Hariui Lapui dėl buvusio sovietų kariuomenės išvedimo iš Lietuvos, gegužės 20 d. laiške paaiškina, kad Kanados vyriausybė yra tuo reikalu susirūpinusi, kad Kanados ambasada Maskvoje kreiptųsi į Rusijos užsienio reikalų ministeriją; išreikšti viltį, kad bus prieita sutarimų Lietuvos-Rusijos derybose. Kanados valdžia ir toliau stebinti padėti.

Ministerė gegužės 27 d. datuotu laišku KLB krašto valdybos pirmininkei Gabijai Petrauskienėi ir Otavos raštines vedėjų Vyt. Čuplinskui praneša, kad šiomis dienomis vykstančios derybos tarp Latvijos bei Lietuvos pareigūnų ir Rusijos delegacijos esančios pažangios svarstant kariuomenės pasitraukimo datas. Inf.

(Atkelta iš 1-mo psl.)

čiais, kurių dalis jau viešai pasisako už atskyrimą nuo Kanados ir pilną nepriklausomybę.

Svarbiausią vaidmenį Kanados vienybės atstatyme P. Worthingtonas mato senato reformoje. Remdamasis JAV kongreso pavyzdžiu, jis pritaria Albertos premjero Don Getty peršamai pilnai provincijų lygibei Kanados senatės su vienodu senatorių skaičiumi. Amerikiečiai savo valstybėse renka po du senatorius į JAV kongresą. Kanadiečiai, turėdami tik 10 provincijų, galėtų išrinkti daugiau senatorių. Tačiau lygibei užtikrinti visoms provincijoms reikia turėti vienodą senatorių skaičių. Tokią idėją jau remia penkos provincijos – Alberta, Manitoba, Saskatchewan, Niufaundlandija ir Naujoji Škotija, bet ją atmeta daugiausia gyventojų turinčios Ontario ir Kvebeko provincijos.

Jos ir dabartiniame Kanados parlamente turi daugiausia atstovų, proporcingai išrinktų pagal gyventojų skaičių, atsakingų savo rinkėjams atskirose apylinkėse. Nedidelis vienodas senatorių skaičius atneštų vienybę tiesioginiu atstovavimu provincijoms. P. Worthingtonui atrodo, kad didžiosioms provincijoms turėtų pakakti proporcingu būdu daugiau išrinktų narių į parlamento atstovų rūmus. Joms ir toliau tektų pagrindinis svoris Kanados politikoje, o vienodą narių skaičių turinčiam senatės lygaus balsu su didžiosiomis susilauktų ir mažesnės bei mažiausios provincijos.

SKAITYTOJAI PASISAKO

KANADOJE PABUVOJUS

Jaučiama "Tėviškės žiburių" šviesa Lietuvoje ir ta didelė įtaka brangiems tautiečiams Kanadoje. Jaučiu ir dabar jaukią šilumą tautiečių pastogėse, bet kur kas didesnės meilės šilumą Dievui ir Tėvynei Jūsų brangiose bažnyčiose Kanados žemėje.

Išpuodingos kelionės po parapijas ir gerųjų tautiečių nuosirdu mas paliko ne tik neužmirštamus prisiminimus, bet, tikiuosi, padės stiprinti ir bendravimo ryšius.

Gavau jau antrą "Tėviškės žiburių" laiškrą ir nuotraukas. Didžiai dėkoju už juos. Mano viešnagės palikti pėdsakai kur kas kuklesni, negu Jūsų laiškrastyje nušviesti, nors siekiamą didelį turėjau, kad ryšiai mūsų stiprėtų ir vienybė tvirtėtų.

Ant mūsų kelių Lietuvoje dar daug akmenų ir akmenėlių, bet, Dievui padedant, stengiamės kaip išmanom ir išgalim, raičioti, kad tvirtiau žengtume į dvasinį ir dorinį pakilimą.

Su dėkingumu visiems ir su geriausiais linkėjimais –

† J. Matulaitis,
Kaišiadorių vyskupas

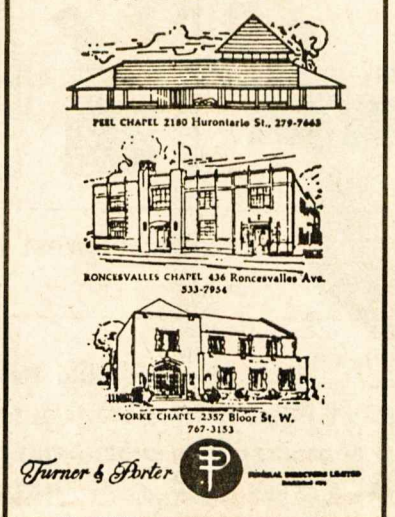
PASIKARTOJANTYS STRAIPSNIAI

"TŽ" labai laukiu ir perskaitau visus straipsnius. Įdomus laikraštis, tik gaila kartais pasikartoją tie patys skaitiniai, kurie buvo "Drauge".

M. Gelazienė,
St. Petersburg, FL

Red. pastaba. Vis dar atsiranda spaudos bendradarbių, kurie savo straipsnius siunčia keliem laikraščiams, apie tai nieko nepažymėdami. Dėl to kai kurie straipsniai kartojasi net keliuose laikraščiuose. Tai nesąžiningas elgesys. Yra kita rūšis straipsnių, kurie spausdinami net keliuose laikraščiuose dėl jų svarbumo išeivijai. Prie tokių priklauso pvz. informaciniai straipsniai bei pranešimai apie Lietuvos pilietybės atstatymą. Bet tokie dalykai psitaiko labai retai.

**Turner & Porter
laidotuvių namai**
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Dabartinę konstitucinę Kanados krizę atnešė jos vyriausybės su provincinėmis vyriausybėmis 1987 m. pasirašyta priimtų konstitucijos reformų Meech Lake sutartis. Jon savo parašą buvo įjungęs ir Kvebeko premjeras R. Bourassa. Šia sutartimi turėjo būti atstatyta politinė Kanados vienybė, bet ją vėl sugriovė sutarties patvirtinimą 1990 m. birželio mėnesį atmetę Manitobos ir Niufaundlandijos parlamentai. Vienybės atstatymo visiems priimtina konstitucijos reforma ieškoma jau beveik dveji metai. Derybas apunkina separatistinė Kvebeko partija, su savo vadovu J. Parizeau siekianti pilnos nepriklausomybės šiai prancūziškai Kanados provincijai.

Liberalų premjeras R. Bourassa po Meech Lake sutarties atmetimo nesutinka dalyvauti konstitucijos reformų derybose, kol Kanada nėra padariusi jam ir Kvebekui priimtinių konstitucinių pasiūlymų. Jam reikia išpareigojimų, kurie užtikrintų jo išsikovoatą Kvebeko pasilikimą Kanados federacijoje. Referendumą tuo reikalu jis turi praversti iki spalio 26 d. Kyla klausimas, ar iki to laiko Kanada ir angliškios provincijos suskubs paruošti visiems priimtina konstitucijos reformą. Atsakymo, matyt, nebėra. Kanados parlamentas jau baigia priimti referendumo įstatymą, kuris konstitucijos reformų ir Kvebeko klausimu leistų pasisakyti visiems kanadiečiams.

V. Kst.

JŲ SAŽINĖ TYLI...

Dabar Lietuvoje daug kalbama apie vienybę, susitaikymą, atgailą ir atleidimą. Garbiausiai apie tai šaukia buvę kolaborantai. Ar gali susivienyti budelis ir auka, išdavikas ir žmogus, paaugkęs už laisvę visą savo gyvenimą? Apie atleidimą gal ir galima kalbėti, bet tik ne apie vienybę. O ir atleidimo niekas neprašo... Lietuvoje – ne Stalino laikai, ir niekas jų nesiruošia karti ar į Sibirį tremti. Viskas paliekama jų pačių sąžinės teismui. Deja, jų juoda sąžinė tyli, kaip tylėjo ir anksčiau – išduodant Tėvyne ir talkinant okupantams. O tik pabandyk išskelti viešumon jų juodus darbus...

Birutė Jonelienė, Lietuva

ŠVENTA VIETA

Ši pavasarij lankiausi Lietuvoje po 48 metų. Keliauvau su savo dukra Snaige per visą Lietuvą. Daug matėme, daug jautėme, daug girdėjome, arba kalbėjome... Buvo ir linksma, gera, ramu... Buvo ir labai liūdna-skaudu...

Paskutinė, prieš grįžtant į "šiuos" namus, mūsų sustojimo vieta buvo Vilniuje, Antakalnio kapinėse prie Sausio 13 žuvusiųjų amžino poilsio vietos. Tenai mes sustojome ir ilgai ilgai tyloje lyg suakmenėjusios pasilikome... Tik akys gal blizgėjo nuo ašarų.

Po kiek laiko mūsų giminaitis-palydovas ištare: "Čia – šventa vieta", ir vėl mes tyloje stovėjome... Tada, abi su Snaige, lyg pabudusios iš sapno, prašneko: "O kad čia ateitų visi tie žmonės, kurie Lietuvai vadovauja, arba nori vadovauti... ir pasilikti tyloje stovėti... Tik tyloje... Tikim, kad kiekvienas iš jų šalia stovinčiam ranką pasiekęs paspaustų... ir išgirstų garsus "LIETUVA BRANGI". Genė Valiūnienė

• Paremkite "Tėviškės žiburių" auką, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Dėkingi – "TŽ" leidėjai

AUDRONĖ KAIRYS

makrobiotikos konsultantė

- * diagnostika
- * sveikatingumo dieta
- * svorio ir energijos reguliavimas
- * gydymas maistu ir mankšta

Dėl konsultacijų skambinkite į makrobiotinį centrą "It's a great life".
Tel. Toronte (416) 255-1049
(voice message)

"LEDAS" REFRIGERATION

(vedu visų rūšių
* Namų ir automobilių vėsinimo (air conditioning) sistemas
* Taisau šaldytuvus
* Skalbimo mašinas
* Vėsintuvus
Skambinti
RAIMONDUI JARECKUI
tel. 767-8711, Toronte.

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201,
Mississauga, Ontario L5A 1V9 Telefonas: 276-8863

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) Telefonas: 530-1070

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandas)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonas
prie Windermere Ave. (staigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas (staigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
viceprezidentas

Telefonai – (416) 864-2734
1-800-387-1883 (toll free)

- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds", aukšą ir sidabrą
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai.

Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

\$500.00

Remkime svarbius lietuvių projektus. Jei pirksite ar parduosite namus per mane iki 1992 metų pabaigos, paaugosiu \$500 jūsų nurodytai šalpos organizacijai:

**Toronto Labdaros slaugos namų
statybos vajui arba
Kanados lietuvių bendruomenės
medicininei Lietuvos šalpai.**

Dėl smulkesnės informacijos teirautis bet kurio laiku mūsų įstaigoje.

Juozas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir pardavimo atstovas,
patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų įvertinimas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616

DRESHER Ltd.
Real Estate
Member Broker

Tel. 233-3334 FAX 233-0285

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreipkitės į Valterį ar Rick Drešerius. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

**DRESHER INSURANCE
BROKERS**

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir
RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

Referendumas - birželio 14 dieną

LIETUVOS GENERALINIS KONSULATAS praneša, kad birželio 14, sekmadienį, nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakaro, vyks referendumo balsavimai. Balsavimo tekstas: "Aš reikalauju, kad buvusios SSSR kariuomenės išvedimas iš Lietuvos Respublikos teritorijos būtų pradėtas tuoj pat ir užbaigtas 1992 metais ir kad būtų atlyginta Lietuvos žmonėms bei Lietuvos valstybei padaryta žala".

Balsavimas Toronte, pagal Kanados valdžios potvarkį, turi įvykti Lietuvos generalinio konsulate, 235 Yorkland Boulevard, Suite 502. Dėl balsavimo kituose miestuose prašome kreiptis į KLB apylinkių pirmininkus. Balsuoti turi teisę visi, atstąję Lietuvos pilietybę. Nespėjusiems atstątyti Lietuvos pilietybę bus leidžiama balsuoti pristačius: užpildytas anketas - "Pareiškimą" ir "Pasižadėjimą", tris 2.5 cm x 3.5 cm foto nuotraukas, \$20 čekį, išrašytą CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA ir vieną (ar daugiau) sekančių dokumentų, įrodančių Lietuvos pilietybę: išsaugotą Lietuvos pasą, gimimo liudijimą, išrašą Kanados pase apie gimimo vietą ir laiką.

Anketas "Pareiškimas" ir "Pasižadėjimas" galima gauti pas KLB apylinkių pirmininkus bei lietuviškose institucijose.

TORONTO

Anapilio žinios

— Birželio 7, sekmadienį, 9.30 v.r. Mišiose Toronto skautai iškilmingai dalyvavo su savo vėliavomis metinės šventės progą.

— Tuoktis ruošiasi: Raimundas Valutonis su Loreta Raščiauskaitė, Stasys Maksimavičius su Irena Cirusyte.

— Susituokė Bronius Rėkus su Onute Valinčiute.

— Sutvirtinimo sakramentui pasirašiusio pamokas veda seselė Loreta sekmadieniais po 9.30 v.r. Mišių. Birželio 21, sekmadienį, pamokų nebus, nes seselė Loreta bus išvykusi.

— Mūsų parapijos šventė šiais metais bus švenčiama savaitę anksčiau - rugšėjo 20, sekmadienį. Ta proga vysk. P. Baltakis teiks Sutvirtinimo sakramentą.

— Mišios sekmadienį, birželio 14, 9.30 v.r. už a.a. Gailutę Preikšaitienę, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Antaną Bernotą.

Kapinių lankymo diena Šv. Jono lietuvių kapinėms aukoję: \$100 — J. Bernatavičius, A. Leščius, J. A. Šulca, A. A. Lukošiai, D. Žemaitis, E. Azubalienė, A. E. Šiška; \$80 — E. Vindašienė; \$60 — V. J. Rupniak; \$50 — V. Jasinevičienė, A. I. Pūkai, V. Blazudys, O. Savickas, E. Juzėnienė, L. Einikis, S. Kuzmickas, O. Inčiūra, G. B. Čizikai, J. O. Kirvaiciū, A. A. Zalagėnai; \$40 — A. Dobienė, A. Puterienė; \$30 — W. Timošenko, J. Kukutis; \$25 — V. Jasiūnienė, O. Jakimavičienė, T. Renkauskas, V. Indris, A. Lediene, P. Tutlys; \$20 — A. Siminkevičius, V. Otienė, A. Lukošius, S. Kalytis, G. Šutas, J. Zabulionis, A. Vitkevičius, J. Dimskis, A. Krasauskas, K. Bartkus, J. Jocas, A. Sukauskas, V. Jocas; \$15 — P. Daržinskas; \$5 — V. Dirsė.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 210 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Kauno valstybinio dramos teatro artistai: R. Staras, A. Akelaitis, L. Laucevičius, P. Venslovas, S. Uždavinys, D. Mikašauskaitė, D. Svobona, N. Narmantaitė, D. Kazragytė, V. Grigolis, R. Vaidotas, V. Kravapavickas, A. Žekas, A. Pintukas, V. Valašinas, J. Onaitytė, R. Stabliūnaitė, E. Stančikas, A. Stanionis, R. Muzikevičius, N. Palukaitis; Lietuvos Vilniaus banko ir finansų ministerijos tarnautojai: A. Narkauskienė ir L. Gasiūnaitė, V. Danilevičienė iš Kauno, J. S. Užupiai iš Čikagos, JAV, ir A. A. Indrulaičiai iš St. Catharines, Ont.

— Birželio 28, sekmadienį, įvyks LN vyrų ir "Atžalyno" gegužinė. Plačiau sekančiame "T2" numeryje ir LN raštiniuose tel. 532-3311. Norintieji važiuoti autobusu prašomi pranešti LN raštinei.

— Rugpjūčio 8-16 d.d., yra ruošiamas LN poilsio stovykla Tėvų pranciskų stovyklavietėje "Kretinga" Wasagoje. Dėl informacijų skambinti A. Sukauskui tel. (416) 244-2790.

— Birželio 4 d., ketvirtadienį, įvyko valdybos posėdis. Slaugos namų statybos projekto pirm. J. V. Šimkus pranešė apie šio projekto eigą. Slaugos namų pastato ketvirtame ir penktame aukšte numatoma įrengti 34 butus. Ontario provincijos butų ministerija (Ministry of Housing) pritaria šio projekto vykdymui, sudarydama lengvatas reikalingoms paskoloms gauti ir butų nuomų nuolaidas šių patalpų gyventojams.

Aukos slaugos namams
\$500 — Algis Čiužas; \$100 — V. F. Mašalai, J. Krasauskas; \$20 — M. Kybrancienė a.a. Jono Puterio atminimui. Iš viso statybos fonde yra \$804,375. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Ar jūsų vaikai ir draugai yra Lietuvių namų nariai? Stiprinkite LIETUVIŲ NAMŲ ateitį, stokitę į narius! Informacija telkia: Aldona Barysaitė tel. 763-3362, Valteris Drešeris tel. 233-3334, Lietuvių namų raštinė tel. 532-3311.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praeitą sekmadienį per visas Mišias pamokslus sakė T. Placidus Barius, OFM, lietuvių Šv. Kazimiero provincijos provincijolas.

— Ruošiasi tuoktis: Rasa F. Slapšytė su Rimantu A. Kalinausku.

— Pakrikštytas: Lukas, Astros (Skupaitės) ir Bogdan Tatarsky sūnus.

— Birželio mėnuo skirtas Jėzaus Širdies garbinimui. Jėzaus Širdies litanią kalbama mūsų šventovėje šokiadieniais po 8 v. Mišių, šeštadieniais po 9 v., o sekmadieniais po kiekvienų Mišių.

— Birželio 6 buvo palaidotas a.a. Juozas Mickus, 81 m.

— Karavano pasai yra platinami salėje po Mišių, mūsų parapijos ir "Paramos" kredito kooperatyvuose.

— Sibirinių trėmimų minėjimas, kurį organizuoja Baltiečių federacija, įvyks birželio 15 d., 7 v. Šv. Pauliaus anglikonų šventovėje, 227 Bloor St. E. Ten visų trijų tautybių kunigai praves ekumenines pamaldas.

— Jaunų šeimų gegužinė, kurią organizuoja parapijos tarybos jaunų šeimų sekcija, įvyks ateinanči sekmadienį, birželio 14 d. Ž. V. Vaidiūnų ūkyje. Mišios 11.30 v.r. Daugiau informacijų galima gauti pas sekcijos pirm. Indrą Paskauskienę 604-9261.

— Registracijos blankai stovykloms gaunami parapijos raštiniuose. Lietuviškai kalbantiems vaikams stovykla bus liepos 5-18 d.d., lietuvių kilmės lietuviškai nekalbantiems vaikams liepos 19 — rugpjūčio 1 d.d. "Kretingos" stovyklavietėje, Wasagoje.

— Mišios birželio 14, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Albiną Lukoševičienę, 9.20 v.r. — už a.a. Antaną Štūkį; 10.15 v.r. — už a.a. Juozą Ražauską, už a.a. Antaną Štūkį, už a.a. Adelę Bernotaitienę; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

PADEKA

Nuoširdus aciu Toronto Prisikėlimo parapijos tarybos labdaros sekcijai ir jos pirmininkei dr. J. Čuplinskienei už labai gražią ir brangią dovaną.

Kun. Ig. Mikalauskas, OFM
Pagalbos fondui "Vaiko tėviškės namai" aukoję: \$150 — Gene Lemieux, Chalk River, Ont. a.a. motinos Mortos Norkienės atminimui; \$100 — B. Vidugiris, Dundas, Ont.; \$50 — A. K. Ratavičiai a.a. J. Gudelio atminimui; \$20 — Elena Raudys.

Aukas galima įnešti į Toronto Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo sąskaitą nr. 161488.17 ir "Paramos" kredito kooperatyvo sąskaitą nr. 10232.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja šio fondo globėja — **KLK moterų draugija**

Irena Grabošaitė-Ross, mokytoja, kultūrininkė, bendruomenės veikėja, spaudos bendradarbė, ACCC (Association of Canadian Community College) buvo parinkta šešias savaites (gegužės 14-birželio 30) Lietuvoje dėsytį specialioje programoje anglų kalbą (ESL/EFL — anglų k. kaip antroji ir anglų k. kaip svetimoji) 1992 m. vasaros institute, besirūpinančiame teikti instruktaivumą pagalbai Estijai, Latvijai ir Lietuvai.

"T2" bendradarbis Vincas Kolyčius, dalyvaudamas religiniuose amerikiečių ir kanadiečių sąjūdžiuose, palaiko ryšius ir su jų spauda. Amerikiečių žurnalui "The Word Among Us" jis išvertė vyskupo S. Tamkevičiaus pamokslą. 1989 m. jis išvertė lietuvių kalbą Gavėnios meditacijas, kurios buvo transliuojamos per Vatikano radiją į Lietuvą. 1992 m. meditacijas, išvertęs lietuvių kalbą, pasiuntė į Lietuvą, kur jos buvo transliuojamos per radijo religines programas.

KANADOS BALTIEČIŲ FEDERACIJA

visus kviečia dalyvauti metiniame

SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ

MINĖJIME

birželio 15, pirmadienį, 7 valandą vakaro. Ekumeninės pamaldos Toronto anglikonų Šv. Pauliaus šventovėje (227 Bloor St. E., prie Jarvis gatvės kampo).

Visos organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis. Rikiuotei į pamaldas rinktis 6.30 val. vakaro šventovės kiemelyje. Gausiu dalyvavimu pagerbkime ištremtųjų ir Sibire žuvusiųjų atminimą.

Kanados baltiečių federacija
Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdyba

LIETUVIŲ PAVILJONAS "VILNIUS"

tarptautiniame Toronto "Karavane"

veiks Prisikėlimo parapijos salėse (1011 College Street)

1992 m. birželio 19 — 27 d.d.

Paviljono atidarymas — birželio 19, penktadienį, 6 v.v.

Programa atliks Toronto lietuvių jaunimo ansamblis "Gintaras"

Bus paroda, kurią rengia Tautodailės instituto Toronto skyrius

Miss "Vilnius" — Irena Poškutė

Burmistras — Antanas Rašymas

Veiks bufetas su lietuviškų valgių patiekalais bei pyragais ir gėrimų baras.

"Vilniaus" paviljonas bus atidarytas kasdien nuo 6 v.v.

Šeštadieniais ir sekmadienį — 3 v.p.p.

Įėjimo pasai — \$12 asmeniui
gaunami: Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyve, "Paramoje" ir sekmadieniais pas B. Genčių po pamaldų salėje arba tel. 532-9531.
Pelnas skiriamas IX išiešijęs lietuvių tautinių šokių šventei ir jaunimo kėlionės išlaidoms apmokėti.

Maloniai kviečiame visus lietuvius atsilankyti.

Rengimo komitetas

Anapilio Parodų salėje, birželio 14, sekmadienį, vyks nauja Kanados lietuvių muziejaus paroda: linų auginimo ir verpimo demonstravimas. Vedėja

PADEKA

Kanados lietuvių muziejaus archyvo valdyba nuoširdžiai dėkoja KLB Sault Ste. Marie apylinkėi už \$50 auką; Toronto tautodailės instituto remėjų būreliui už \$190 auką.

Šv. Kazimiero kolegijai Romoje aukoję: \$100 — J. Staškevičius.

A.a. Donato Kraučiuono atminimui vietoje gėlių P. Vitienė "Tėviškės žiburiams" aukoję \$20.

A. a. Jurgio Gudinsko atminimui, užjaušdamas artimuosius, Stasys ir Valerija Gudaičiai "Tėviškės žiburiams" aukoję \$15.

Mylimai tetai a.a. Petrutėi Nauzdžiuvienė mirus, užjaušdama Iritę Gotceitaitę-Ehlers vietoje gėlių M. Balkūnaitė-Jakubauskienė "Tėviškės žiburiams" aukoję \$50.

Vida Juozaitytė, mokytoja, įsijungusi į APPLE (American Professional Partnership for Lithuanian Education) programą, išvyksta į Lietuvą, kur anglų kalbą dėstys liepos mėnesį. Inf.

Nijolė Sadūnaitė, ilgesnį laiką viešėjusi JAV ir gilinusį studijas katalikų universitete Steubenville, OH, gegužės 25 d. grįžo į Vilnių. Šios viešnagės metu ji buvo pagerbta specialiais Tekstas valstijos ir Dallas miesto pažymėjimais už pavyzdinę laikyseną kovoje su komunizmu ir žmonių moraliniu griuvimu. Lapkričio mėn. numato grįžti į Steubenville ir atlikti maldos kelionę į Jeruzalę, finansuojamą un-to viceprezidento. Inf.

Naujos Ontario valdžios taisyklės kapinėms

1992 m. liepos 1 d. įsigalioja naujos Ontario provincijos kapinių taisyklės, kurių turės laikytis Šv. Jono lietuvių kapinės. Taisyklės kai kuriais atvejais liečia ir kapaviečių savininkus, todėl pranešame, kad mūsų kapinėse kapavietes turintieji arba jas įsigyjantieji asmenys nuo liepos 1 d. turi laikytis šių naujų nuostatų:

1. Prieš laidotuves kapavietės savininkas turi pasirašyti raštinę laidą, leidžiantį palaikyti laidoti jo įsigytoje kapavietėje;

2. Prieš laidotuves kapavietės savininkas turi sumokėti kapinėms \$10 ir GST už Ontario valdžios leidimą laidoti; (tą mokėstį kapinės parduotuvė Ontario valdžiai);

3. Prieš paminklo statymą ant savo kapaviečių, savininkas turi sumokėti kapinėms paminklo priežiūros mokestį: \$100 už paminklą, nesiekiantį 4 pėdų aukščio arba 4 pėdų pločio ir \$200 už paminklą, viršijantį 4 pėdas aukščio arba 4 pėdas pločio; (tuos pinigų kapinės perveda "Public Trustee" globai).

Šv. Jono lietuvių kapinių administracija

JAV LB krašto valdyba drauge su Lietuvos parlamentu organizuoja įdomią savaitę Birštone, Lietuvoje, rugpjūčio 16-22 d.d. Tai bus neeilinė ir atmintina savaitė Lietuvos kurorte. Smulkesnė informacija greitu laiku bus paskelbta. Suinteresuoti skambinkite: LB būstinė tel. (215) 739-9353 arba Ingridai Bublienei tel. (216) 486-8692. Inf.

Baltiečių pagrindinis menas Brežnevo laikais atskleidžiamas Norton and Nancy Dodge rinkinyje (Zimmerli meno muziejaus, Rutgers un-to) birželio 3-27 d.d. John B. Aird galerijoje, 900 Bay St., Toronto. Lankymo valandos nuo 10 v.r. iki 6 v.v. Priėmimas ir atidarymas birželio 10 d., 7-9 v.v. Platesnė informacija teikia V. Kulnys, tel. 769-1266. Inf.

"Sveiko miesto" savaitę skelbia Toronto miestas birželio 15-19 d.d. su plačia ir visiems gyventojams nemokamai prieinama programa parkuose, aikštėse, papuldimuose. Siekiama, kad Torontas taptų švaresnis, saugesnis, žalesnis miestas. Daugiau apie tai sužinosite paskabinę tel. 392-0099.

Lankėsi Toronte ir Anapilyje mons. A. Jonušas, Šv. Kazimiero kolegijos Romoje ekonomas, ir kun. dr. J. Grabys iš JAV. Per juos gauta žinia, kad Alpių kalnuose, savo vasarnamyje, gegužės 31, sekmadienį, mirė mons. V. Mincevičius, eidamas 77-sius amžiaus metus. Jis buvo nuolatinis "T2" skaitytojas, remėjas ir žymus visuomenės veikėjas, daug nusipelnęs Lietuvai ir savo tautiečiams Italijoje.

Toronto miesto policijos pranešimu, 1991 metais judėjimo nelaimėse žuvo 83 žmonės, sužeistų buvo — 18,628, jų tarpe 1,356 dviratininkai ir 2,211 pėsčiai. Judėjimo taisyklės skelbiančioje informacijoje nurodoma, kad baidos už taisyklių nesilaikymą svyruoja tarp \$78 ir \$253. Taisyklės privalomos ne tik automobilių vairuotojams, bet ir dviratininkams bei pėsčiesiems. Inf.

MONTREAL

Pirmųjų trėmimų minėjimas, rengiamas Baltiečių federacijos Montrealio skyriaus, įvyks birželio 14, sekmadienį, 4 v.p.p. St. John's estų evangelikų šventovėje, 4345 Marcell Ave., NDG. Šiemet minėjimą rengia Montrealio estų bendruomenė, bet dalyvauti turime visi baltiečiai ir kartu prisiminti trėmimus.

Juozo Šiaučiuolio, montrealiečio visuomeninko, Lietuvoje išleista knyga "Veidu į Šiaurę, pasitraukimas į Vakarus" pasiekė Kanadą. Ją išleido leidykla "Ajeta" Kaune 20,000 egz. tiražu. Redagavo L. Sidabrienė, dail. V. Ambrazevičius. Lietuvoje yra gana daug išleistų prisiminimų iš gulagų ir kėlėjimų. Prie jų tinka ir žvilgsnis į pasitraukusius į Vakarus. J. Šiaučius visą laiką rašė dienoraštį, todėl jam buvo lengva vaiz-

džiai aprašyti savo kelionę nuo Aukštaitijos iki maždaug Danco — Gdynės. Reikia tikėtis, kad autorius išleis ir kitus atsiminimus, kurie apimtų pabėgėlių gyvenimą iki karo pabaigos ir kūrėjams DP stovyklose.

Tarptautiniame muzikos konkurse Montrealyje gegužės 20-31 d.d. tarp 49 dalyvių iš 18 valstybių dalyvavo ir viena lietuvaite — pianistė Aleksandra Žvirblytė. Ji buvo rengėjų apgyvendinta pas McGill universiteto profesorius B. Shore, kuris dabar rūpinasi išplėsti bendradarbiavimą tarp McGill ir Vilniaus universitetų. A. Žvirblytė turėjo trumpus susitikimus ir su vietos lietuviais. Gaila, kad apie jos atvykimą buvo sužinota per vėlai ir nebebuvo galimybių suorganizuoti jos koncerto lietuvių visuomenei. B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545 FAX 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 256-5355

Greitas ir tikslus pataravimas. Pasiteiravimas nelpareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	6 3/4%	Taupymo — special.	3 3/4%
Certifikatus 2 m.	7 1/2%	Taupymo — su gyv. dr.	3 1/4%
Term. indėlius:		Taupymo — kasdienines	3 1/2%
1 metų	6 1/4%	Einamos sask.	2 %
180 d. - 364 d.	6 %	RRIF-RRSP — 1 m.term.	7 %
120 d. - 179 d.	5 1/2%	RRIF-RRSP — 2 m.term.	7 1/2%
60 d. - 119 d.	5 1/4%	RRIF — RRSP — taup.	3 3/4%
30 d. - 59 d.	4 %		

IMA UŽ:

Nekilin. turto nuo 8 1/4%, asmenines — nuo 9 1/2%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	—
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, RUSIJĄ, MOLDAVIJĄ, GUDIJĄ

4⁴⁰ per kg

— VISAS VIETOVES
— GARANTUOTAI ŽEMIAUSIOS KAINOS
— PAIMAME SIUNTINIUS IŠ NAMŲ JEI PAGEIDAUJAMA

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra nei maksimumo, nei minimumo svorio. Neskaitome už C.O.D.

MONTREALYJE 2600 RUE LEGER, LASALLE

Lengvai prieinama pakrovimui ir iškrovimui. Nemokama automobilių aikštė.

Valandos: nuo pirmadienio iki penktadienio, 7 v.r.-4 v.p.p.

847-0881 SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIŠ BET KADA - 7 DIENAS

Vytas Gruodis Jr.

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu — 110 dolerių vienuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

PARDUODU moterišką dviratį gerose būklėje su visais priedais. Skambinti tel. 767-3677.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai — savaitei \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitei \$150. Atli parduotuvė ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

IŠNUOMOJAMAS 2 miegamųjų su visais patogumais butas Wasaga Beach lietuvių rajone. Arti ežeras ir krautuvės. Skambinti tel. (416) 769-5390 Toronte arba (705) 429-5644 Wasagoje.

PASLAUGOS "RŪTA" PATARNAVIMAI. Siunčiame oro paštu jūsų pačių sudarytus siuntinius. 1 kg kaina \$5.99. Mažiausias svoris 2 kg. Perduodame pinigų iš rankų į rankas neribotais kiekiais. Persiunčiame naujas ir varietas lengvas mašinas. Galite užsisakyti sovietų gamybos traktorių. Tarpininkaujame norintiems pirkti Lietuvoje žemės sklypą namo statybai, namus ir butus. Teirautis tel. (416) 536-4742 nuo 9 v.r. iki 11 v.v. Toronte.

SKRENDAM I LIETUVĄ birželio pabaigoje. Reikalingi patarnavimų kreipkitės į Algį ar Stefą Medelius tel. 1-416-434-1847 arba fax 1-416-728-5745.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

SKRENDATE I LIETUVĄ? Žymiai pigiau parduodamas bilietas į Vilnių per Šveicariją. Tai iškili ir pati patogiausia oro kėlionė. Bilietas galioja nuo 1992 m. gegužės mėn. Skambinti tel. 234-5842 vakarais.